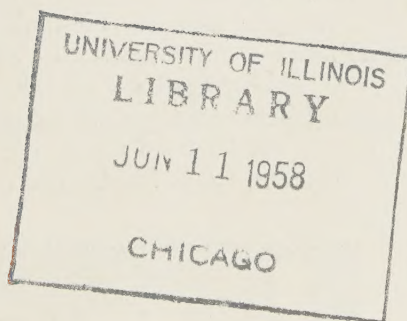

10

ARKITEKTEN

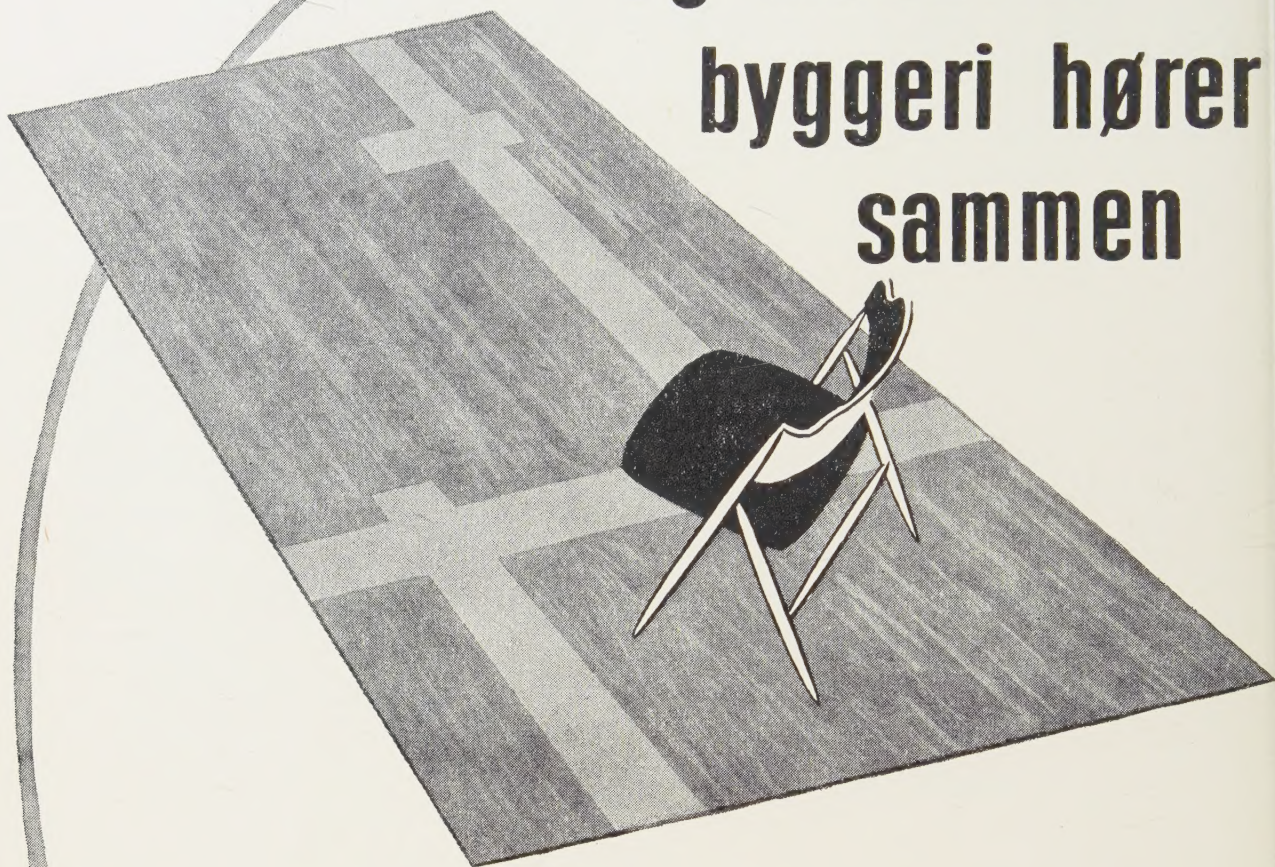
HOLD

splittede hovedstad er en svag hovedstad
ing Meyer: The Woodside County Junior School
dt konkurrence om et rådhus i Marl
ams nye hovedkontor i Malmö
ludstilling i London
Møllerup: En stand på købestævnet

EDDELELSER FRA DANSKE ARKITEKTERS LANDSFORBUND

linoleum og moderne byggeri hører sammen

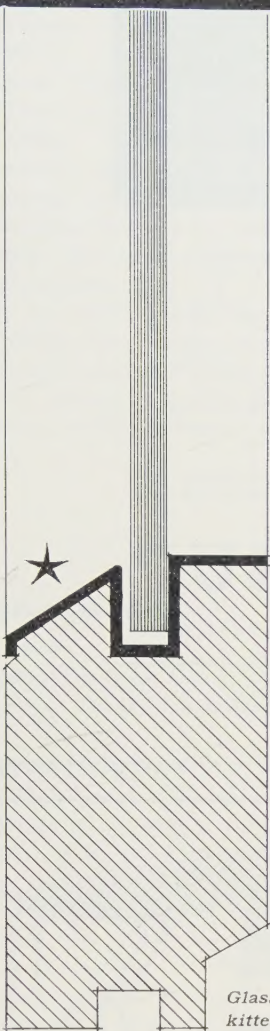

Moderne Linoleumsproduktion har fundet frem til farver og mønstre, der helt er i rytme med moderne arkitektur. De brede baner, der kan skæres efter smag og behov giver mulighed for kunstneriske kombinationer, som intet andet gulvmateriale. Og bag det farveglade, kunstneriske ydre står garantien for kvalitet - bygget på generationers erfaring. Linoleum er enestående varme- og lydisolerende. Det er skridsikkert, har en slidstyrke, der ikke overgås og sejg smidighed, der gør det behageligt at gå på. Linoleum er hygiejnisk, fordi det er let at holde, og endelig er det økonomisk i anskaffelse og pålægning.

linoleum

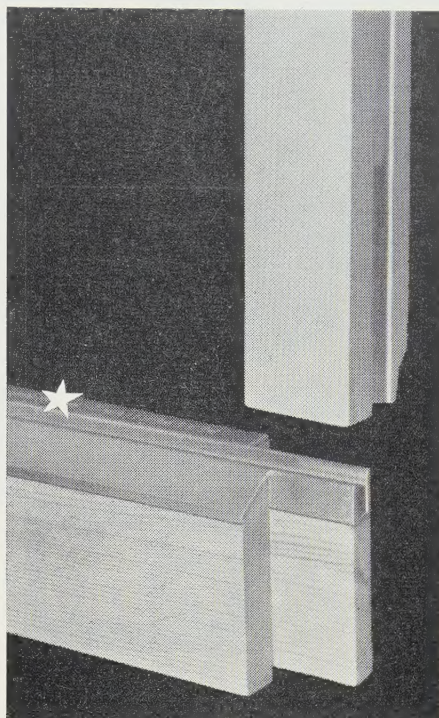
en gulv-værdi, der holder!

ALUMINIUM-DÆKLISTE

Aluminium dæklister med afløb er på

Glasset opklødes og
kittes på normal måde

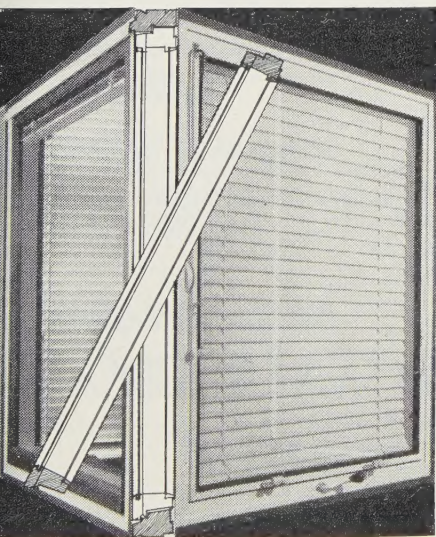

PERSPEKTIVA-VINDUER

anbragt på underrammen

hindrer regn og fugt i
at trænge ind og forhindrer
derved fugtødelæggelser

karmens yderside er
imprægneret

PERSPEKTIVA

VESTERBROGADE 18 - KØBENHAVN V - C. 7407

Jylland: A/S Tømrmestrenes Høleværk, Hjortensgade 23, Aarhus, tlf. 2.7100

CENTURA

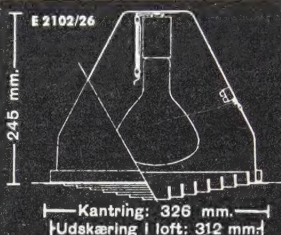
armaturer med
plastic-ringgitter

INDBYGNINGSTYPER:

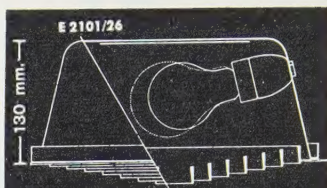
Tegnet af arkitekt,
M. A. A.

Mogens Voltelen

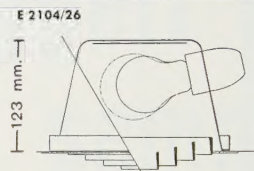
FØRLANG
SPECIALBROCHURE!

Højt indbygningsarmatur (både til
forspejl- og alm. glødelamper). Glø-
delampe: Max. 200 watt. Pris kr. 110,-

Lavt indbygningsarmatur. Gløde-
lampe: Max 150. watt. Pris kr. 78,50

Lille, lavt indbygningsarmatur. Glø-
delampe: Max. 100 watt. Pris kr. 53,-

FM

FOG & MØRUP

AKTIESELSKAB

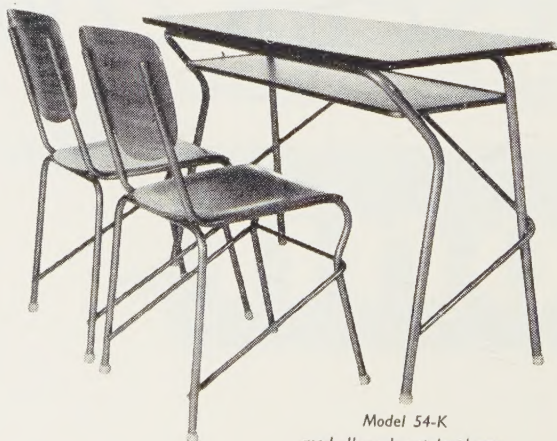
NØRREGADE 28 • KØBENHAVN K • CENTRAL 8822

NYE TYPER

**SKOLEBORDE I STÅL
KNÆFRI**

Leveres også i 1-mands og sammenbyggede

Model 54-K
med eller uden stoleophæng

Model 56-K
med stoleophæng

Bordplader i:

lys bøg
mahogny
plastic
padouk
teak

Stolesæder og -rygge i:

lys bøg
mahogny
teak
padouk

(alle sæder og rygge pånittede)

A/S EJBY SAVVÆRK, EJBY

A. Aabye Madsen

TELEFON EJBY 50

ARKITEKTEN

Reddelelser fra Danske Arkitekters Landsforbund.
Udgivet af Arkitektens Forlag.

Redaktion:

Houl Erik Skriver (ansv.)

Hr. Enevoldsen

Redaktionsudvalg:

John Pedersen (leder), Jarl Heger, Erik Nilsson, Elliot Hjuler,

Henning Meyer og Gehrdt Bornebusch

annonceredaktion:

Hertel Barnholdt (annoncechef)

William Schmidt (sekretær)

Redaktionens adresse: Bredgade 66, København K, tlf. Minerva 1290.

Udsendelsesdag: Hver anden onsdag. Redaktionen slutter 14 dage

for udsendelsesdagen.

Pris: 3 kr. pr. hæfte i løssalg, abonnement 48 kr. årlig.

Ungenerede artikler står for forfatterens regning, usgenerede for den

ansvarshavende redaktors regning. Kun når det udtrykkeligt er

angivet, kan artikler ses som et udtryk for Danske Arkitekters

Landsforbunds standpunkttagen.

ERINDRINGSLISTE

Konkurrencer

Offentlig konkurrence om en kirke i Vor Frelzers Sogn i Esbjerg.

Afleveringsfrist: Tirsdag den 20. maj 1958.

Kunststoffer i byggeriet

Wilh. F. Hoffmann & Co., har i samarbejde med Dynamit Nobel arrangeret en række foredrag om kunststofmaterialernes anvendelse i byggeriet. Foredragene, der ledsages af film og lysbilleder, vil blive afholdt følgende steder:

København, Hotel Richmond, d. 19. maj kl. 20.

Århus, d. 21. maj.

Ålborg, d. 22. maj.

Adgangskort kan rekvireres gratis ved henvendelse til Wilh.

F. Hoffmann & Co., Frederiksholms Kanal 6, tlf. Minerva 6181.

Adgangskort fås også ved henvendelse til de autoriserede Mi-polan forhandlere.

Engelsk sølv 1660-1830

Kunstindustrimuseet, Bredgade 68, København afholder en udstilling af engelsk sølv fra perioden 1660-1830. Udstillingen er åben i tiden fra 4. maj til 26. maj daglig fra kl. 11-17 og tirsdag og fredag tillige fra kl. 19-21.

Boligmødet Bo bedre

Danske Kvinders Nationalråds boligmøde afholdes 29., 30. og 31. maj i Folketingets fællessal, Christiansborg. Se omtalen side 176 i dette nummer.

ARKITEKTENS FORLAG

Bredgade 66, København K. Minerva *1290.

Forlagsleder: R. Dahlmann Olsen.

I dette hæfte indlæg fra:

Dansk Portfabrik A/S

Dækkø Presenning Kompagni A/S

Elektro-Isola, Vejle

Gustavsbergs Fabrikker A-B

Patentanmeldt

STJERNE SKIFER

Skriv efter:
tilbud
brochure
tækkeanvisning

Intet bræddeunderlag
Let at oplægge
Effektiv ventilation
Dobbelt lag asfalksker
Mange smukke farver
10 års garanti

A/s P H Ø N I X

TAGPAP OG VEJMATERIALER

København, telf. Byen 7636 Vejen, telf. nr. 1

Se **HFB** side 474

FLAMOL

mod BRAND

Imprægnering og Flammesikring af brændbare Materialer med specielle FLAMOL-Typer.

Disse omfatter bl. a. brandbeskyttende, skumdannende Maling, som er et Resultat af aarelange Forsøg efter Retningslinier, der betegner et Brud med tidligere Principer og udgør et epokegørende Fremskridt paa Brandimprægneringens Omraade.

Desuden FLAMOL til Behandling af specielle Emner som Juletræer, Fyrregrene, Træuld m. v. samt Materialer til Scenebrug og Dekorationsformaal: Kulisser, Vægtæpper, Papir, Karton o. lign.

Bestaaet Statsprøveanstaltens Forsøg efter nyeste Normer fra Statens Provvningsanstalt i Stockholm.

Forlang Brochurer med yderligere Oplysninger

A/s KYMEIA

Glentevej 61

København NV

Tlf. C. 7516 - 17

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING

*Stiftet 1731*KØBSTÆDERNES
ALM. BRANDFORSIKRING*Stiftet 1761*DEN ALM. BRANDFORSIKRING FOR
LANDBYGNINGER*Stiftet 1792*

JYDSK BRANDFORSIKRING

Stiftet 1855

ØSTIFTERNES BRANDFORSIKRING

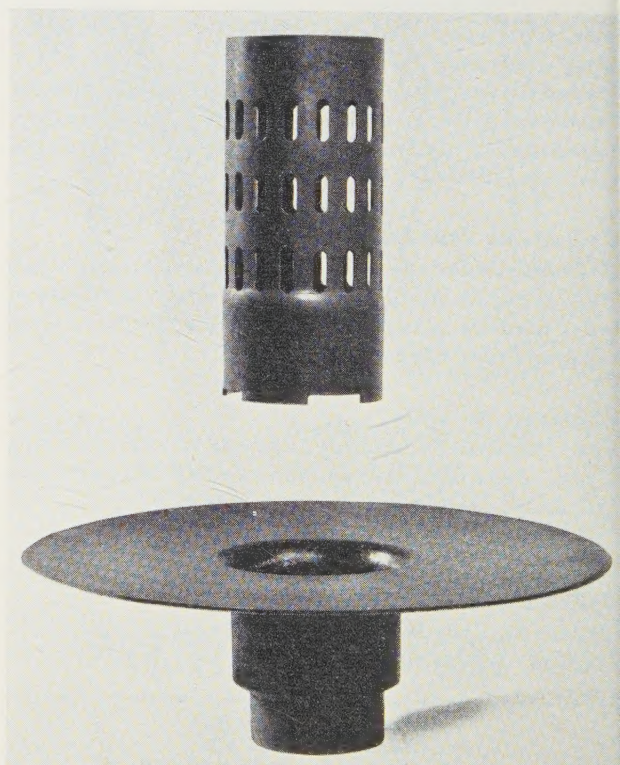
*Stiftet 1889*DANSK BRANDFORSIKRINGSSKAB
„VERMUND“*Stiftet 1904*DANSKE GRUNDEJERES
BRANDFORSIKRING*Stiftet 1907*HUSMANDSBRANDKASSEN FOR
DANMARK*Stiftet 1908*

*Gensidige
bygningsbrandforsikringsselskaber
under justitsministeriets tilsyn*

Tagbrønd af formstøbt polyester

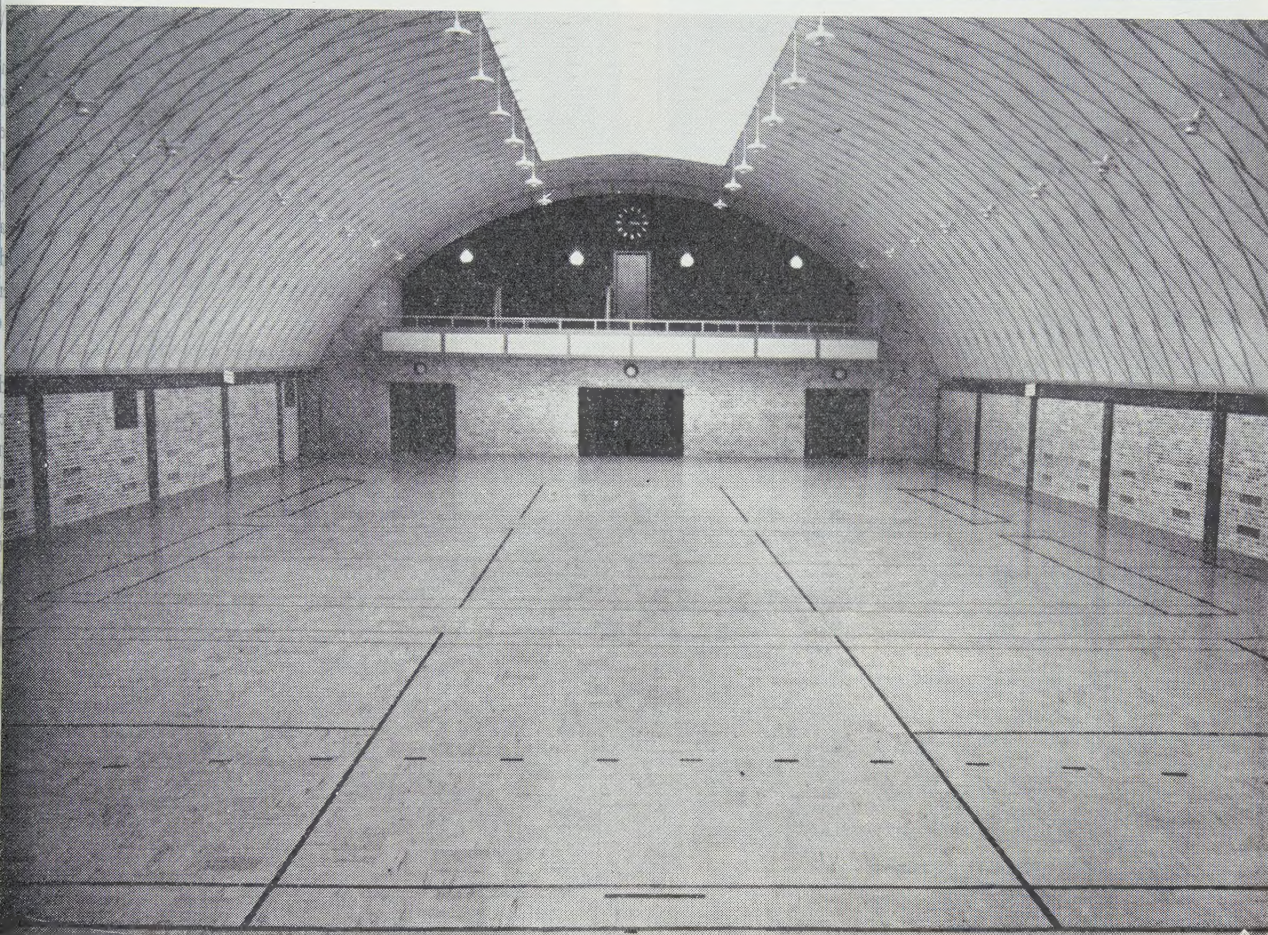
De flade tages stadig større udbredelse parret med ønsket om at gennemføre horisontale linier uden forstyrrende tagedløb i facaderne har gjort, at indvendige tagedløb nu anvendes i stor udstrækning. Men også rent teknisk har det indvendige tagedløb fået dele, idet man sikrer sig et altid isfrit afløb fra tagfladen i modsætning til de udvendige nedløbsrør, der ofte fryser til og dermed er årsagen til isdannelse på tagrender og de deraf følgende ubehageligheder og vanskeligheder.

Imidlertid stiller det indvendige tagedløb i de flade tag store krav om tæthed i tilslutningen mellem indvendige faldstammer, tagedløb og tagbeklædning, og denne tilslutnings effektivitet er en forudsætning for konstruktionens brugbarhed. Hidtil har disse tilslutninger været udført med bly, zink eller kobber, men nu har Aktieselskabet Jens Villadsens Fabrik indført en forbedring af konstruktionen på dette punkt, idet man har konstrueret en tagbrønd i formstøbt polyester, støbt ud i et stykke med krave og muffe for direkte tilslutning til almindelige 4" faldstammerør. Tilslutningen til tagdækningen sker ved at tagbrøndens krave fastklæbes i varm asfalt til tagbeklædningen, den enten kan bestå af Icopal eller Icopal built-up. Tilslutningen ved faldstammen lukkes med 2 ekstruderede Vilfa-bånd, der sikrer tæthed ved eventuel opstemning af vand.

(Teksten fortsættes på side A 240)

Nederst tagbrønden udført af formstøbt polyester. Øverst P.V.C. hætter, der virker som blad- og stenfang

HOLMSUND GULVE

»Samsøhallen«, Tranebjerg. Arkitekter M.D.A.: H. Steudel og J. Knudsen Pedersen, Slagelse.

Da vi stod overfor at skulle bygge ny skole og forsamlingsal i kommunen, fik vi den idé, at gymnastiksalen kunne indrettes således, at den både kunne være gymnastiksal og festsal. For at kunne gennemføre dette var det en betingelse, at gulvet opfyldte de krav, der stilledes til disse formål.

I samarbejde med myndigheder og teknikere valgte vi et HOLMSUND-gulv, og efter at have anvendt salen i en sæson kan vi udtrykke vor tilfredshed og glæde med HOLMSUND-gulvet. Det er let at gøre effektivt rent ved almindelig sæbevask, således at det tilfredsstiller de hygiejniske krav, der stilles til et gymnastikgulv. Desuden er gulvet skridsikkert og derfor velegnet til de forskellige sportsgrene og boldspil, hallen udlejes til.

Samtidig er det smukt og repræsentativt ved festlige lejligheder med dans, optræden, koncert og udstillinger, så det svarer fuldtud til vore forventninger.

Tranebjerg Kommune

Holger Jensen
Sognerådsformand

Holmsund fås i femten smukke farver i størrelserne 30×30 cm og 20×20 cm, 2,5 og 1,6 mm tykke. Tager ikke skade af olie, fedt, benzin, syrer eller alkalier. — Holmsund er ideelt til skoler, hospitaler, kontorer, forretningslokaler, køkkener, entreer etc. — overalt, hvor man stiller store krav til gulvene. Forlang prøver og brochurer.

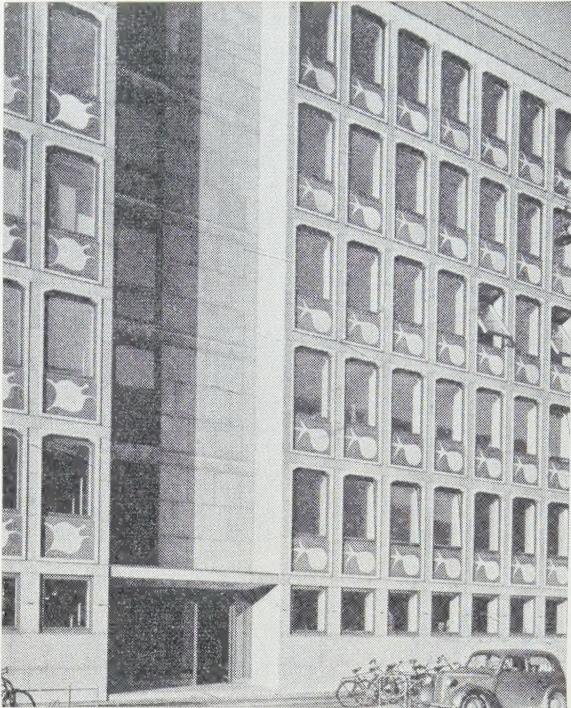
Gør denne prøve:

inden De vælger vinyl-gulve, så får De beviset, om materialet er brudsikkert! HOLMSUND vinyl er ikke lagdelt, men homogent, smidigt, gennemfarvet og gennemmarmoreret. — Husk! Vinyl er en fælles varebetegnelse — HOLMSUND er en kvalitetsbetegnelse indenfor vinyl, forlang derfor altid attest for slidstyrke fra Statsprøveanstalten. Skriv derfor altid HOLMSUND foran vinyl!

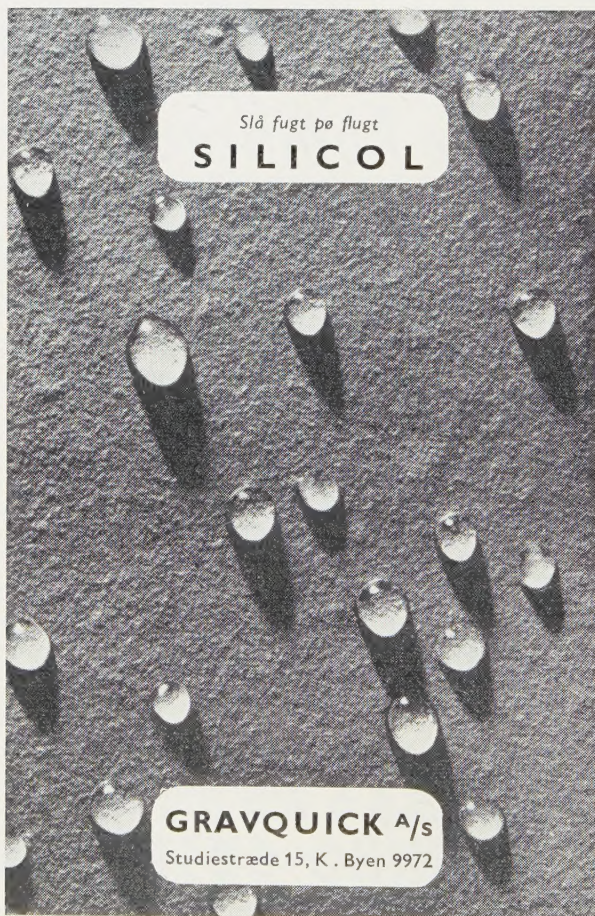
EVERS

EVERS & CO. A/S - Frederiksberg Allé 18-20 - København V - Hilda *2001

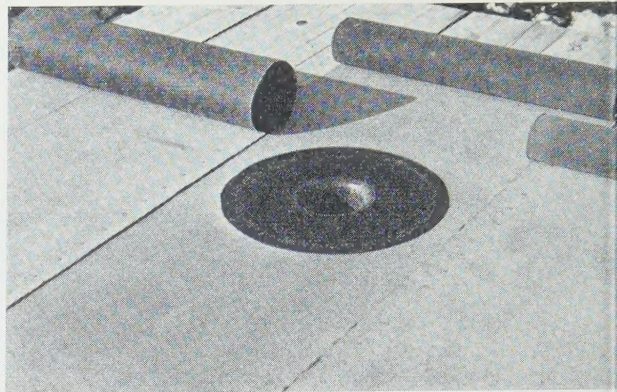
Statsanstalten for Livsforsikring
Arkitekter M.A.A. Mogens Lassen og Frits Schlegel

Malerarbejde
LIISBERG-LARSEN
ESPLANADEN 5A, KØBENHAVN K, C. 7876

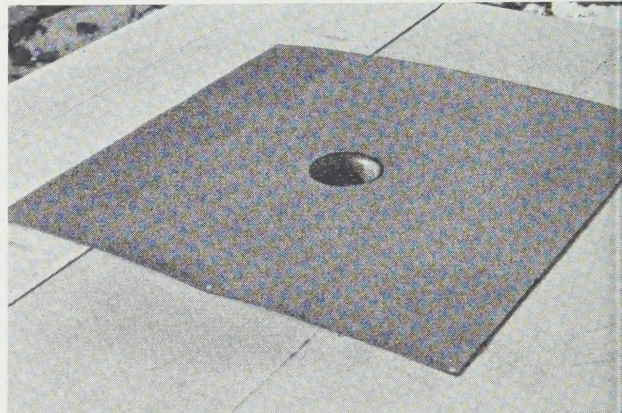

Slå fugt på flugt
SILICOL

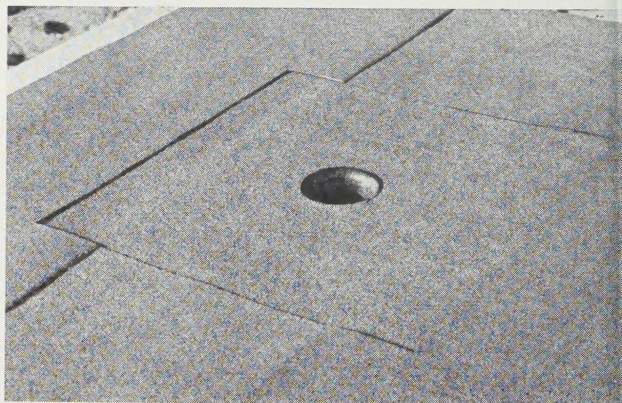
GRAVQUICK A/s
Studiestræde 15, K. Byen 9972

Underlagspappet udrulles og fastklæbes til kraftpapiret, idet der udskæres for brøndens krave, hvorefter underlagspappet fastsømmes

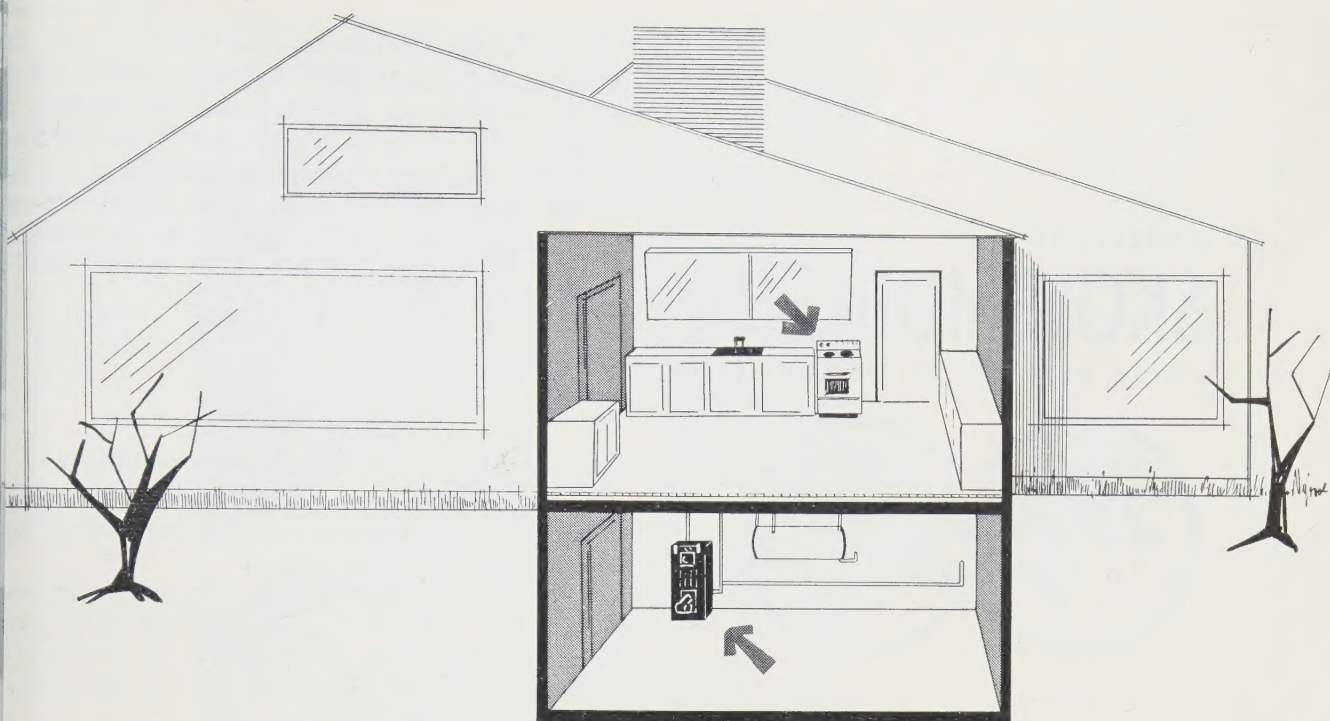
Et stykke Icopal 100 x 100 cm med udsækning for faldstamme fastklæbes med varm asfalt til underlagspappet

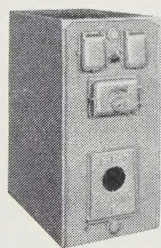
Icopalbelegningen tilsluttes og fastklæbes med varm asfalt

P.V.C. hættan anbringes som bladfång. Perforeringen er udformet således at den samtidig virker som stenfang

Moderne byggeri kræver rigtig indretning af køkken og fyrkælder...

Salamander kedler

de danske støbejernscentralvarmekedler, kendt for deres lange levetid. Fines i størrelser for ethvert varmebehov — mindste kedel 1,0 m² hedeblade. Fås nu også i specialudførelse for olie-fyring.

Anker Gaskomfur 400

Smukt forngivet af Sigvard Bernadotte og Acton Bjørn. Automatisk tænding af de 3 blus, termostattyret muffelovn med glastrude, rummelig varmeskuffe, 2 kogebrændere og 1 stegebrænder.

Anker-Elektro komfuret

er med sine mange nye elektrotekniske finesser et ønskekomfur for enhver husmoder. Automatisk ur, varmeskuffe, ovnbelysning, spiralrørskogepåder med lynhurtig opvarmning — er nogle af dem.

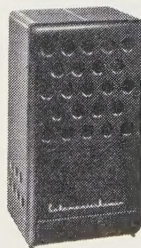
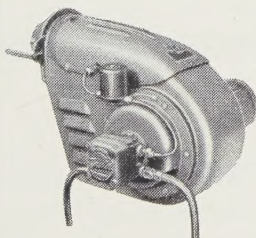
Salamander oliefy

Det helt ideelle for opvarmning af villaer og rækkehuse. Salamander oliefy har afgørende fordele f. eks. helautomatisk drift, økonomisk, enkel og billig montage. Lavtryksfy fra 0,75 m²-2,8 m² og højtryksfy fra 1,6 m²-6,6 m² varmeblade.

KGL HOFLEVERANDØR

D • F • J
DE FORENEDE JERNSTØBERIER A/S

Salamanderkamin

til fyring med olie eller petroleum. Salamanderkaminen fremstilles i flere forskellige farver og kan faktisk indpasses i ethvert interiør. I teknisk henseende svarer den til de krav der stilles til en moderne olie-kamin i dag.

Forlang specialbrochure

DFJ-UDSTILLINGEN, VESTERBROGADE 2B, PA 9206

KVALITETS

SKOLEMØBLER

I STÅL, PLASTIC OG MAHOJNI

LYSREFLEKSFRI

PATENTTAVLER

KRÆVER INGEN VEDLIGEHOLDELSE

TELEFON KOLDING 4000

(Fortsat fra side A 2)

Til tagbrønden leveres en speciel P.V.C. hætte, bladfang med en perforering udformet således, at de ved Ico-built-up tage samtidig virker som stenfang.

Tagbrønden monteres af Akts. Jens Villadsens Fabrikker samtidig med tagdækningen, således at det er den samme entreprenør, der udfører både tagdækning og tilslutning til faldstamme. Prisen er for tagbrønden kr. 35,- incl. montage, og P.V.C. hættens bladfang koster kr. 30,-.

Hylosan – et nyt træimprægneringsmiddel

Ved et foredrag af den svenske civilingeniør dr. techn. Regnar Winbladh, præsenterede A/S Hotaco fornyligt sit imprægneringsmiddel Hylosan.

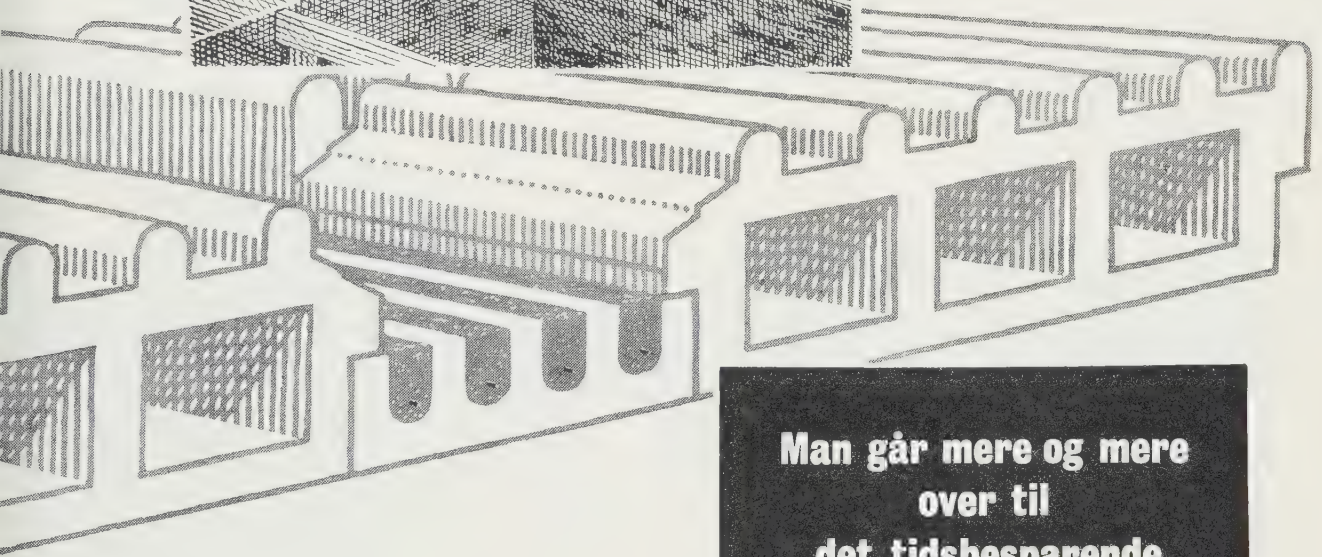
Midlet, der fremstilles på basis af 5 pct. pentaklorfenol, kloreret naftalin m. m. i en olieopløsning, har gennem 20 års erfaring i Sverige vist sig som et effektivt beskyttelsesmiddel mod svamp og træødelæggende insekter.

Det påføres træet enten ved strygning, sprøjtning, neddypning eller i vacuumkedler, og det har både ved neddypningen og vacuumimprægneringen vist sig, at materialet har en så god indtrængningsevne, at de til behandlingen anvendte tider er relativt korte i forhold til, hvad man almindeligvis anvender. Man har således iagttaget at træ opvarmet til knap 100° C, f. eks. ved placering ovenpå tørreovnen etc. ved efterfølgende neddypning praktisk taget har absorberet imprægneringsvædsken omtrent til kernen – altså en indtrængning der i nogen grad svarer til trykimprægnering.

Produktet leveres i en farveløs kvalitet, i en lysebrun og af traditionelle grunde også i en grøn kvalitet. Den farveløse kvalitet kan bemales med oliefarve eller farves med en anden farve kort tid efter imprægneringen, medens man bør regne med længere tids tørring af de farvede kvaliteter, hvis man ikke vil løbe risiko for gennemslag. Lugten af imprægneringsmidlet er ikke ubehagelig, men nærmest svarende til lugten af de gamle mølvædske. Det kan anvendes såvel udendørs som indendørs og behandlet træ ændrer ikke form ved behandlingen.

Byggecentrum orientering

Byggecentrum orientering skal ikke betragtes som en afløser, men som et supplement til Statens Byggeforskningsinstitut Tidsskrifttjenestes artikler, der sammen med de af tidsskriftet selv tilrettelagte artikler bringes her i bladet under titlen *Byggeteknisk orientering*. Begge disse serier artikler bringes på annoncesiderne på en sådan måde, at de kan klippes ud og klæbes op, hvis man ønsker at bevare dem, efter at bladets egentlige tekstsider er blevet indbundet.

SPÆNDBETON

Salg og service:

A/s **SKANDINAVISK SPÆNDBETON**
Kristianiagade 8, Kbhvn. Ø, *Tria 4090

Produktion:

A/s **HEDEHUS-TEGLVÆRKET**
Telefon Hedehusene 2

Man går mere og mere
over til
det tidsbesparende

Ståltegl dæk

Er også De interesseret i at bruge det forskallingsfrie, velisolerende ståltegldæk til etageadskillelser eller tagdækning, beder vi Dem rekvirere detaljerede brochurer med komplet oplægningsanvisning. Ligeledes refererer vi gerne til de mangfoldige opgaver, hvor man allerede har gjort de bedste erfaringer med ståltegldæk.

BYGGETEKNISK ORIENTERING

Nye malermaterialer

Denne orientering bygger på et foredrag holdt af civilingeniør Svend Andersen på Byggeugen 1957. Den er af stor værdi for projekterende arkitekter.

Den følgende gennemgang af de nye muligheder inden for bygningsmalingen må begrænses til eksempler og kan ikke tilnærmelsesvis blive så udtømmende som de tilsvarende behandlinger af de andre byggematerialer – beton, tegl, træ, jern o.s.v. – da begrebet maling omfatter mindst 30 væsensforskellige materialetyper. Og mens kravene til kvaliteten og forarbejdningen af de andre byggematerialer er nogenlunde eller fuldstændigt fastlagt, så beskrivelsen bliver enkel og kontrolmulighederne ret sikre, er dette ingenlunde tilfældet med malingen. Da yderligere såvel valget af de enkelte malematerialer som kombinationen af materialerne i den samlede behandling og ikke mindst hvert led i arbejdsudførelsen alle er af betydning for udfaldet, bliver beskrivelsens hensigtsmæssighed og fuldstændighed afgørende for resultatet – selvfølgelig forudsat, at den overholdes. Her kommer nødvendigheden af en rimelig kontrol ind. Iagttagelsen af disse formaliteter er nødvendig, hvis de nye muligheder, som de nye materialer åbner, skal realiseres fuldt ud til gavn og glæde for både arkitekten, maleren og dem, der skal bruge bygningerne.

De nye materialer giver i forhold til de gamle – linolieferniss og olielak, oliemaling, lakfarve og japan-

emaille, limfarve og tapet samt kalk – generelt mulighed for hurtig arbejdsgennemførelse med større sikkerhed for en hygiejnisk og holdbar overflade til en forhold hertil rimelig (rentabel) pris. Til reparationsarbejder (80 pct. af beskæftigelsen) er de nye materialer således gennemgående de gamle overlegne, i ny bygningsmaling er de idag stort set simpelt hen nødvendige for malerarbejdets gennemførelse.

Facadebehandling

Begyndes udefra, kan man ikke male et friskpudset hus med oliemaling, mens cementfarve (på basis af cement) giver et udmærket resultat og ikke mindst på pudsede letbetonfacader. Den er meget smudsmodtagelig og egner sig derfor ikke udpræget i storbyer. På puds og beton egner sig endvidere plasticmaling, der ikke er så smudsmodtagelig, og som kan vaskes. Lige så sikre disse materialer er på en god bund, lige så sikkert giver de uheld på f.eks. tidligere kalket facade. Før plasticmalings anvendelse her kan dog ret enkle forholdsregler anvises. Endelig er der halvblank betonmaling, som er mindst smudsmodtagelig, men til gengæld tæt, så at den i modsætning til cementfarve og plasticmaling ikke tillader facaden at afgive vand. Endnu er der ikke gjort større brug af den plastic spartelmasse, der under navnet Edelputz anvendes i stor udstrækning i Tyskland på puds, letbeton og beton på grund af den heldige kombination af storartet holdbarhed og meget smukt udseende – samt vanddampgennemtrængelighed.

Hyg med TRÆ - byg med TRÆ

Alle gode gange er TRÆ

hvor der stilles de højeste krav **til holdbarhed**

er der intet som Hasle Klinker og Fliser. I skoler, kaserner, fabriksbygninger og lignende steder kan man ikke vælge noget mere robust materiale til gulv- og vægbeklædning. Hasle-flisen er hård og praktisk taget uopslidelig. Den angribes ikke af syre, er frostsikker og meget let at holde ren.

Overvej, om ikke Hasle Klinker og Fliser i en af de mange variationer er den rigtige løsning næste gang, De skal foreskrive materialer til udsatte steder.

*Interiør: Stengårds Skolen
Arkitekt: Vilh. Lauritzen M.A.A.*

HASLE

A/S HASLE KLINKER- OG CHAMOTTESTENSFABRIK - ØSTERBROGADE 6 - KØBENHAVN Ø - C. 12.254

Vinduer

Naturtræsvinduer og -døre behandlet med linolie-fernis (fordelagtigere end rå linolie) bliver skjoldede af mugangreb. Med svampedræbende grundingsolie undgås det triste udseende. Evt. efterfølgende lakering med syntetisk lak giver langt større holdbarhed end gammeldags vognlak, bådelak m.m.

Fyrretræsvinduer og andet træværk kan idag gøres næsten uforgængeligt ved kedelimpregnering (Celcure). Ikke billigt, men så hensigtsmæssigt, at det burde lovbeftales. Vinduer kan males indvendigt som sædvanligt og behøver ikke anden behandling udvendigt end regelmæssig linoliefernis eller syntetisk fernes af hensyn til rengøringen – men kan også udmærket males udvendigt. Det er i hvert fald nødvendigt, hvis udseendet absolut skal være gammeldags – og kedeligt – hvidt.

Udvendig behandling af vinduer med trækonserveringsmidler – Solignum, Xylamon, Timberol o.s.v. er vel den næstbedste løsning af fyrretræsvinduesproblemet, men der skal nødvendigvis en beskyttelse til med f.eks. linoliefernis med det samme og regelmæssigt fremover, da træet ellers ikke bliver vandafvisende. I øjeblikket arbejdes der med nye vandbestandige typer af trækonserveringsmidlerne og med en termoplastisk lak, der ser ud til at være en endnu bedre løsning end linoliefernis.

Så er der de vinduer, der skal males – og det gælder vel hovedparten af de eksisterende. Her er ved bygge-

forskningsinstituttets indsats efterhånden skabt nogen lunde klarhed over mulighederne for rimelig holdbarhed: ikke for fed, zinkhvidtfri oliemaling med svampedræbende tilsætninger i så få og tynde lag som muligt lige stik modsat god malerskik hidtil. Der mangler endnu lidt i at gøre malingrecepten helt ideel – og så må det understreges, at vinduer, der i forvejen er svampede, og vinduer, der iøvrigt flyder med kondensvand det halve år, ikke kan males med samme holdbarhed som konstant tørre vinduer, samt at oliemaling, man foreløbig er nået frem til, ved sin magerhed er noget smudssamlende. Det er selvfølgelig væsentligt ved de traditionelle hvide vinduer, der iøvrigt – alene – andet lige – ikke holder nær så længe som de kulørte vinduer. Det anførte er den foreløbige sandhed om vinduesmaling, og en å jour ført redegørelse skulle kunne foreligge i 1958.

Indvendige vægge

Indenfor er der først trappegangsvæggene. Her er limfarve en forbrydelse, og oliemaling i almindelig udførelse slår ikke til til at give en hygiejnisk, d.v.s. glat væg. Det samme gælder for de lovbeftalede undervægge i køkken og bad. Sådanne oliemalede vægge er oftest en skændsel for det moderne byggeri. På glatte flader d.v.s. demonstrationsplader i almindelighed – samt i annoncer og brochurer – byder plasticmaling af pudse på væsentlige fordele frem for oliemaling i større ro busthed mod afvaskning, hvortil så kommer den hurtige tørring og fuld dækning ved 2 gange strygning

sikrer mod svamp, råd og skadedyr...

Ved at foreskrive HYLOSAN til alt træværk sikrer De bygherren mod overraskelser i form af råd, svamp og skadedyr.

HYLOSAN er et gennemprøvet produkt med bl. a. pentaklorphenol, og det giver den sikrest mulige imprægnering.

HYLOSAN er let at påstryge – det har stor indtrængningsevne – lader sig ikke udvaske af træet, og der kan males på HYLOSAN-imprægneret træ. HYLOSAN er godkendt af Boligministeriet for anvendelse i statsstøttet byggeri.

HYLOSAN fås grøn, lysebrun og farveløs.

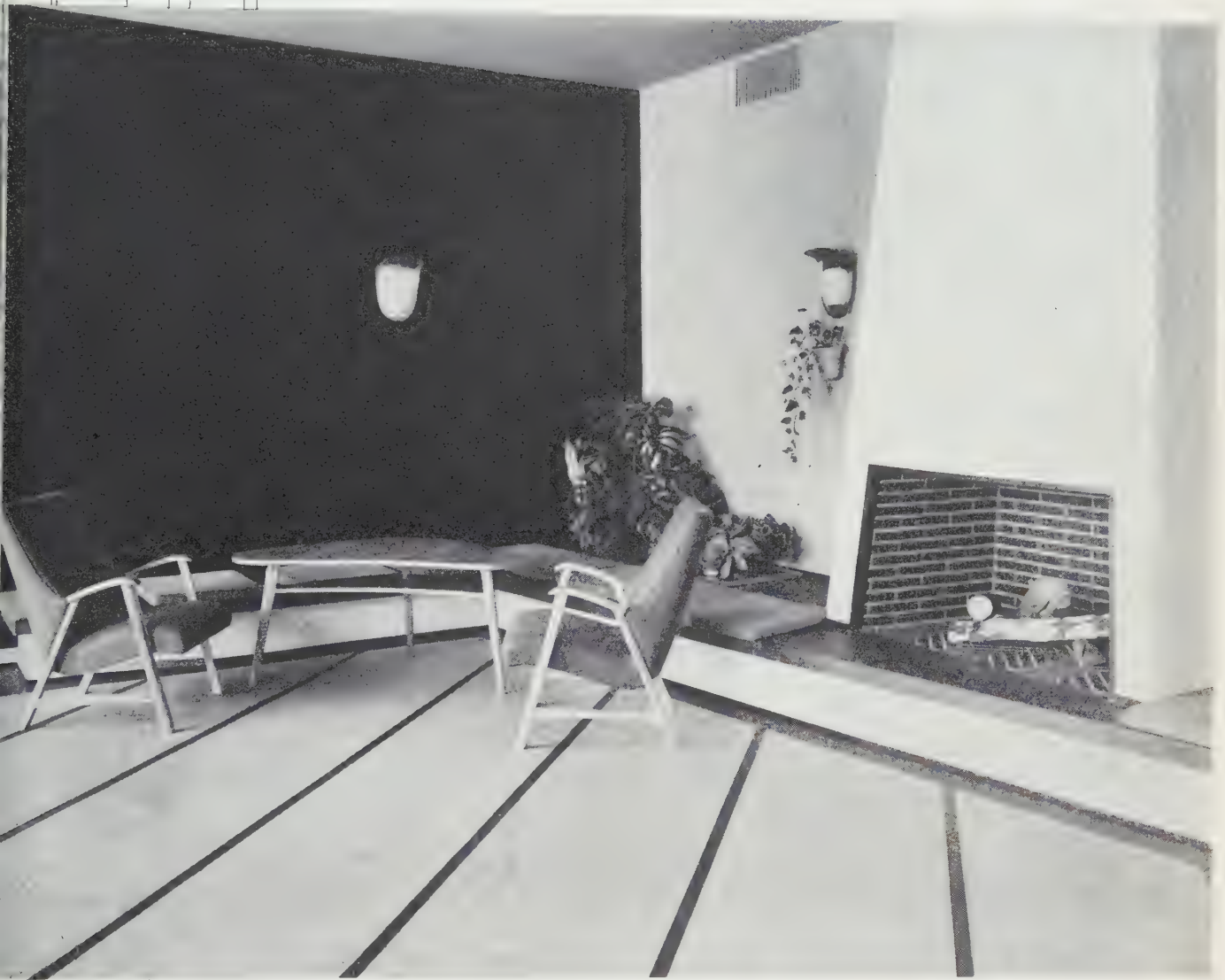
TAXOLEUM (blokhusefarve) med samme imprægnerende egenskaber fås i to smukke farver: mellembrown og mørkebrun.

Vi vil gerne sende Dem yderligere oplysninger.

København	Holbæk	Horsens
C. *13.842	*1213	*2 53 33

TROISDORFER kunststoffer til indendørs arkitektur

MIPOLAM gulvbelægning

MIPOLAM håndlisteprofiler

MIPOLAM sokkelliste- og trappeforkantprofiler, vaskekanter etc.

ULTRAPAS og TROLONIT-laminerede plasticplader

DYNAMIT-NOBEL AG TROISDORF (KÖLN)

GENERALREPRÆSENTANT FOR DANMARK:

WILH. F. HOFFMANN & CO., FRH. KANAL 6

KØBENHAVN K, TELEFON MINERVA 6181

NB. Se side A 239 vedr. vor foredragsrække om kunststoffernes anvendelse i det moderne byggeri

mod grundning og 2 gange strygning med oliemaling. I praksis er der oplevet nogle tusind m² skuffelser på det program.

På en nogenlunde god puds, der slibes ordentligt med klods (endetræ), grundes og stryges 3 gange oliemaling i forsvarlig mængde, får man en udmærket væg – og det fik man netop i gamle dage. På den moderne puds, der tilmed måske ikke slibes med klods, men kun grundes og stryges sparsomt to gange oliemaling, hvis beskrivelsen følges, fås en væg som sandpapir. To gange plasticmaling fylder ca. halvt så meget som grundning og 2 gange oliemaling. Resultat: som ekstra groft sandpapir med enestående smuds-samlende virkning og ingen rengøringsmuligheder. *Den mindste behandling af pudsede vægge med plasticmaling, latexmaling eller mat syntetisk vægmaling må omfatte en udfyldning, ligesom en ordentlig oliemaling på grov puds tidligere forudsatte spartling.* Udfyldning af puds og også af betonelementvægge gennemføres let og hurtigt med plasticridering, med sandspartelmasse eller med plastisk maling på plastic- eller syntetisk basis. En redegørelse for hele vægproblemet er iøvrigt på trapperne, så dette punkt kan konkluderes i følgende:

Med de muligheder, der idag er for udførelse af glatte – ikke nødvendigvis jævne, men gerne let reliefbetonede – men altså glatte, hygiejniske og smukt kulørte vægge, der tilmed let og billigt kan dekoreres med felter og streger, er der ingen undskyldning for opretholdelsen af de gængse, nødtørftige sandpapiragtige behandlinger og heller ikke for fortsættelsen af

tapetseringer direkte på puds eller groft, udgipsede beton. De beboere, der stadig foretrækker alm. tape på grund af mønsteret (og trods den smudssamlende evne og manglen på rengøringsmulighed), får på de udfyldte og malede væg en ideel bund for tapetopsætning, hvor tapetet let kan afblødes, og den hyppige fornyelse, der burde være en selvfølge ved tapet, bliver let.

Og endelig dette: *særligt krav i beskrivelsen om klods-slibning af puds til fjernelse af alle fremragende sandskor* er den halve løsning af den glatte væg – også til tapetopsætning. Det koster lidt ekstra, men ikke nær så meget, som det koster at dække alle de høje toppe med et tykt lag spartelmasse, kridering eller lign.

Døre

Til naturtræs dørene giver den syntetiske oliebehandling – teaktræsolie – væsentlige fordele i udseende og holdbarhed frem for linolie. I forbigående bemærket er det ubegribeligt, at der stadig bruges linolie til dette formål, skønt den er 8 dage om at tørre, mens linolie kun tager en dag, og resultatet bliver bedre, men anteakolie er altså langt bedre.

På lakerede døre holder 2–3 gange syrehærdende lak langt bedre end selv mange lag celluloselak. A propos denne, duer den ikke rigtigt til køkkenborde og helt galt bliver det, hvis den for celluloselak nødvendige grundning med linolie glemmes i beskrivelsen. Grundning med svampedræbende grundingsolie og 2 gange syntetisk lak er formentlig det bedste

Det ny Folketeater, Jægergårdsgade, Århus

Det nye Folketeater i Århus

Opført 1957 af Arbejdernes Fællesorganisation, Århus
Arkitekt: Mogens Klinge, M.A.A.

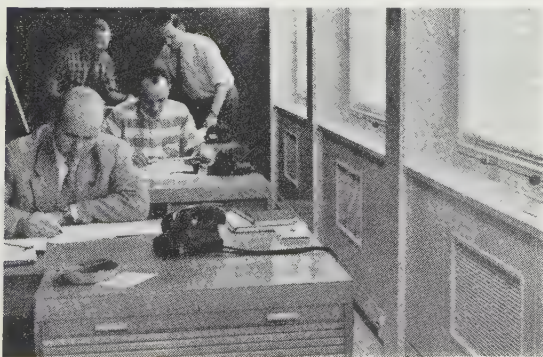
Rådg. ingeniører: B. Rambøll & I. Hannemann

Bygningskomplekset omfatter en storbiograf med 777
siddepladser, en moderne vuggestue samt et 4-etagers
forhus med kontorer og butikker

Kontoret er udstyret med et UNI-PRES anlæg

Interiør fra et af kontorerne med UNI-PRES aggregat
indbygget under vinduet

- ✱ Individuel regulering
- ✱ Stabil luftfordeling
- ✱ Ingen returluft
- ✱ Befordrer ikke brand
- ✱ Små rørdimensioner
- ✱ Opbygget af standardelementer
- ✱ Reduceret tegnestue- og
installationsarbejde
- ✱ Nemt at tilpasse særlige
arkitektoniske krav

Nordisk Ventilator Co.s Århusafdeling er flyttet ind i
denne velbeliggende og rationelt indrettede kontor-
bygning. – T. v. ses et glimt fra afdelingen, der betje-
ner kunder i Jylland og på Fyn

NORDISK VENTILATOR CO

Aktieselskab · Næstved · Danmark · Telf. Næstved 3000

Århus: Jægergårdsgade 66, Telf. 2 29 33 · København: Nyropsgade 43, V, Telf. MI 3003

til almindelige, lyse køkkenborde, men der er dem, der foretrækker laboratoriebeitse og teaktræsolie. Det holder til næsten alt og ser altid pænt ud.

Gulve

Gulvene kan behandles med mange ting – blot helst ikke bonevoks, der vist nærmest hører middelalderen til som smudssamler og som beskæftigelsesforanstaltning. En moderne mulighed er den termoplastiske gulvlak, der stryges på med 2 gange straks efter lægningen af gulvet, hvorefter den mere eller mindre symbolske afdækning kan spares. Før indflytningen slibes og stryges endnu en gang. Reparation kan senere udføres pletvis uden de for alm. gulvlak sædvanlige besværigheds- og risikomomenter. Det er dog ikke nok at skrive 3 gange strygning i beskrivelsen. Ethvert malemateriale kan stryges normalt, men også så tyndt, at processen nærmest bliver en formalitet. For den termoplastiske gulvlaks vedkommende skal det f. eks. præciseres, at træet efter den tredje behandling skal være helt fyldt. Så er behandlingen hygiejnisk, men ellers kan den fremtræde ret smudssamlende.

Jern

Der har i det foregående været lejlighed til at antyde vigtigheden af en fuld detaillering af beskrivelsen. Til slut skal omtales et bygningsmateriale, hvor mangler bliver helt katastrofale, nemlig jern – rækværker, gitterporte, søjler o.s.v. Den sædvanlige formular: jernværk grundes hos smeden (uden særlige krav til rens-

ning eller grundingsmaterialet) og stryges efter op sætning 2 gange oliemaling, giver ofte fuldstændig til rustning på 1–2 år, og ommaling kræver et rensningsarbejde, der i pris let overstiger en ordentlig første gangsbehandling. Al rust og løs glødeskal skal skrabe af og ikke med spartel, som ikke er noget skrabeværktøj, men med velslebet skraber. Afrensningen bør gøres inden grundingen, og denne skal foretages 1–2 gange, hvis jernet skal stå ude før færdigmalingen. Til færdigmaling bruges sikrest 2–3 gange syntetisk dæk maling med passende, men ikke for lang tid imellem. Så bliver holdbarheden vel 10–15 år med enkelte småreparationer i mellemtiden.

Den sikreste afrensning er dog sandblæst, og den sikreste grunding til midlertidig vejrpåvirkning zinksprøjtning (metallisering) eller zinkstøv maling. Endnu bedre end maling i almindelighed er varmgalvanisering, der i sig selv holder 10–15 år, men yderligere kan males sikkert f.eks. med washprimer og derefter syntetisk dæk maling.

De anførte eksempler skulle vise, at der er store muligheder for bedre bygningsstandard i de nye male materialer, når de anvendes rigtigt, og når der vel af mærke ikke spares urimeligt på behandlingerne hverken i antal eller lagtykkelse. Et hus er ikke beboeligt, hvis hver tredje mursten spares. Med samme logiske konsekvens bliver et malerarbejde ikke rigtig brugbart, hvis det for opnåelse af omgængelige og rimelige holdbare overflader nødvendige antal behandlinger indskrænkes.

Svend Andersen

Dobbeltruden

foretrukket

også til SAS-huset

Arne Jacobsen:
SAS-huset.
Hotel og airterminal.
Modelfotografi

AKTIESELSKABET CUDOGLAS
FABRIK: KORSØR - TELEFON 16
TEKN. SERVICE: EWALDSGADE 9
KØBENHAVN N - TLF. LU 2801

Forhandles og indsættes af alle glarmestre
Oplysninger fås gennem alle glasgrossister

3 ESSER fra GEZE for LØFTEDØRE

Som prikken hører til over i-et, således hører løftedøre til i de idag byggede huse. Om løftedørene går indad eller udad eller vippes:

For enhver mulighed findes hos GEZE et smukt og praktisk beslag.

GEZE-HUBA er grundtypen for al beslag til normale indadgående altandøre. GEZE-HUBA-JUNIOR er det lettere beslag for løftevinduer, som gør vinduet fuldstændig fri for træk.

GEZE-HUBA

GEZE-HUBA-KIPP er et løfte-, dreje- og vippebeslag, som løser ventilationsproblemet i den moderne bolig ved sin ekstra vippefunktion for altan og terrassedøre.

Det er også det ideelle beslag for meget store glasvinduer.

I de normale løfte-, dreje- og vippevinduer findes det lettere GEZE-beslag GEZE-HUBA-KIPP-JUNIOR.

GEZE-HUBA-CONTRA

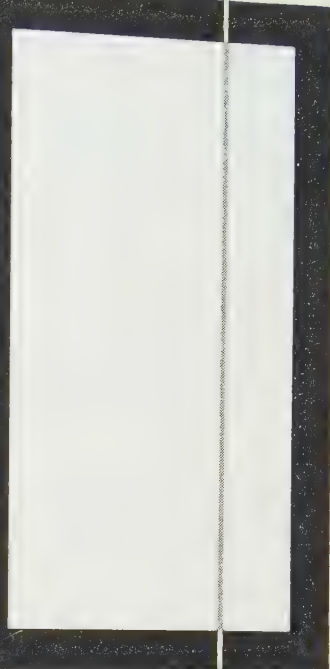
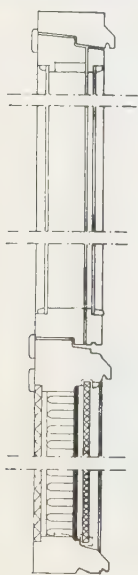
GEZE-HUBA-CONTRA er løftebeslaget for en udadgående dør, en praktisk løsning for pladsproblemet, idet de udadgående døre skaffer mere plads indvendig. Denne konstruktion anbefales særlig for terrassedøre.

De hensigtsmæssige tilbehørsdele som indstillelig GEZE-snapper indstillelig GEZE-rulletap, GEZE-greb, HUBA-knop og GEZE-gulvskinne styrker særlig GEZE-løftedørbeslaget.

For alle konstruktioner af GEZE-løftedørsbeslag står fabriken til tjeneste med konstruktionstegninger med alle detaljer (mål 1:1).

Forlang venligst de enkelte udførlige prospekter som fås hos landets førende forhandlere af isenkram og bygningsbeslag

facadeelemente

- Velux-facadeelementer udføres i fuld etagehøjde.
- Kan indbygges mellem betonsøjler og -dæk i plan foran disse.
- Vippe- og drejevinduer i standardprofiler foroven.
- Brystningsisoleringen har en k-v på ca. 0,55.
- Udvendige brystningsplader leveres i materialer og farver efter ønske.
- Ingen udtørring, nedsætter byggetid og rentetab.

V. KANN RASMUSSEN & CO - VELUX A/S
MASKINVEJ 4 - KØBENHAVN - SØBORG - TLF. SØBORG *65

Bevaringen af den værdifulde bebyggelse i Københavns gamle bydel, fremskaffelsen af byggegrunde til det ekspanderende erhvervsliv, saneringen af brokvartererne, nybyggeriet i omegnen – problemerne hænger alle i hob. Men de er placeret i 20 forskellige kommuner

Den splittede hovedstad er en svag hovedstad

Der vil blive væltet endnu mange huse i Københavns gamle bydel i de kommende år – trods den nye politik, der blev indledt med generalplanskitsen.

Nye parkeringsrestriktioner vil se dagens lys. Der vil blive råbt på parkeringspladser, og der vil blive bandet over sporvognene. Boligkvarterer uden trafikbetjening vil vokse frem i Københavnsegnen. Tunnelbaneplanerne vil blive udskudt på ubestemt tid.

På det område er det ikke svært at spå. Men hvilken positiv foranstaltning vil blive gennemført for at undgå det kaos, den stigende automobilisme kan medføre? Herom er der næppe nogen, der tør spå.

Der snakkes om en række planer, men ikke om deres realisering. Det koster nemlig penge. Men det vil blive dyrere ikke at handle.

Storkøbenhavn er et vældig produktionsapparat, kompliceret og vanskeligt overskueligt. Jo bedre det er organiseret, jo mere kan det yde. I private virksomheder anvender man store summer på rationalisering og planlægning. Virksomheden Storkøbenhavn får derimod lov at skotte sig selv. Den store by er delt i en snes selvstyrende kommuner, hvoraf de største har et byplankontor. Men det er i hovedsagen rent lokale anliggender disse kontorer beskæftiger sig med.

Det for flere år siden nedlagte egnsplankontor var kommet i stand på halvprivat initiativ og var uden virkelig myndighed.

Byudviklingsudvalget, der er et resultat af byudviklingsloven, har en meget begrænset opgave, i hovedsagen af administrativ karakter. Et nyt egnsplankontor er ganske vist under dannelse. Men da det kun er tanken at bevilge nogle få hundrede tusinde kroner til dets drift, vil dets muligheder være stærkt begrænsede. Det er, hvad det koster at opretholde den tekniske afdeling i en enkelt af de mellemstore kommuner i Københavnsegnen. Beløbet er latterligt lille set i relation til de storkøbenhavnske problemer.

I det foregående og et følgende nummer af „Arkitekten“ behandles et par væsentlige problemer for den gamle bydels fremtid. Hvor væsentlige de end

er, vil de ikke kunne løses isolerede. Tingene må ses og løses i sammenhæng. Den gamle bydels problemer er hele Storkøbenhavns og ikke bare Københavns kommunes. De familier med børn, der frister en kummerlig tilværelse i den gamle bydel skal ud i omegnens nye bebyggelser. Lejlighederne de forlader, skal istandsættes og moderniseres og gøres tiltrækkende for omegnens ældre villaejere, der er blevet træt af hus og have.

Erhvervsproblemerne, trafikken, saneringen og nybyggeriet – det rummer alt sammen letpåviselige fællesinteresser. Og der er tillige en indbyrdes sammenhæng mellem disse problemer. Det er så åbenbart, at der er brug for et storkøbenhavnsk byplankontor (der er noget andet end et egnsplankontor), at en udsættelse af dets oprettelse må anses for ansvarsløst.

Vanskelighederne ved oprettelsen af et sådant kontor skyldes utvivlsomt de enkelte kommuners uvilje mod at afgive nogen del af deres velerhvervede rettigheder. Det videste, de vil strække sig, er at overlade til et egnsplankontor eller -udvalg at angive hovedretningslinierne for byens udbygning.

Skrækken for Københavns kommune sidder omegnskommunerne dybt i kødet. Men er der ikke en ny situation nu, hvor der er befolkningsmæssig ligevægt mellem Københavns kommune og omegnskommunerne? Kunne man ikke tænke sig et hovedstadsråd, valgt på samme måde som et amtsråd? Dette hovedstadsråds myndighed skulle selvfølgelig begrænses til rene fælleskommunale opgaver. Et sådant hovedstadsråd må også kunne medvirke til den skatte-tekniske forenkling, der må komme. Rådet skal bl. a. kunne disponere over betydelige midler, hvis det skal få nogen indflydelse på anlægsvirksomheden.

Et handlekraftigt hovedstadsråd, allieret med et veludviklet planlægningskontor er i hvert fald den eneste mulighed for en rationel løsning af de mange problemer, erhvervslivets strukturændring og den hastigt voksende automobilisme vil påføre hovedstaden i de kommende år.

s

Bassinet ved skærmtaget i gårdhaven

The Woodside County Junior School, Amersham, Buckinghamshire

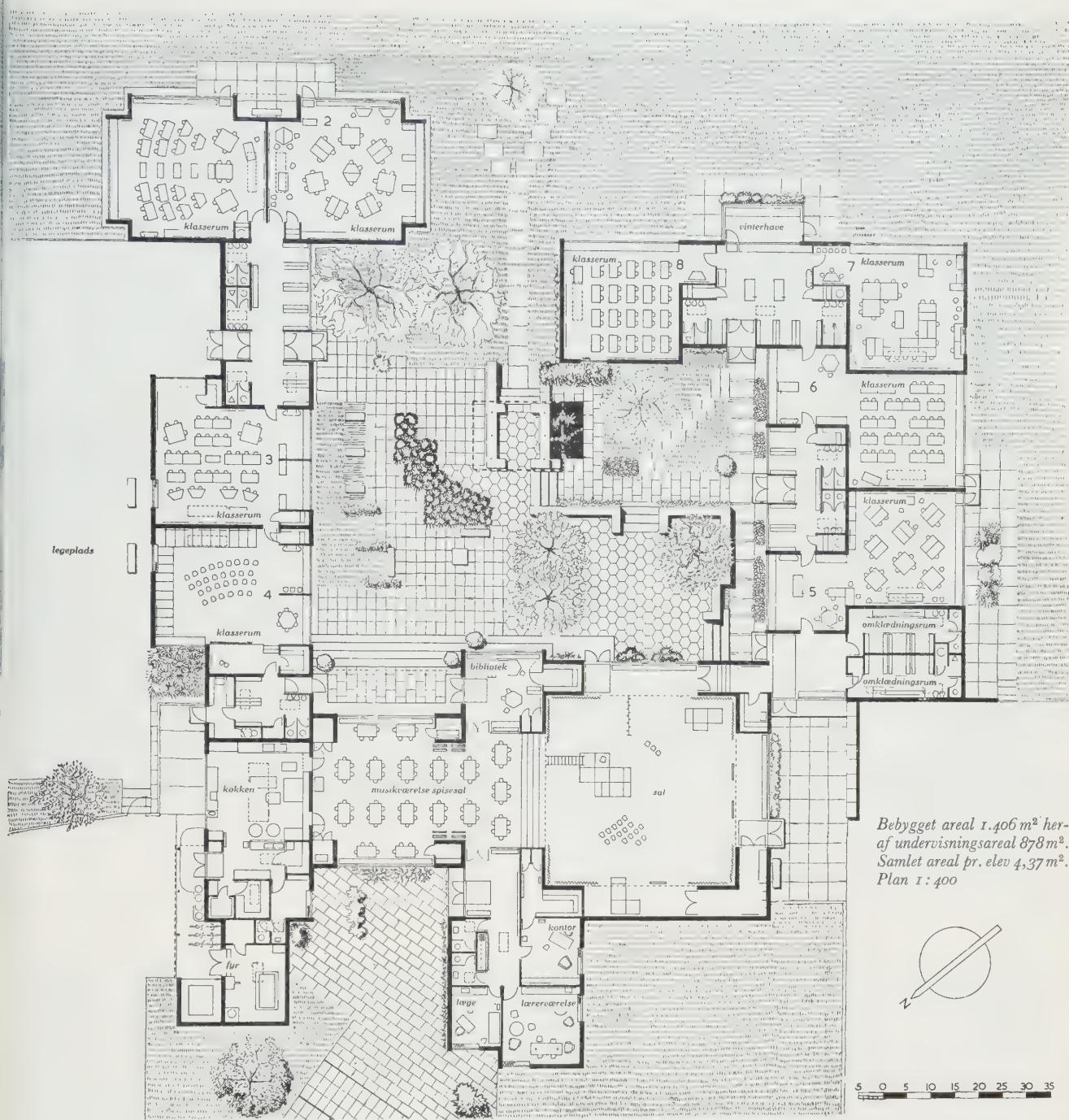
The Architects and Building Branch, Ministry of Education ved David Medd & Mary Crowley, A.R.I.B.A.

Den på medfølgende plan og billeder viste skole er som alle engelske efterkrigsskoler udført af undervisningsministeriet i samarbejde med det pågældende amt, i dette tilfælde Buckinghamshire. Mens de fleste af de kendte eksempler fra det engelske skolebygningsprogram er projekteret til opførelse af industrielt fremstillede enheder i så stort et omfang som muligt, er denne planlagt som et rationaliseret „traditionelt“ byggeri, baseret på tilsvarende pædagogiske og tekniske forarbejder som elementskolerne, således at sammenlignende undersøgelser kan foretages.

Skolen er beregnet for 320 elever i alderen 7–11 år (Junior School), hvor de mange undervisningsemner og varierende undervisningsmetoder stiller meget store krav til klasseværelsets areal og udnyttelsesmuligheder. Disse krav er her søgt imødekommet ved at forøge klasseværelsets foreskrevne minimumareal 48 m² til 74 m². Klasserne er samlet parvis for hver af de fire årgange og gangarealerne er reduceret til de nødvendige forstuer med garderobe og vaskeplads ved hvert klasseværelse. Gangarealer, der kun skal tjene som interne forbindelseslinier er helt undgået, hvor-

ved den foretagne forøgelse af normalklassearealet ikke kommer til udtryk i skolens samlede areal. Det manglende gangareal tilvejebringes over den lukkede gård, der samtidig virker som friluftssal og tjener til at understrege skolens natur som et samfund. Forsamlingssalen med den tilsluttede musik- og spisesal får alsidige anvendelsesmuligheder ved hjælp af gardiner, foldevægge og letflytteligt gymnastikmateriel og sceneudstyr. Den specielt konstruerede foldevæg, der lukkes, når en del af spisesalen skal benyttes til musik, har samme lydisoleringsevne som almindelige vægge mellem klasseværelserne.

For at opnå den størst mulige forenkling af byggeprocessen blev der foretaget meget grundige undersøgelser af udgifterne til de enkelte afsnit. Derved kunne man undgå de arbejder, som koster uforholdsmæssigt meget. Imidlertid var det ikke muligt praksis at gennemføre de logiske konklusioner af disse undersøgelser og opgaven blev derfor at finde frem til et kompromis, der på een gang imødekom kravene til undervisning, konstruktion, økonomi og opførelsestid.

Bebygget areal 1.406 m² her-
af undervisningsareal 878 m².
Samlet areal pr. elev 4,37 m².
Plan 1: 400

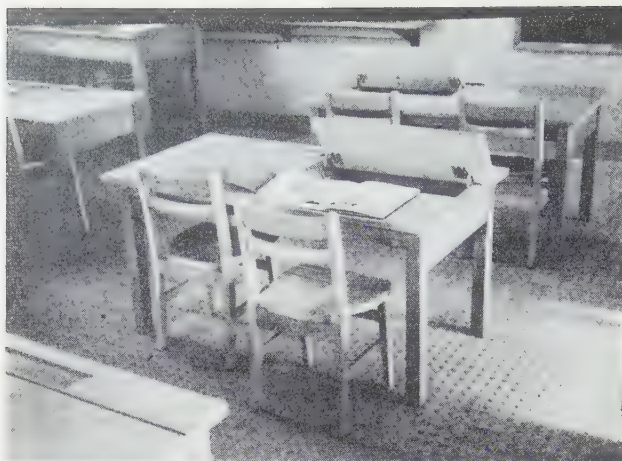
Projekteringen foregik i samarbejde med en på forhånd udpeget hovedentreprenør, således at man fra starten kunne tage hensyn til dennes synspunkter, erfaringer og arbejdsmetoder, mens entreprenøren på sin side i god tid kunne bestille materialer og allerede ved byggeriets begyndelse have et grundigt kendskab til arbejdets art.

Arbejdet blev opdelt på 45 arbejdsoperationer, og der blev for hver af dem foretaget en vurdering af det nødvendige antal mandtimer. På grundlag heraf blev en 40 ugers arbejdsplan udarbejdet, men entreprenørens manglende kendskab til arbejdsmetoden samt uforudsete hindringer ved terrænarbejder o. l. medførte, at der gik 48 uger fra arbejdets start til bygnin- gernes ibrugtagning.

De bærende vægge er begrænset til det for under- støtning af taget nødvendige omfang og har alle form som hele rektangler fra fundament til tag. Ikke- bærende ydervægge er iøvrigt træfyldinger eller vin- duespartier af træ i façadens højde. Tagene er – bort- set fra forsamlingshalens – flade med tagpap på bræd- der. Spærrene er træ, og ved spændvidder over 6 m stål.

De nedhængte lofter er lydabsorberende, varme- isolerende og skjuler de under taget førte ledninger og installationer.

De lette skillevægge er ligesom ydervæggene ud- formet som hele rektangler fra gulv til tag af let- betonblokke. Gulvbelægningerne er gummi, linoleum, PVC-plader på hessian og kork.

En af de mange bordtyper. Bogrummets anbringelse giver god knæplads og tillader korrekt pladehøjde i forhold til stolesædet. Bemærk ringmærket, der angiver typens størrelse og det knoppe gummigulv

To trapezformede borde opstillet for gruppearbejde

Opvarmningssystemet er helautomatisk og består af en oliefyret kedel, der forsyner lokalt regulerede kaloriferer med varmt vand.

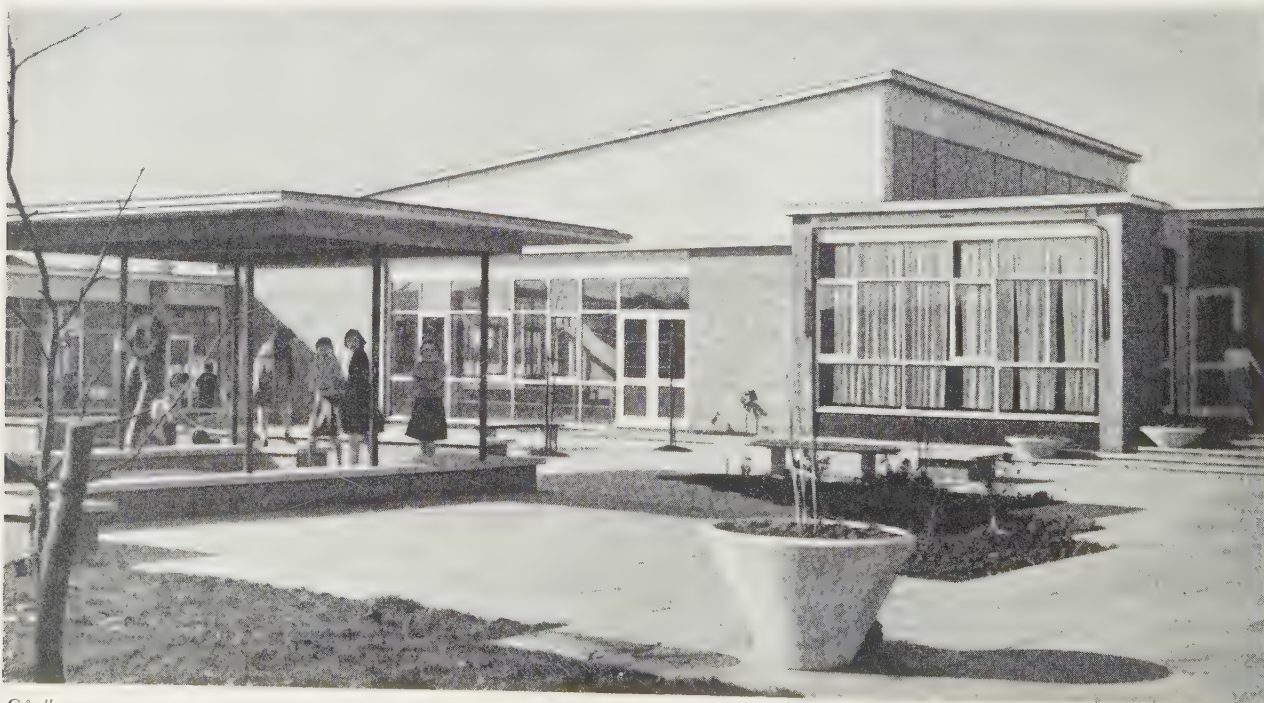
Inventaret er blevet betragtet som en integrerende del af bygningerne, og såvel belysningsarmaturer og sanitetsgenstande som skabe og andre møbler er særligt tegnet til skolen og findes nu i handelen. Skoleborde og arbejdsborde forefindes i forskellige typer til dækning af de forskellige klassetrins varierende undervisningsbehov, og antropometriske undersøgelser, foretaget for „the new British Standard Specifications for school furniture“ har dannet grundlag for udformning og fordeling af møbelstørrelser i klasserne.

Anbringelsen af vinduer og ovenlys tilsigter ikke alene en belysning, der giver børnene passende arbejdslys uanset hvordan de er anbragt i rummet, men er også en tilpas interessant og stimulerende fordeling af lys og skygge. Farver på vægge og gulve er valgt med henblik på større klarhed (brightness) i de områder, der ligger længst fra vinduerne, på fremhævelse af den arkitektoniske form og på en markering af en „Junior schools“ særlige karakter.

De akustiske problemer har været viet særlig opmærksomhed. Til gulvbelægninger er i videst muligt omfang valgt materialer, der reducerer trinstøj, til hvilket formål de knoppe gummigulve har vist sig særligt egnede. De nedhængte lofter har en genklangstid på $\frac{3}{4}$ sekund i klasserne og $\frac{5}{4}$ sekund i forsamlingsalen. Mellem de enkelte klasseværelser er lyd-isolationen fra 27 til 39 db., mellem køkken og spisesal 31 db., og mellem spisesal (musiksal) og forsamlingsal, når foldevæggen er lukket, 25 db. for den enkelte og 38 db. for den dobbelte væg.

Byggeudgiften pr. elev har været £ 140, 10, 11 d., mens den for hele landet i gennemsnit er £ 147.

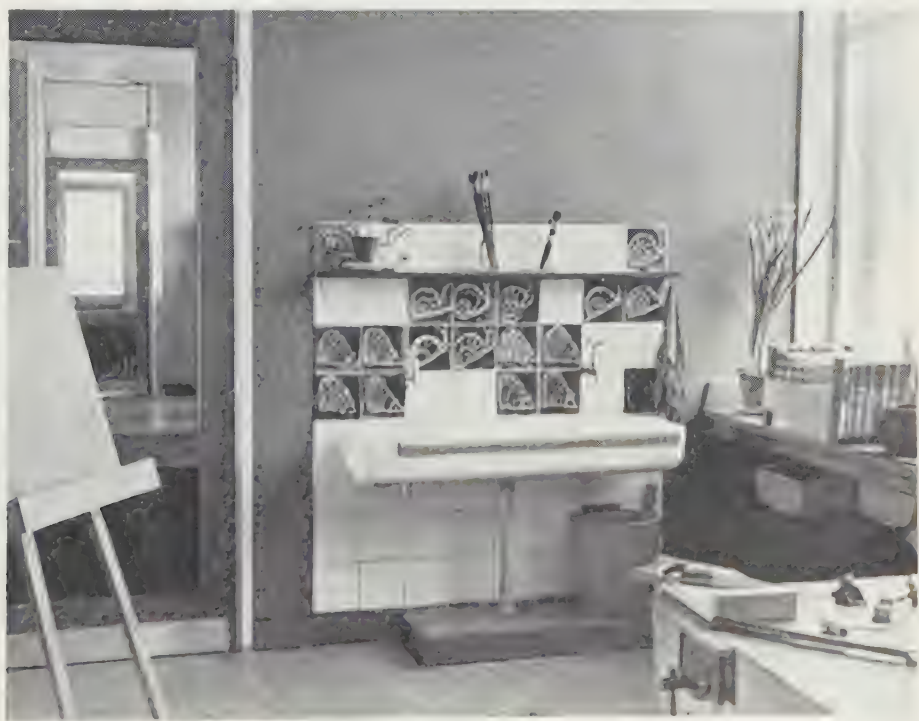
Henning Meyer

Gårdhaven

Billede fra forsamlingsalen ind i den kombinerede musik- og spisesal. Man ser det transportable og sammenklæppelige sceneudstyr samt et enkelt af gymnastikredskaberne, der kan fastgøres hvorsomhelst på den omløbende planke. Biblioteket er gennem døren til højre, ved siden af hvilken foldevæggen, der kan adskille musiksalen, er klappet sammen

Del af grupperum ved klasseværelse 6 med den specielt tegnede vask, vinduesbord og værktøjsbænk

Indbudt konkurrence om et rådhus i Marl

Byen Marl i Tyskland udskrev sidste år en indbudt konkurrence om et rådhus. Blandt de tolv indbudte arkitekter var 9 fra Tyskland, bl. a. Scharoun fra Berlin, Kramer fra Frankfurt, Conle fra Duisburg, Marschall fra Hamburg og Engelberger fra Weimar. De tre udlændinge var Alvar Aalto fra Finland, van den Broek og Bakema fra Holland og Arne Jacobsen fra Danmark. Den eneste udenlandske fagdommer var arkitekt Merkelbach fra Amsterdam. 1. præmien blev tildelt van den Broek og Bakema. 2. præmien gik til Hans Scharoun. Conle's, Günther Marschall's og Arne Jacobsens projekter blev indkøbt.

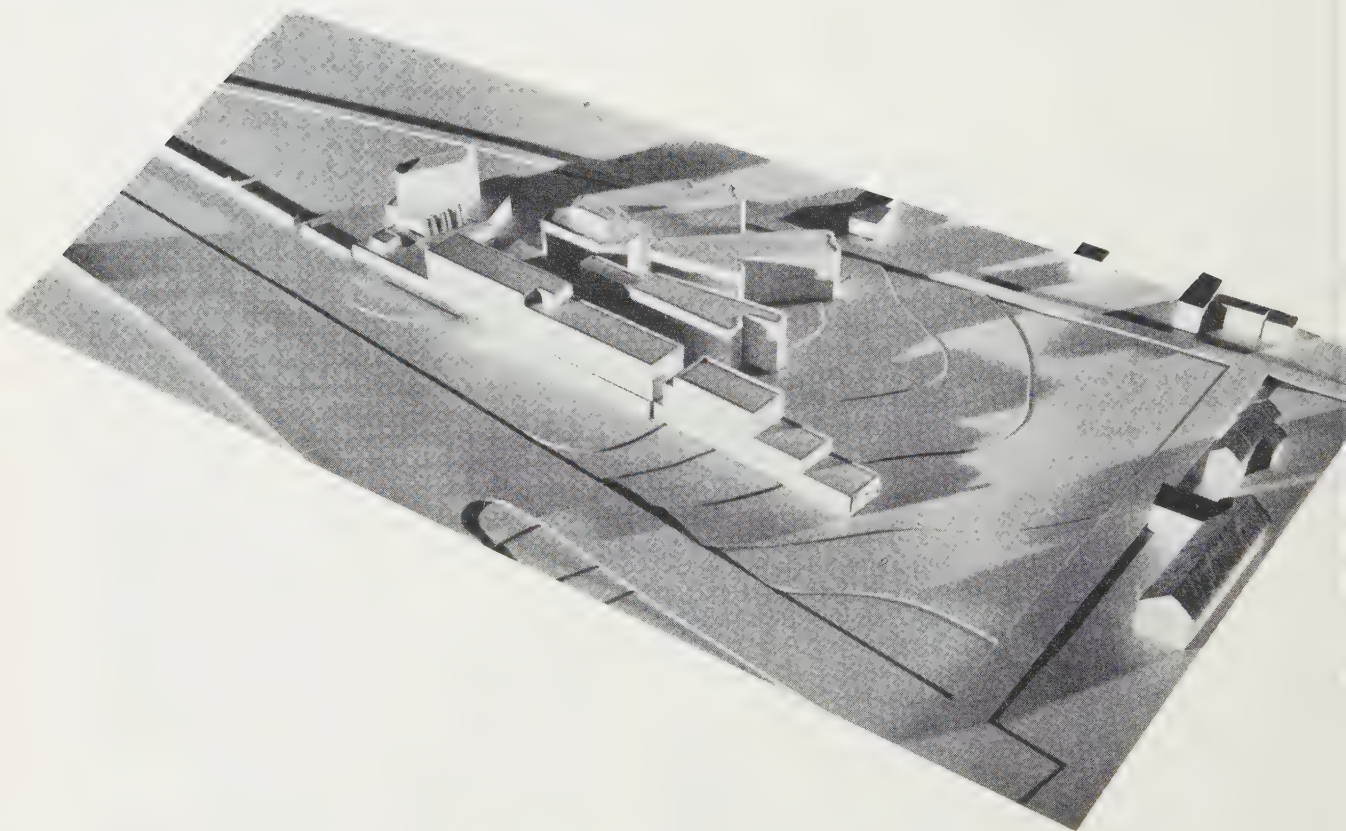
Van den Broek og Bakema har præget en stor del af byggeriet omkring Lijnbaan i Rotterdam. Deres arkitektur er en malerisk modernisme, hvor det stærkt bevægede er foretrukket for det klare og forenklede.

Dette ideal præger også deres projekt til rådhuset i Marl. Man har i Marl gerne villet have et rådhus, der gjorde sig stærkt gældende i bybilledet – det ses bl. a. af en omtale af konkurrencen i Frankfurter

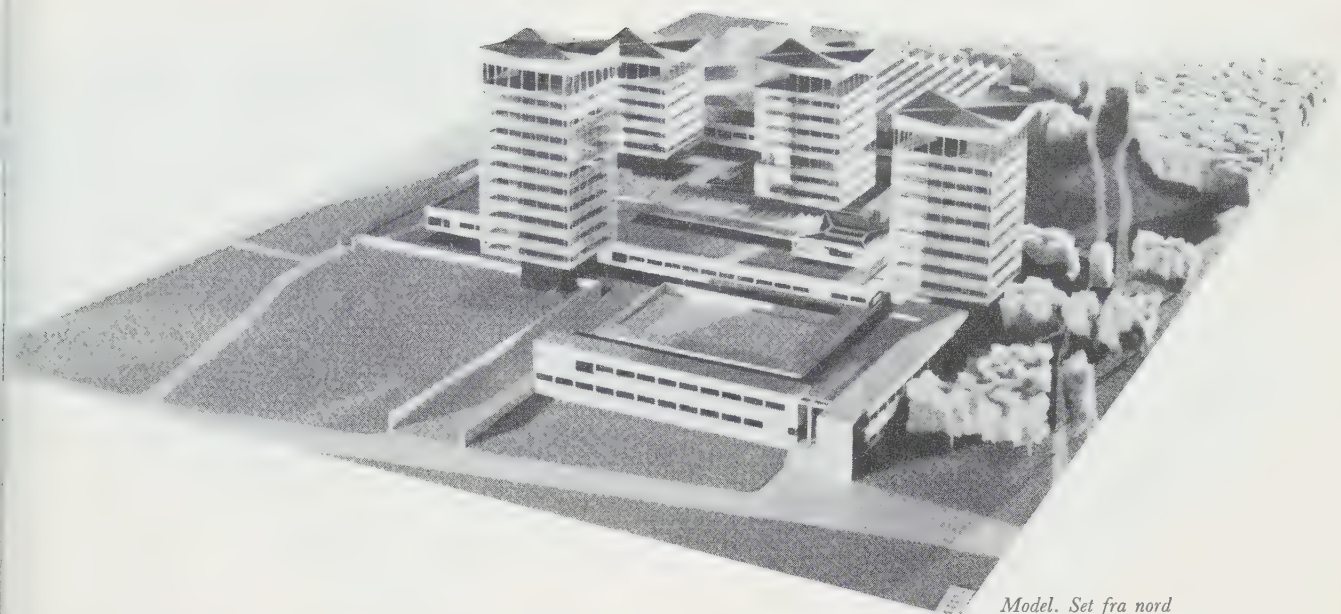
Allgemeine Zeitung. Det har nok været en temmelig afgørende faktor ved bedømmelsen af konkurrenceprojekterne. I et forord til publiceringen af konkurrencen i Bauwelt skriver Werner Hedebrand om hvor heftigt man i Tyskland har diskuteret arkitekturens rolle i bybilledet. Skal byen have en dominant? Skal rådhuset være „die Stadtkrone“? Hedebrand skriver, at Aalto's projekt kommer nær dette ideal, men at de små bygningsafstande mellem fingrene gjorde projektet helt uacceptabelt.

Om Arne Jacobsens projekt skriver Hedebrand, at det fremhæver „byrokratiet“ ved at lade kontorbygningen dominere, medens de repræsentative lokaler ligger i lave bygninger. Man er ved omtalen af denne konkurrence blevet mindet om, at kunstfilosofien nyder gode kår i Tyskland.

Vi bringer her fire projekter, som har særlig interesse, 1. og 2. præmieprojekterne og de to nordiske projekter. Alvar Aaltos blev ikke præmieret og er ikke kommenteret af dommerne.

Konkurrencen om et rådhus i Marl. Ikke præmieret projekt. Arkitekt Alvar Aalto, Helsingfors. Model: Set fra øst

Model. Set fra nord

Konkurrencen om et rådhus i Marl. Projektet tildelt 1. præmie. Arkitekterne van den Broek & Bakema, Rotterdam

Plan, mål ca. 1:4000

Dommerkomiteens bemærkninger:

Byplanmæssigt er dette arbejde en fremragende løsning af den stillede opgave. Byggegrupperingen, som især kan karakteriseres ved massernes opløsning i de af de enkelte administrationsgrene bestemte tårne, viser en klar differentiering af de enkelte bygningskroppe og giver et specielt værdifuldt bidrag til det opstillede grundproblem.

Hvad trafikken angår, så indeholder projektet omhyggeligt gennemtænkte forslag, som garanterer den bekvemteste adgang såvel for fodgængere som for køretøjer til de enkelte administrationsafdelinger.

Grundplanen er baseret på den opfattelse, at for-

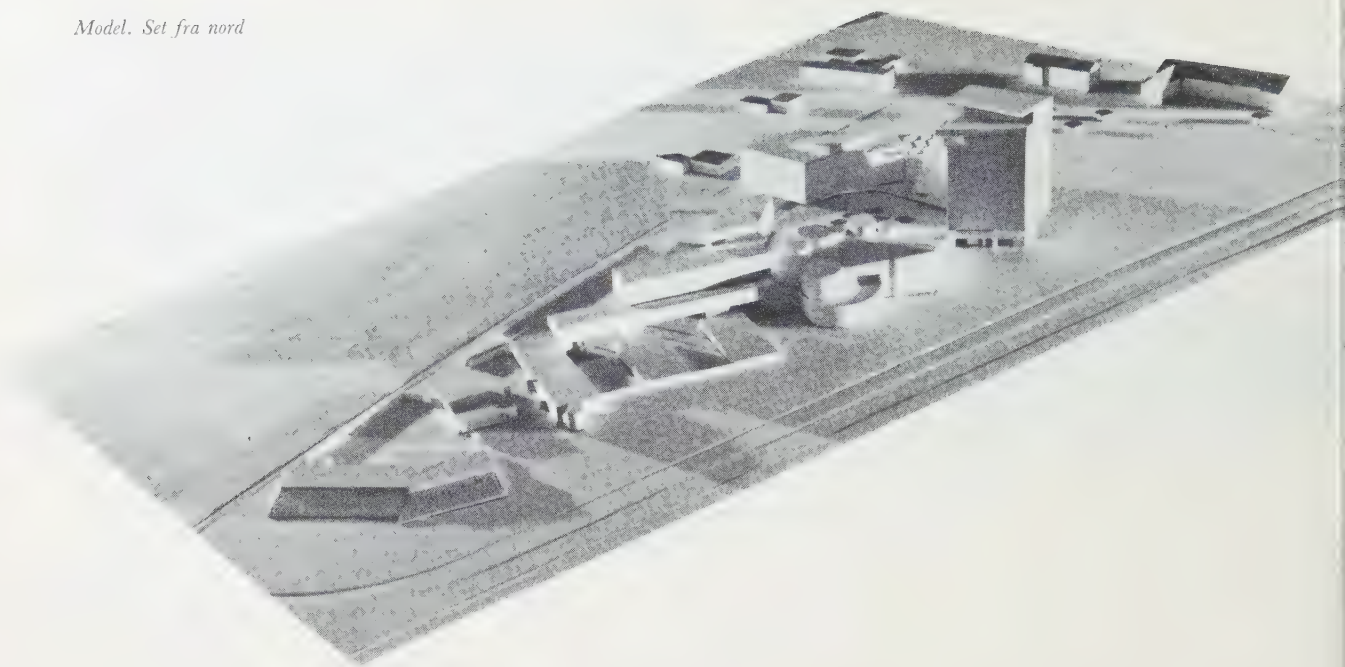
bindelsen mellem de enkelte administrationsgrene er af mindre betydning end, at folk på bekvemst mulig måde kan nå til de enkelte administrationsgrene.

Grundridset vidner om stor idérigdom, og en velkommen spændstig rytme i bygningsmassen, som er udledet af den indre formålsbestemmelse.

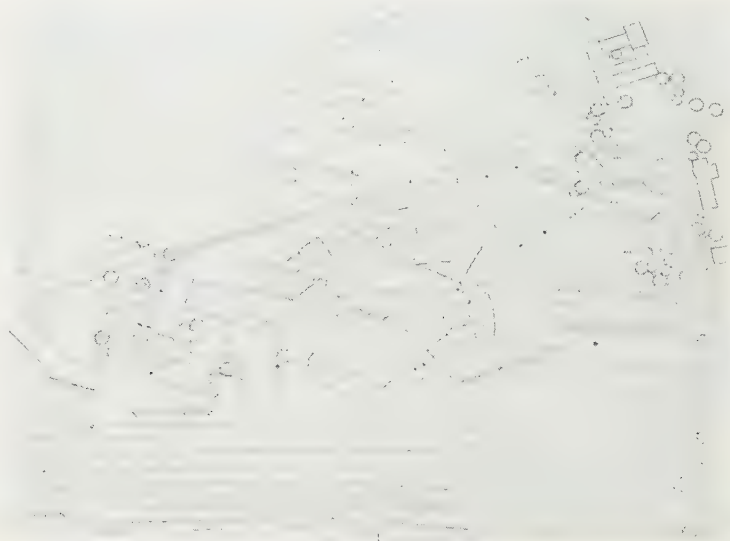
Arkitekturen er på en klar måde udviklet ud fra de konstruktive grundideer.

Forholdet mellem brugs- og trafikareal er normalt.

Alt i alt må man betegne arbejdet som en fremragende teknisk og kunstnerisk løsning.

Konkurrencen om et rådhus i Marl. Projekt tildelt 2. præmie. Arkitekt, professor Hans Scharoun, Berlin

Plan, mål ca. 1:4000

Dommerkomiteens bemærkninger:

Forsøget på at virkeliggøre ideen om en „krone“ over byen er udført suverænt. Alle funktioner og rumformer underordner sig denne idé. Udkastet viser en smidig inddeling af bygningsmassen og følger sig harmonisk ind i bybilledet.

Fodgænger- og samfærdselsveje åbner adgang til det samlede byggekompleks på en heldig måde og er klart adskilt fra hinanden.

Planens idé går ud på at bygge en toetagers overdækket central hal, hvorfra man let får oversigt over indgangene til de enkelte administrationsgrene.

Repræsentationslokalernes amfiteatraliske form er

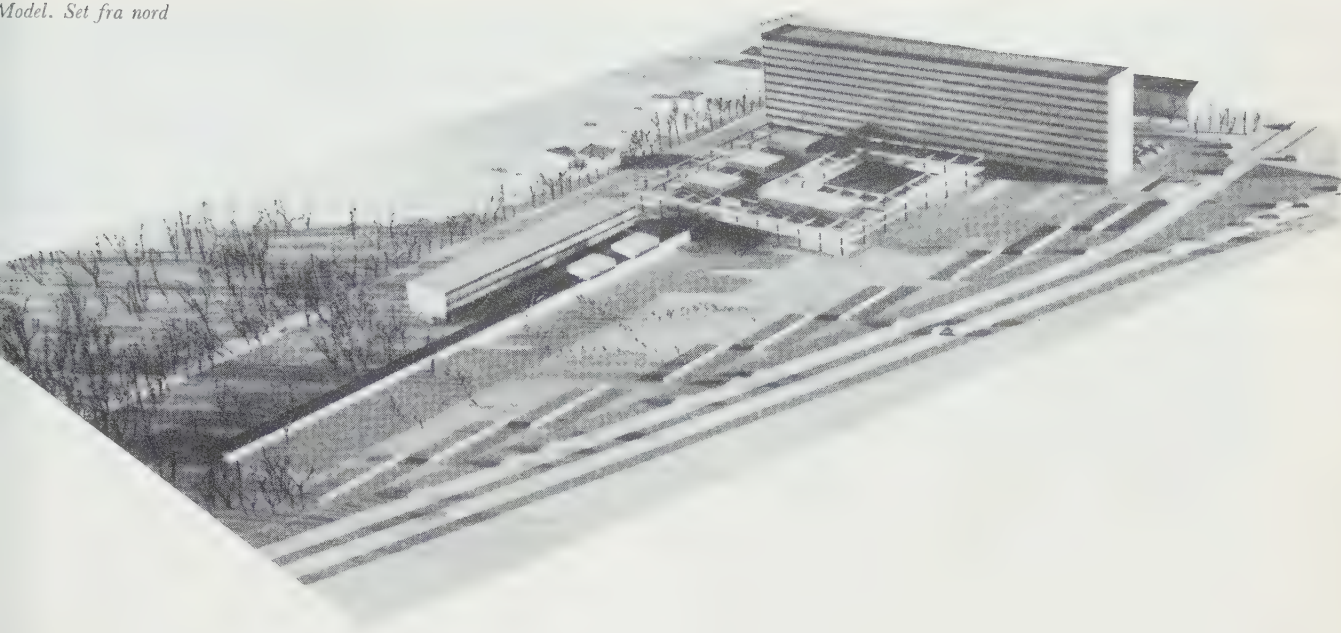
ikke i overensstemmelse med den påtænkte anvendelse.

Rumfølgen og de enkelte rums uregelmæssige form til trods opfylder udkastet ved den kunstneriske beherskelse af formen de funktionelle krav.

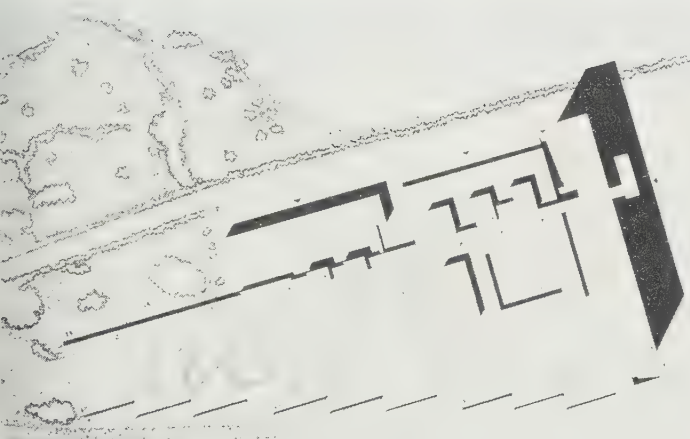
Socialadministrationens beliggenhed imod det rolige område „øen“ betegnes som usædvanlig heldig.

Kun betydningen af den bygningsgruppe, som for en stor del af anlæggets vedkommende indeholder bygningsvæsenet, synes ikke ifølge planlægningen at være tilstrækkelig fornuftigt motiveret.

Udkastets arkitektur vidner om rig fantasi.

Konkurrencen om et rådhus i Marl. Indkøbt forslag. Arkitekt, professor Arne Jacobsen, København

Plan, mål ca. 1:4000

Dommerkomiteens bemærkninger:

Fordelingen af bygningsmassen med et lavt anlagt bygningslegeme indeholdende repræsentationslokalerne foran administrationens høje tværbygning er god; derimod kan man kritisere administrationsbygningens store udstrækning på 140 m, fordi den ikke passer til Marls åbne bykarakter.

Politistationen og de dertil hørende garagers anbringelse er heldigt løst.

Mindre overbevisende er garageområdets udstrækning mod vest gennem et overdækket opholdsareal,

da de grønne områder, som strækker sig mod vest, herved bliver lukkede set fra Bergstrasse.

Hvad den arkitektoniske holdning angår, vidner udkastet om høj kvalitet og sans for store linier og indeholder en overflod af tiltalende ideer.

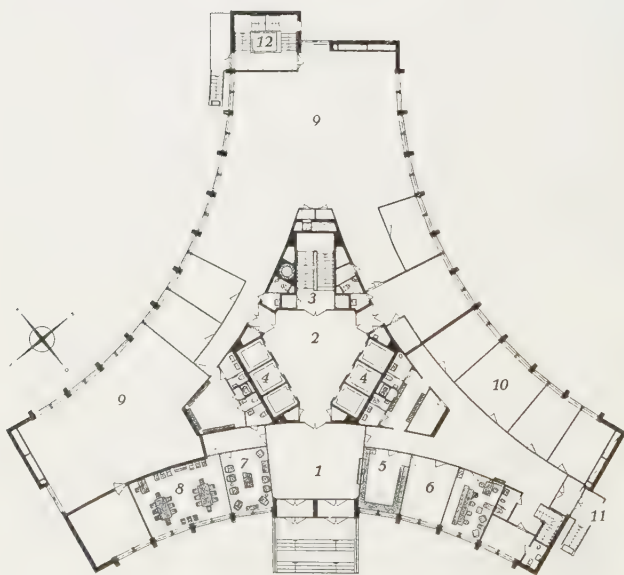
Planen er klar og overskuelig.

Især er den klare samordning af de enkelte administrationsfunktioner løst med held. Som en ulempe må nævnes, at der i projektet i sammenligning med andre er afsat et unormalt stort trafikareal.

Arkitekt, professor Paul Hedqvist: Administrationsbygning for Kockums Mekaniska Verkstad, Malmö

Kockums nye hovedkontor i Malmö

Stueplan 1:600

1, hall. 2, centralrum. 3, hovedtrappe. 4, elevatorer. 5, vagten. 6, ordonnanser. 7, venturum. 8, modtagelse og information. 9, hulkortsafdelinger. 10, socialafdeling med interessekontor m. m. 11, indgang til socialafdelingen. 12, vareelevator

Kockums Mekaniska Verkstad er velkendt i Danmark. Bedst kendt er vel dets el-komfurer. Men iøvrigt er skibsværftet dets hovedaktiv. Værftets vældige kraner er næsten blevet et vartegn for Malmö. Virksomheden er anlagt i 1840 men er ekspanderet kraftigt i årene efter den sidste krig. Kockum beskæftiger i dag ca. 6000 mennesker og er dermed en af Nordens store virksomheder.

I en udviklingsperiode investeres der selvfølgelig i første omgang i det primære produktionsapparat, værksteder og beddinger. Tegnestuer og kontorer får lov at klare sig som de bedst kan i forhåndenværende bygninger. For en levedygtig virksomhed indtræffer dog altid det tidspunkt, hvor ønsket om en rationalisering af denne del af virksomheden udløses i form af en ny administrationsbygning. For Kockum er dette tidspunkt altså nu indtruffet. Arkitekt, professor Paul Hedqvist har tegnet det 15-etager højhus, der rummer virksomhedens tegnestuer og administration. Det ligger ved indsejlingen til Malmö og gør sig navnlig fra søsiden stærkt gældende i bybilledet.

Som andre gamle virksomheder lider også Kockum af arealnød. Derfor har et højhus været en nærliggende løsning. Når man færdes i huset, må man samtidig indrømme, at sjældent har et højhus været mere be-

etiget end på dette sted. Fra tegnestuer og kontorer, fra direktionstværelser og frokoststuer er der en fængsende udsigt over Øresund eller Malmö by. Og rundt om bygningen rører sig værftets maleriske liv.

Højhusets plan er en tretakket stjerne. De konkave facader giver store vinduesarealer i forhold til bygningens volumen, og husdybden reduceres. Det giver overordentlig velbelyste lokaler. Men selv om der altså kan findes en rationel motivering for den lidt usædvanlige form, har æstetiske motiver nok været af afgørende.

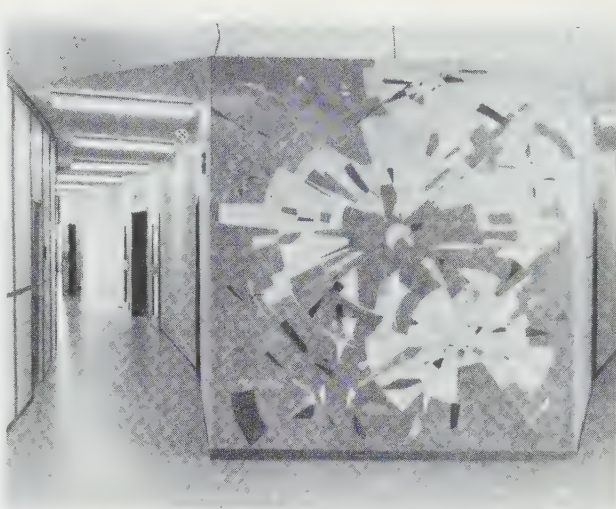
Punkthuset med en kerne, der rummer den indre kommunikation, garderober og toiletter, virker overordentlig hensigtsmæssig. Afstandene bliver korte og forkortes i tid yderligere af det selvtænkende og hurtiggående elevatorsystem. Systemet kendes adskillige steder her i landet, men virker nærmest sensationelt i Sverige.

I bygningen er beskæftiget ca. 900 funktionærer, der ikke – som det er sædvane i Danmark – hver medbringer en madpakke. Der serveres lunch for hele personalet. En svensk lunch består bl. a. af en varm suppe, og derfor har det været nødvendigt at indrette et stort køkken, udstyret med de seneste køkken-tekniske raffinementer.

Tegnestuer og kontorer er meget nøgternt, for ikke at sige lidt kedeligt udstyrede. Til gengæld har man overalt den fascinerende udsigt.

Som et oplivende moment er der ved hovedindgangen en stor mosaikvæg udført i ravnateknik af Tor Hörlin. Den samme kunstner har i direktionsetagen udført tre vægmalerier i stuccolustro-teknik.

Bygningens tekniske udstyr er selvfølgelig på højde med situationen, men ikke revolutionerende. Vinduerne er sædvanlige vippevinduer af træ med koblede rammer. Bygningen opvarmes af radiatorer under

Et af Tor Hörlins tre vægmalerier i direktionsgangen. Motivet er ilden, det ene af de tre elementer

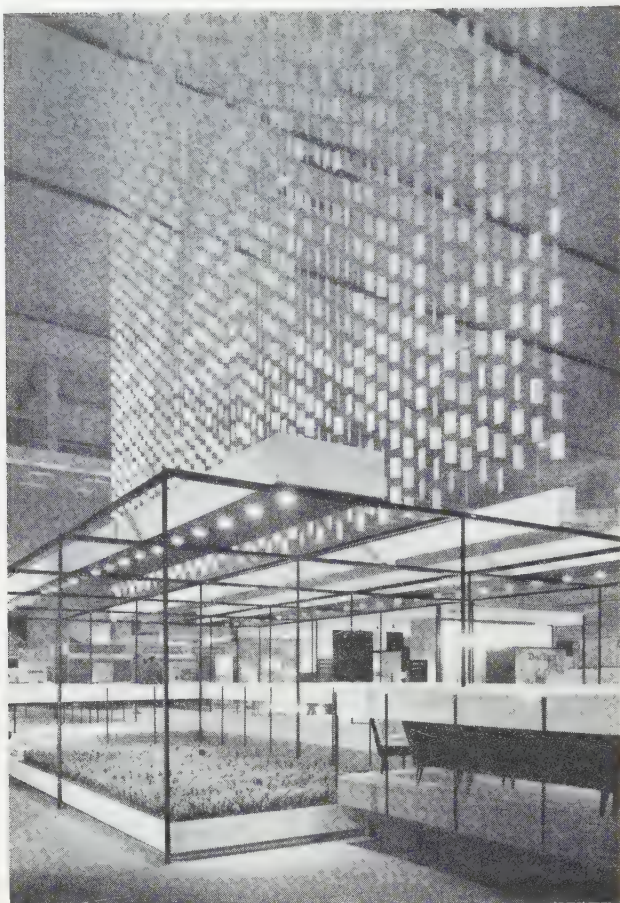
vinduerne. Anlægget er delt i sektioner, således at man f. eks. alene kan opvarme nordvendte rum. Anlægget er automatisk styret fra termostater, anbragt udvendigt på bygningen. Ventilationen er et lavtryksanlæg, hvor luften kan varmes, henholdsvis køles.

Huset er opført i beton. Kernen er støbt i glideforskalling og de øvrige betonkonstruktioner i flyttelig forskalling. Gavlene er beklædt med chokbetonplader hvor islagsmaterialet, naturstensskærver, er gjort synlige ved afvaskning af den uhærdede beton. Farven er hvid-gul. Vinduesbrystningerne er beklædt med blå emaljerede plader.

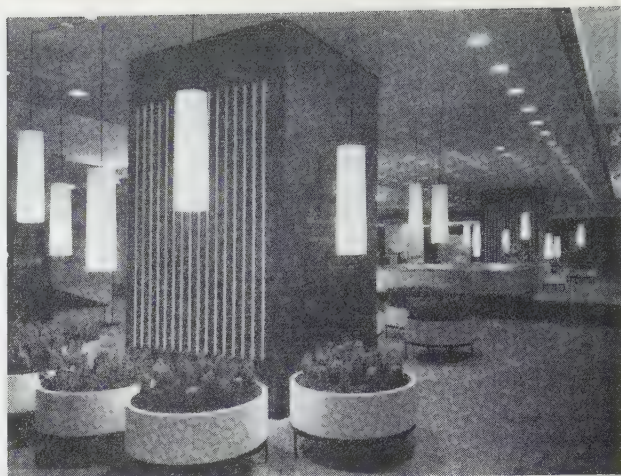
Malmö er en driftig by med en meget høj byggeaktivitet. Hidtil har det navnlig været boligbyggeriet, der har tiltrukket sig opmærksomheden. Med Kockums administrationsbygning har Malmö fået en institutionsbygning, der vil blive lagt mærke til. travel

En af de store tegnestuer

Udstillingens midtpunkt med xylon – et stort tæppe af 4000 træplader

Informationsstand ved en af udstillingens indgange

Hvileplads med sofaer, stole og borde i udstillingens midtpunkt

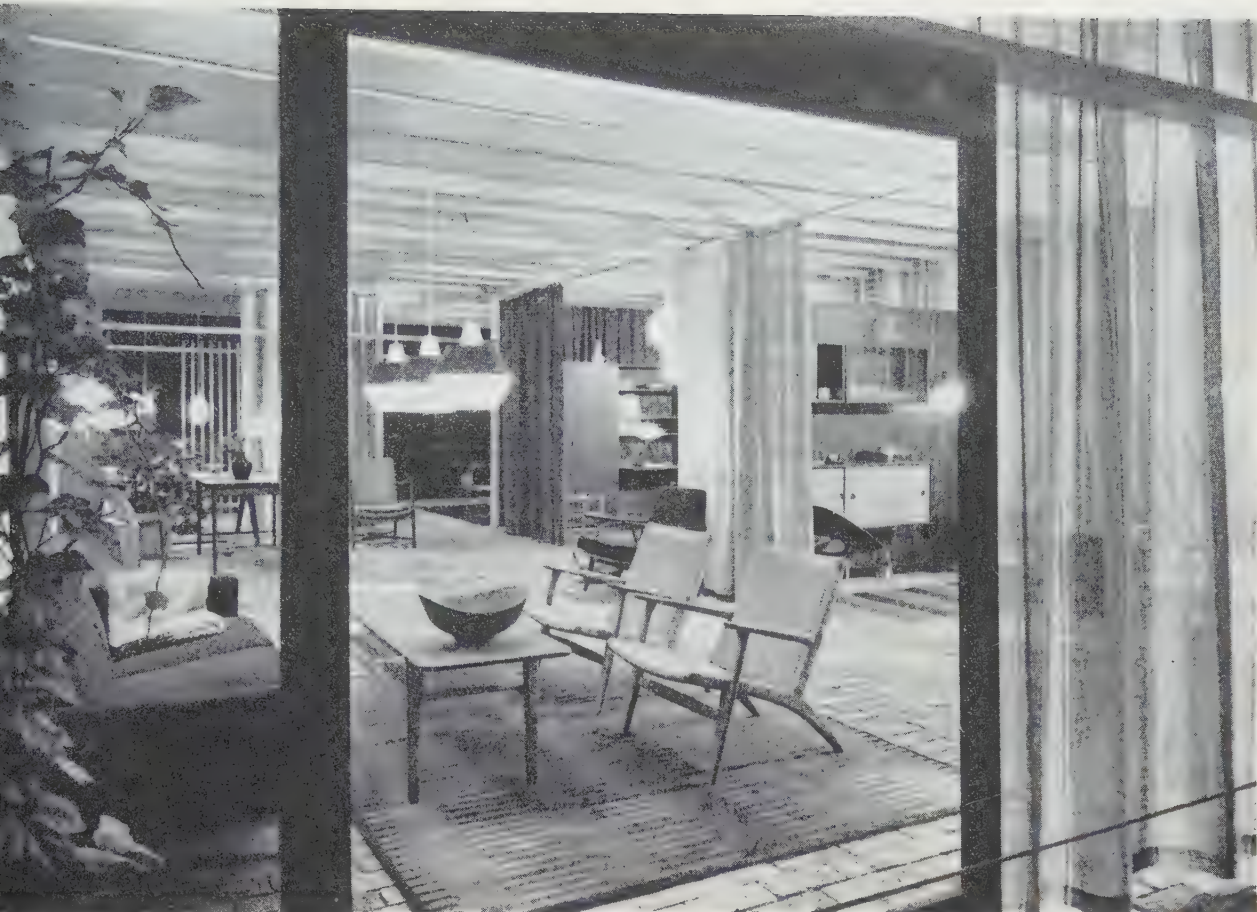
Møbeludstilling i London

I januar og februar i år afholdtes i Earls Court i London den store engelske møbeludstilling. Det er en messe åben for publikum, og der udstilles møbler af enhver art, som de findes på det engelske marked i dag. Udstillingen som sådan har derfor ikke særlig interesse her i landet. Selve udstillingens ydre ramme og især de centrale fællesarrangementer var derimod af større interesse. Som centrum for udstillingen var udlagt et areal med hvilepladser for publikum og med udstilling af møbler fra Italien, Finland, Danmark og England. Den danske deltagelse var arrangeret af Landsforeningen Dansk Kunsthåndværk med Wilhelm Wohlert som arkitekt. Den danske stand var udformet som et rækkehus møbleret med gode danske møbler og iøvrigt udstyret med tekstiler, lamper og brugskunst af forskellig art. Rammen om denne stand, selve *huset*, var kun ganske let antydnet med vinduesrammer og forhæng, men alligevel fik man et udstillingsarrangement med tydelig *boligatmosfære*.

Earls Court udstillingens ydre rammer var tilrettelagt af arkitekt Misha Black i samarbejde med John Bruckland og med Ken Patton som medarbejder. Udstillingens vartegn var en ophængning af 4000 rektangulære træplader i et stort *tæppe*, hængende ned fra udstillingshallens loft. Denne skærm fik navnet *xylon*, efter det græske ord *xylo-* (hørende til træ), idet den skulle symbolisere det vigtigste råmateriale i fremstillingen af møbler. Den linje, der var fulgt i opbygningen af udstillingens centrale dele, gik igen i rammerne om de forskellige stande, medens udformningen af selve standene var overladt til de enkelte firmaer.

Det er sjældent at se en udstilling af denne art, hvor der er ofret så meget på at gennemarbejde de ydre rammer, som det var tilfældet med møbeludstillingen i Earls Court. Navnlig er det et stort plus med mange og gode hvilepladser for publikum, som der her var i det centrale område, ligesom informationsstandene var klare og overskuelige.

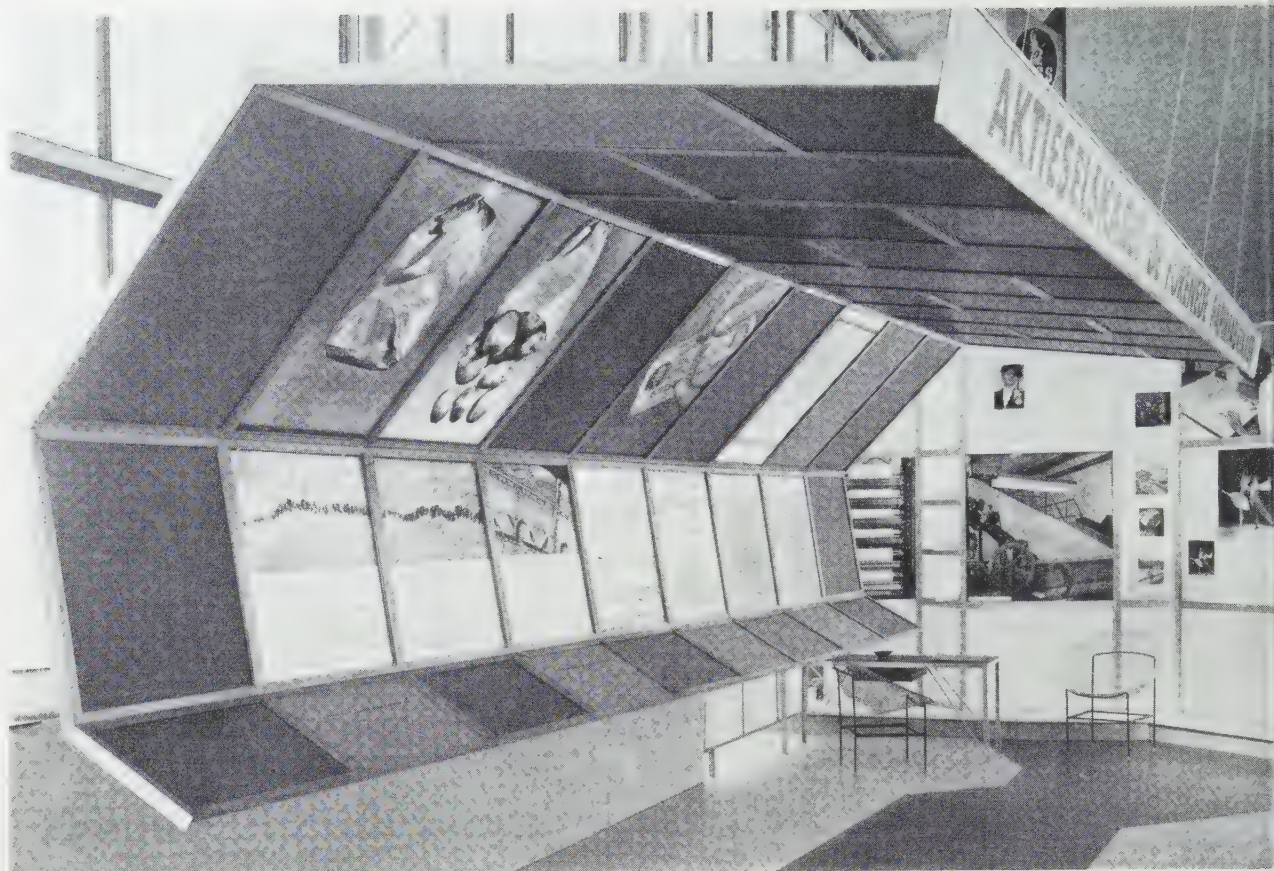
ref.

Udstillingens danske stand var udformet som et rækkehus møbleret med kendte danske møbler. På dette billede ses i forgrunden sofa, bord og stole tegnet af Hans J. Wegner på et tæppe tegnet af Vibeke Klint. Til venstre ses reol tegnet af Finn Juhl og stol tegnet af Steen Eiler Rasmussen og Kai Lyngfeldt Larsen, og bag disse møbler skab og reol tegnet af Børge Mogensen. I baggrunden et skrivebord tegnet af Peter Hvidt og O. Mølgaard-Nielsen samt en hvilestol tegnet af Finn Juhl

Den finske stand var møbleret med møbler tegnet af Alvar Aalto. De enkelte dele af denne stand var også møbleret som beboelsesrum, men slet ikke med den samme boligatmosfære, som Wilhelm Wohlert havde op-
delt på den danske stand

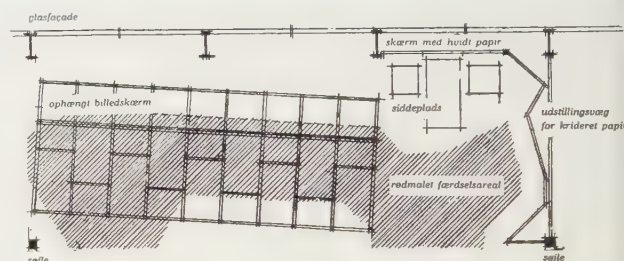
En stand på købestævnet

I industrihallen på købestævnet i Fredericia har De Forenede Papirfabrikker i en årrække haft en stand, hvis placering op ad den over 6 m høje vinduesvæg byder på særlige udstillingstekniske problemer. Det meget kraftige lys, der kommer ind ad de store ruder, har en blændende virkning, og alt det der sker på pladsen udenfor afleder interessen fra det, der vises på standen. Mange udstillere afblænder da også simpelthen den nederste del af ruderne i sådanne tilfælde. Papirfabrikkerne havde i år kun det krav, at standen skulle give oplysninger om fabrikkernes nye papir: krideret kunsttryk 1100.

Fotograf Erik Hansen havde den idé, ved hjælp af diapositiver at give instruktive oplysninger om de krav, der kan stilles til papir, anvendt til forskellige formål. Diapositivernes anvendelse i en stand med så rigeligt lys giver sig næsten af sig selv.

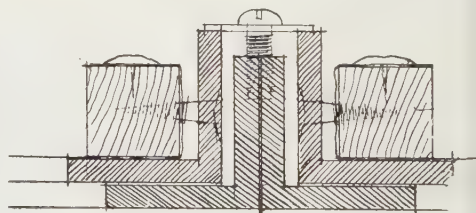
Resultatet blev en stand, hvor de to tredjedele optages af en billedskærm med diapositiver, og den sidste tredjedel har en siddeplads foran en vægmontage med oplysninger om krideret papir.

Billedskærmen er udført af fire flader som en væg med et halvtag, hver flade er delt i ni felter i bredden, ialt er der 45 felter, hvoraf de 11 rummer diapositiver, mens de øvrige er af sulfitekardus i de fire strålende farver, det produceres i. Felternes størrelse er bestemt af, at der til de største skulle kunne anvendes helark af sulfitekardusen. Billederne er anbragt så beskueren ser dem med lyset fra de store vinduer som baggrund (hallen er ikke åben om aftenen) og

Plan 1:125

Snit 1:2. Med skruer kan trærammen trækkes ind i vinkelrammen, hvorved papiret eller fotografiet strammes

da felterne omkring billederne er afskærmet med det mørke papir, opstår ingen blændvirkning, tværtimod er lysvirkningen igennem diapositiver så stærk, at mange troede vi havde snydt med kunstigt lys.

Både diapositiver og papiret er opspændt i spinkle trærammer, der er nedlagt i en konstruktion af aluminiumsprofiler. Før vi turde gå ind for denne udførelse og garantere at det kom til at se ordentlig ud – ingen buler i papir og billeder, stramt, men ikke så stramt at det revnede – måtte der foretages en del eksperimenter. Men papiret viste sig også i denne henseende at være tålmodigt.

Standens opbygning er iøvrigt foretaget af fabrikant E. K. Knudsen.

Jens Møllerup

Engelsk skolebyggeri

The story of post-war school building. Ministry of Education Pamphlet No. 33. Her Majesty's Stationery Office, 1957. 11 sider, 3 s. 6 d. (da kr. 4,20).

Denne tryksag fortæller historien om efterkrigstidens skolebyggeri i England og Wales under skiftende regeringer. Det er en god historie, og den fortjener at blive fortalt. Således begynder undervisningsminister sir David Eccles sit forord til den nylig udsendte rapport om 10 års bestræbelser på at rationalisere skolebyggeriet. Man må give sir David ret. Den fortjener at blive læst. Ikke alene af arkitekter, men af lovgivere, embedsmænd og pædagoger, som efter læsningen vil have fået en fornemmelse af årsagen til, at dansk skolebyggeri, trods flere velmente forsøg, ikke hidtil har kunnet fremvise resultater, der blot svagt minder om de engelske.

I Danmark er indsatsen for det nye skolebyggeri hovedsageligt ydet på det æstetiske plan – i beskedent omfang kombineret med pædagogiske eksperimenter. Der er opnået smukke resultater som f. eks. Skovgårdsskolen, Munkegårdsskolen, Grådybskolen i Esbjerg og Buddinge skole, men de er på ingen måde udtryk for sådanne fremskridt på det teknisk-økonomiske plan, som undervisningsministeriet gennem rationalisering har søgt at anspore til.

I England – og Wales – er kampen ført på en bred front af ministerium, amter, pædagoger, arkitekter og byggeforskere i et intimt og effektivt samarbejde, som har resulteret i fremskridt eller eksperimenter på såvel det teknisk-økonomiske som på det pædagogiske og arkitektoniske område.

Baggrunden for det engelske skolebyggeprogram har været den nye skolelov – Education Act of 1944 – samt tilkudsbestemmelserne – Standards for School Premises Regulations 1945. Loven angiver nye retningslinier for undervisningen, omfattende ændringer i såvel undervisningsemner som undervisningsformer. Der lægges megen vægt på praktiske øvelser foretaget i forbindelse med undervisningen i grupperum, forment som værksteder, laboratorier etc. i forbindelse med de enkelte klasser. Under hensyn til, at stigningen i antallet af undervisningspligtige børn forventes at kulminere i 1961, tolererer man, for ikke at få overdimensionerede skoler til den tid, en klassekvotient på 40, selvom man erkender, at tallet er for stort. Man regner dog med at kunne undgå svaghederne ved dette store antal ved en fornuftig tilrettelagt gruppeundervisning.

Loven bemyndigede også ministeren til at rekvirere dispositionsplaner (Development Plans) fra amterne, omfattende prognoser for børnetallet, behovet for ombygning af gamle og opførelsen af nye skoler, disses geografiske placering og ordningen af børnenes transport til og fra skole samt en tidsplan og en investeringsplan for det samlede program, særligt specificeret for de første fem år.

Standards for School Premises Regulations 1945 fik lovmæssig status 1. april 1945 og arbejder med 2 hovedtemaer: For de enkelte klassers størrelse og udstyr er der fastsat minimumgrænser mens der for udgiften pr. elev er fastsat et maximum. Indenfor disse grænser er der frit spillerum for undervisningsmæssige og byggetekniske ideer.

Enkelte emner fra de af amterne indsendte Development Plans udtages til behandling af de såkaldte Development Groups, hold af arkitekter, pædagoger og administratorer med rapport direkte til ministeren. Disse hold gennemarbejder de pågældende projekter (pilot projects) fra programlægnings til bygningens færdiggørelse og de således opførte skoler betragtes som forsøgsprojekter, hvor nye undervisningsmæssige og konstruktive ideer gennemprøves og erfaringerne – såvel de positive som de negative – stilles til disposition for skolebyggeriet som helhed gennem de periodisk udkommende Building Bulletins.

Der er i årene fra 1949 til 1957 under dette program bygget skoler for 360 millioner pund, hvorved der er skaffet plads til 1,5 millioner børn. Samtidig er opførelsestiden reduceret væsentligt, det primære undervisningsareal forøget i forhold til sekundære arealer som gange, køkkener, kontorer etc. og sidst, men ikke mindst, er udgiften pr. elev bragt ned med 20 pct. uanset at byggeudgifterne i samme tidsrum er steget med 50 pct. Ved en stabil byggepris vil dette svare til en reduktion på mere end 50 pct.

Af det danske skolebygningsprogram efter skoleloven af 1937 var der i 1952 opført skoler for omkring 1 milliard kroner, svarende til ca. halvdelen af lovens fordringer. Selvom man fradrager de i årene 1952–57 opførte skoler vil det under hensyn til prisstigninger og den kommende skolelov næppe være urimeligt at skønne, at der ihvertfald til udbygning af folkeskolen skal bruges yderligere 1 milliard. En besparelse på 20–50 pct. alt efter byggeprisens bevægelser vil svare til 200–500 millioner kroner. Chansen for besparelser af denne størrelsesorden burde kunne anspore stat og kommuner til et forsøg på at skabe de nødvendige tekniske og administrative forudsætninger for en virkelig rationalisering af skolebyggeriet, selvom individuelle ønsker og planer må underordne sig helheden i sagens interesse.

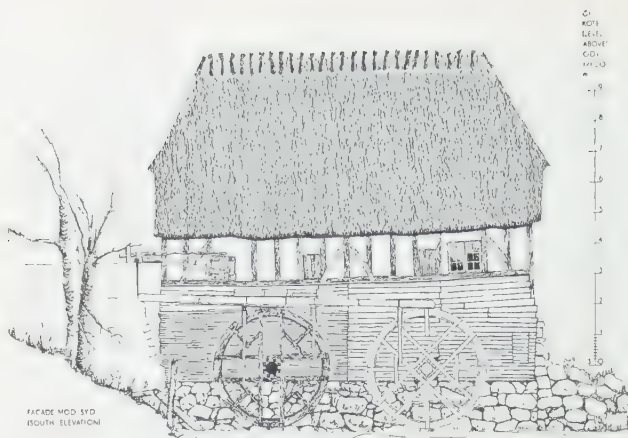
Henning Meyer

Rapport om vandmøller

Anders Jespersen: Report on watermills. Volume 3. Scale drawings. Eget forlag. Virum 1957. Et begrænset antal fås via Kommissionsanstalten gennem boghandlerne. Pris kr. 35,00.

Udviklingen afhænger ofte af en enkelt mands initiativ. Her gik man og troede, at i det lille land Danmark var alle kulturminde af nogen betydning for længst målt og registreret. Og så er det først for nylig, at vore vand- og vindmøller er kommet i forskningens søgelys. De har dog ellers ikke savnet offentlighedens og digternes bevågenhed.

Anders Jespersen er ingeniør. Det er derfor naturligt, at det i højere grad er mølletekniken end det

Vejstrup mølle i Svendborg amt. I bogen gengivet i 1:100

folkloristiske, der optager ham. Mens han gik på Odense tekniske skole i begyndelsen af fyrrerne, fandte han interesse for de fynske vandmøller. Hans interesse smittede nogle af studiekammeraterne. En af dem, Robert Sylvest, tog i 1944 initiativ til, at nogle af disse fynske vandmøller kunne blive målt op.

Længere er det altså ikke siden, at en systematisk undersøgelse af de gamle danske møller tog sin begyndelse.

I dag er enkelte møller fredede og istandsatte. Men endnu flere går hastigt den totale udslettelse i møde. De gamle møller er urentable, og hvem kan da bebrejde møllerne, at de giver op. Offentligheden må træde hjælpende til.

Nu er det jo imidlertid ikke alle møller, der er værd at bevare. Det gælder om at anvende de begrænsede midler de rigtige steder. Og bl. a. her kommer Anders Jespersens store erfaring til nytte. Som medlem af det i 1953 af Nationalmuseet nedsatte mølleudvalg har han været med til at udpege de fra et bevaringssynspunkt mest værdifulde vand- og vindmøller.

Den foreliggende publikation giver et godt indtryk af det undersøgelsesarbejde, der indtil nu er gennemført. Der er gengivet 20 danske vandmøller og 3 vindmøller med opmålinger og beskrivelser. Det er meget smukke tegninger, der tillige med stor nøjagtighed viser mølleværkerne. Det er en stor stab af folk, der har udført disse opmålinger – en del som skolearbejder.

Anders Jespersen har ved sine undersøgelser fundet, at der gennem Danmark går et skel mellem to grundtyper af vandmøller. Typen med to-trins overtræk i den vestlige del af landet og to-trins undertræk i den nord-østlige del (ikke at forveksle med underfalds- og overfaldshjul). Den grænse har Anders Jespersen kunnet føre videre ned gennem Europa.

Nogle tyske opmålinger foretaget ud fra en folkloristisk interesse af Helmuth Richter i Osnabrück-området har bekræftet Anders Jespersens teori. Skønt disse opmålinger med hensyn til mølletekniken er mangelfulde, har de dog haft så stor betydning for møllestudierne, at de er medtaget i publikationen. Og endelig vises der nogle eksempler fra England, Grækenland og Norge.

Bogen er udført i rotaprint. Det er forbløffende så godt stregtegningerne står i denne teknik, selv om det ikke er på højde med godt bogtryk. Trods de angivne nummer 3 er bogen det først udsendte bind af fire planlagte. Bind 1, der vil blive udsendt sidst, vil komme til at indeholde en analyse af det publicerede materiale.

Det foreliggende bind 3 med de smukke opmålinger vil sikkert blive det mest efterspurgt. Der er kun sendt 100 eksemplarer i handelen til en overordentlig rimelig pris.

Finansudvalget burde lade et par millioner kroner springe til en hurtig redningsaktion, der kunne bevare nogle af disse smukke eksempler på vor første industri. Og så behøver de ikke noget museum. Tværtimod – møllerne bevares bedst på stedet, hvor de ligger.

Noter

Akademirådets udsat

Ved kgl. resolution af 28. marts 1958 er der under hensyntagen til, at forslag til ny fundats for Det kgl. Akademi for de skønne Kunster er under udarbejdelse opnået hjemmel for, at valgene af præsident og vicepræsident for akademirådet samt af medlemmer af akademirådet og af juryen uanset bestemmelserne i §§ 3, 6 og 46 i akademiets fundats bevarer deres gyldighed indtil 31. marts 1959.

Til lykke

Akademisk Arkitektforenings jyske afdeling fejrer den 17. og 18. maj sin 25-års fødselsdag. Begivenheden markeres blandt andet med en konkurrence om et sommerhus.

Man vil gerne vise, at arkitektbistand også på dette område er fordelagtigt. Konkurrencen er afsluttet og blev vundet af århus-arkitekterne Friis og Moltke.

Bo bedre

Danske Kvinders Nationalråd afholder 29–31. maj et boligmøde i Folketingets Fællessal, Christiansborg, under mottoet „Bo Bedre“. Ved foredrag af teknikere og husmødre og gennem diskussioner vil man belyse spørgsmålet om, hvorvidt boligen i by og på land i dag er tilfredsstillende: 1) som bolig for familien, 2) som arbejdsplads for husmoderen.

Mødeafløsten: 40 kr. inkluderer 2 frokoster og 1 bustur til land- og byboliger opført inden for de sidste 10 år. Tilmeldelse inden 15. maj.

Specificeret program og indmeldelsesblanket kan rekvireres fra Danske Kvinders Nationalråd, Niels Hemmingsens Gade 8–10, Palæ 8087, kl. 14–16.

Eckersberg og Bissen

Akademirådet har vedtaget at give Eckersbergmedaillen til to malere og to arkitekter. Malerne er Henry Heerup og Harald Leth. Arkitekterne er Vilhelm Wohlert, der får medaillen for en butik for Thiele (udført i samarbejde med Kaare Klint), og Holger Jensen, der får den for sin indsats på kirkebyggeriets område.

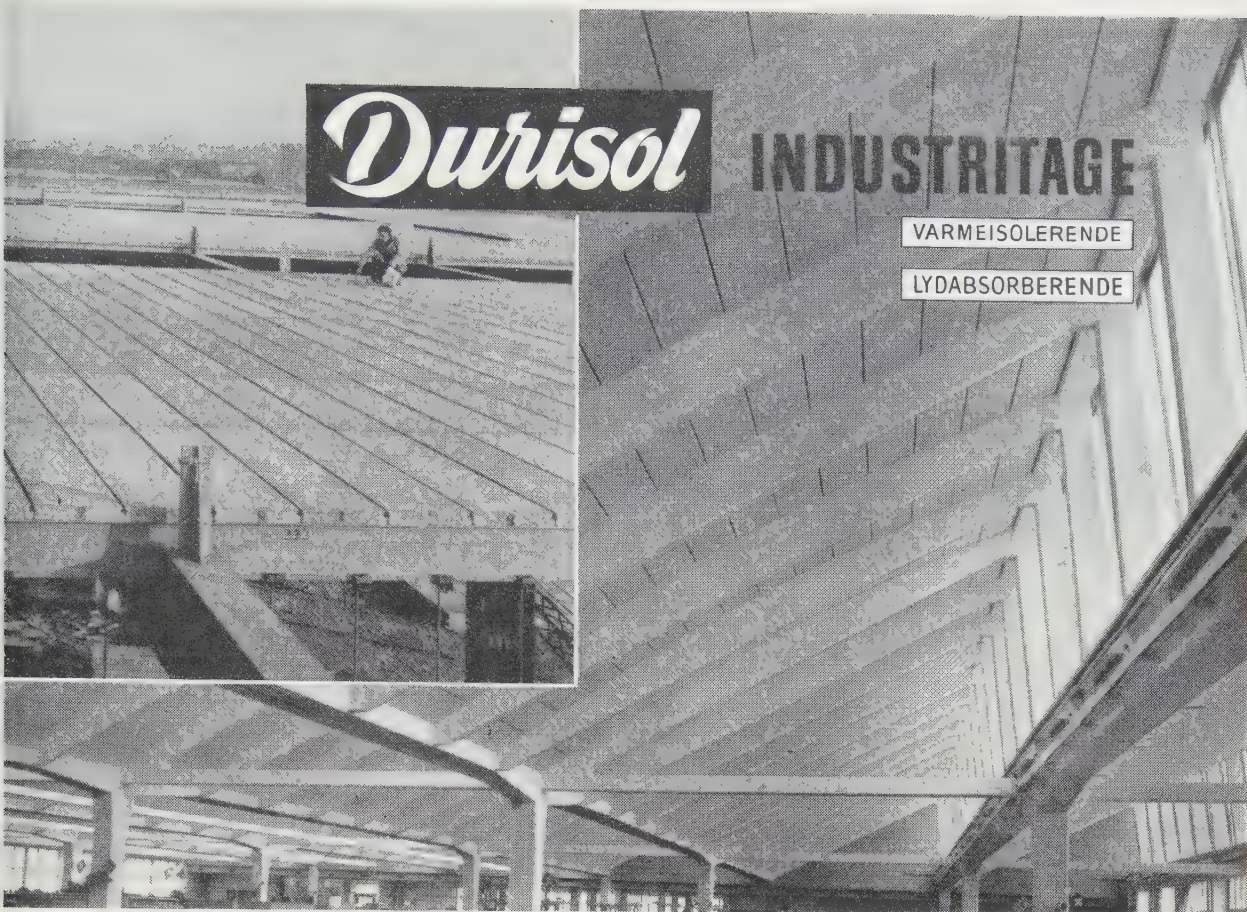
Bent Moudt har fået Bissens mindelegat for en BP-standard-servicestation. De nævnte arbejder var udstillet på Charlottenborgs forårsudstilling og har været gengivet i Arkitekten nr. 1 og 3, 1958.

Durisol

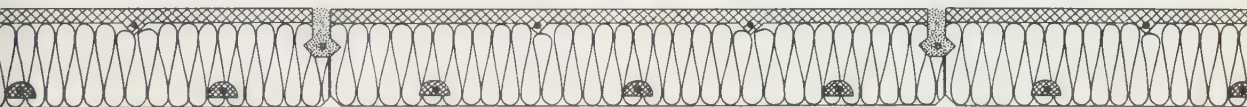
INDUSTRITAGE

VARMEISOLERENDE

LYDABSORBERENDE

armerede *Durisol* tagplader

TEKNISKE OPLYSNINGER:

tykkelse cm	max. længde cm	bredde cm*)	vægt kg/m ²	k-værdi m. 2 lag pap	måltolerancer i cm		
					tykk.	bredde	længde
8	250	50	80	1,04	+ 0,2	+ 0,3	+ 0,5
10	300	50	95	0,87	"	"	"
12	350	50	120	0,77	"	"	"
12 < t < 20	350	50		0,77 > k ≥ 0,5	"	"	"

*) Bredden kan, om ønskes, formindskes

- kan fremstilles m. ventilationskanaler
 - kan sprøjtemales u. nævneværdigt lydabsorptionstab
 - kan oplægges på træ-, stål- eller betonåse eller-spær
 - er klar til påklæbning af pap
 - er selv-ventilerende for de mindre tykkelser
- Ingen kapillarvirkning
Specialplader fremstilles efter ordre

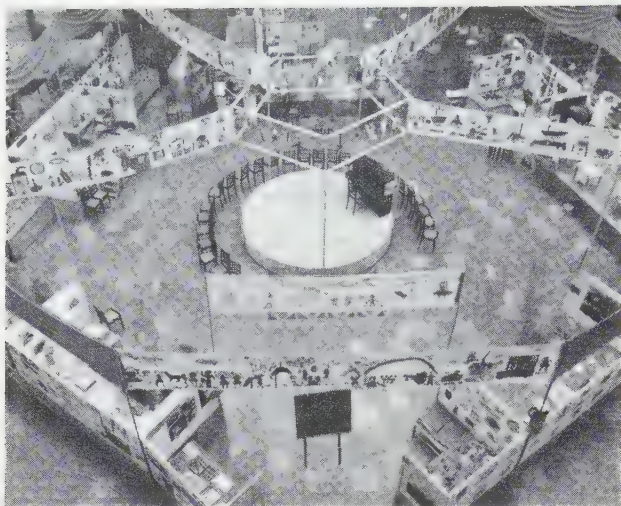
Skriv efter tilbud og konsulentbesøg

TECTUM

A.M.B.A.

**DURISOLFABRIKEN
NØRRESUNDBY**

TELEFON AALBORG 2 66 77

Udstillingen i rådhus hallen

Barnlige glæder

Børnetegninger har publikumstække. Farveglæden og den barokke fantasi taler umiddelbart om barnets verden, den verden vi voksne næsten har glemt. Når „Foreningen frie børnehaver og fritidshjem“ i februar i rådhus hallen i København arrangerede en udstilling af børnenes arbejder var det vel i første række for at påkalde offentlighedens opmærksomhed og derigennem skabe større tilslutning til foreningens arbejde. Men samtidig var udstillingen en opfordring til alle, om at give børnene mulighed for frit skabende arbejde.

Det udtrykkes så fint i Halfdan Rasmussens prolog til udstillingen, blandt andet i de her gengivne vers

På vore børn skal vi kendes.
Frit skal de vokse og gro.
Danse sig ind i en fremtid.
Synge sig frem til en tro

Løs deres evner
forløs dem.
Lær dem at lytte sig til
hemmeligheder som drømmer
ordløst i farvernes spil.

Tutti Lütken, der var udstillingens arkitekt, havde opbygget en markedsplads midt i hallen. Udstillingskøjer og tribuner dannede pladsens vægge og over de hele var udspændt store bannere, muntret dekoreret af børnene selv. Man havde i det hele taget indtryk af et storartet samarbejde mellem børnene og de voksne. Det formelle i arrangementet – både det synlige og det usynlige – var de voksnes værk. Det spontane og muntre skyldtes børnene.

De mange malede og modellerede ting, det primitive selvgjorte legetøj har ingen egenverdi. Det er ikke kunst og endnu mindre håndværk. Men denne leg med form og farve må utvivlsomt gøre børnene mere bevidste overfor tingene, der omgiver dem.

Den øjeblikkelige glæde over legen kan blive nøglen til fremtidige glæder i den form- og farveverden, der for mange voksne er et fremmed land.

Fotoet viser
SECOMASTIC
efter 10 års anvendelse, ingen brud eller revner, – mastic'en er stadig så plastisk, at en tændstik kan sættes ind i den.

..... **SECOMASTIC** DET MEST EFFEKTIVE FUGEFORSEGLINGS-MATERIALE

Secomastic optager ekspansion og giver fuldstændig tæthed mod vejrliget. Secomastic hærdner aldrig helt. Den er vandfast — og klæber til alle byggematerialer med undtagelse af bitumen. Anvendes specielt mellem bygningsdele, der „arbejder“ — og har på kort tid vundet stor udbredelse både i nybyggeri og ved reparationer som fugemateriale til døre, vinduer, glasblokke, bølgeplader, glastage, fliser, betonelementer o.s.v.

SECOMASTIC leveres i specielle patroner, passende til Seco-Kalfatreringspistoler, der giver hurtigt og rent arbejde.

YFANCO

Centrumgården . Vesterbrogade 6 D.
Kbhvn. V . Tlf. MI 3131 og PA 2397.

MINEX

- ENEFORHANDLING -

offererer kalksten af høj kvalitet til sukkerindustri, kemisk industri og byggeindustri

MINEX

EKSPORTØR OG IMPORTØR

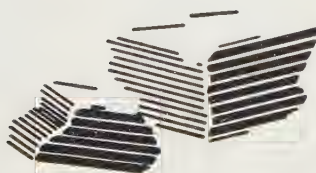
Polen, Warszawa 10,
Krakowskie Przedmiescie 79

Telegramadresse:
MINEX WARSZAWA

Agent:

Scandibutor A/S

Overgaden o. Vandet 10
København K

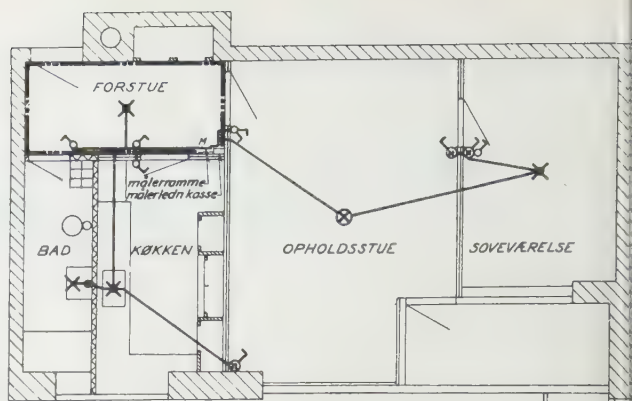
Kan rillehugning undgås?

El-installationer må idag udføres med skjult ledningsføring for at kunne regnes som tidssvarende. Dette medfører, at ledningerne må trækkes i etageadskillelser og vægge, og at der hertil må fremskaffes kanaler, enten ved indstøbning af rør (betonkonstruktioner) eller ved rillehugning (murværk). Hverken indstøbning af rør eller rillehugning er man imidlertid særlig glad for. Ændringer i installationer, efter at byggeriet er færdigt, kan være vanskelige, og ledningsføringen svækker ofte på meget uheldig måde de konstruktioner, den berører. Myndighederne kræver således undertiden rillehugningen i bærende skillevægge udført med mekanisk værktøj for ikke at svække murens bæreevne mere end højst nødvendigt.

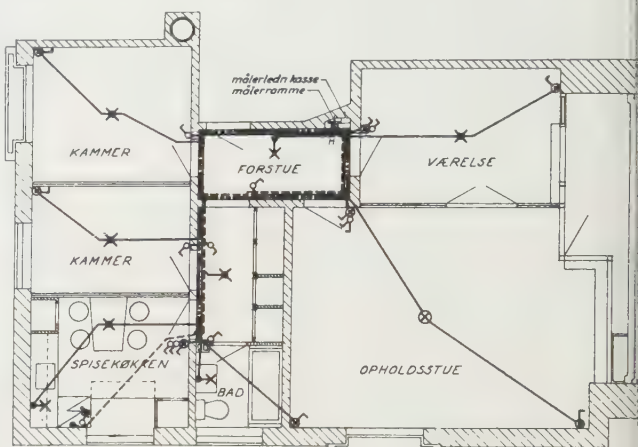
Efter at man har forladt den gamle installationsform med et lampested i loftet og en eller to stik-kontakter herudover i hvert rum, og efter at myndighederne har givet tilladelse til udførelse af loftsstik-kontakter, hvor afbryderne ikke behøver at være kombineret med stikdåsen, er det blevet aktuelt med andre måder at udføre installationerne på.

Klemlister i stedet for rillehugning

Med den udvikling og de ændringer, der for øjeblikket foregår indenfor byggeriet, er det et stort spørgs-

Eksempel på el-installationer i en 2-værelses lejlighed for ca. 15-20 år siden

Eksempel på el-installationer i en lejlighed efter det nugældende reglement

KLARITON fuldender det gode byggeri...

derfor vælger Arkitekter KLARITON syntetisk MAT vægfarve

Ingen anden vægfarve har så mange fordele:

- KLARITON-malede vægge kan vaskes rene.
- KLARITON beskytter på grund af sit olieindhold mod rustdannelse på sømhoveder.
- KLARITON tåler varme og kan bruges på radiatorer, varmerør etc.
- KLARITON har bestået brandprøven på Statsprøveanstalten i henhold til forskrifter i Meddelelser fra direktoratet for statens skibstilsyn nr. 25. Den er følgelig også velegnet til brug i forsamlingshuse, biografier etc.

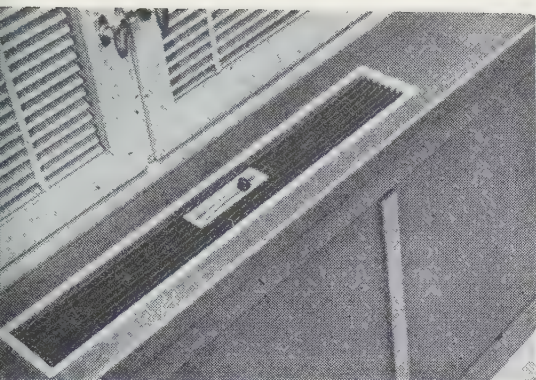
- KLARITON-malede hvide lofter reflekterer 10 % mere lys end kridtlimfarvede.
- KLARITON er fremstillet på oliebasis.

Den anvendes ikke alene på frisk hvidtør puds uden forud neutralisering, men også på jern, og forer derfor olie- og plasticmalingerne bedste egenskaber.

KLARITON mat vægfarve fremtræder med en fornem fløjlsmat overflade, der er fri for forstyrrende glanslys.

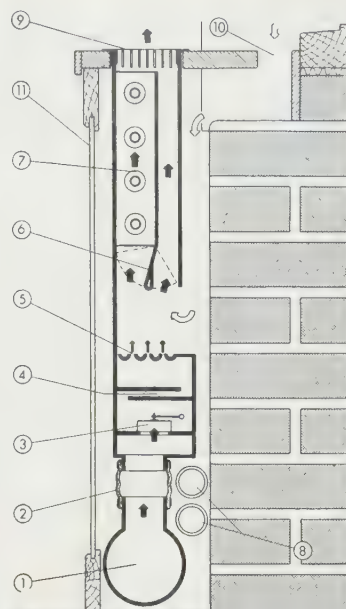
STELLING

Velovent-apparatet skjules af vindueskarmen og paneler, hvori også kan føres telefon- og el-ledninger. Løse lemme giver mulighed for let inspektion af apparaterne.

VELOVENT overflødiggør radiatorer, da opvarmning og ventilation sker gennem samme system. Det hindrer kuldenedslag fra vinduerne, er lydløs og giver ingen trækfølelser.

PRINCIPSKITSE AF INSTALLERET VELOVENT-APPARAT

1. Primærluftledning.	kulerende varmt resp. koldt vand.
2. Elastisk muffe.	8. Rør for varme- eller kølemedium.
3. Automatisk luftmængderegulator.	9. Indblæsningsventil.
4. Lydsluse.	10. Indtagning af sekundær luft.
5. Ejektor.	11. Panel.
6. Spjæld.	
7. Batteri til eftervarmning og efterkøling med cir-	

BESTEM SELV KLIMAET MED VELOVENT

Fläktfabrikens højhastighedssystem for opvarmning og luftkonditionering

Kun en enkelt indstilling – så får De straks den temperatur og det luftskifte De ønsker i Deres kontor, uafhængig af andre. Det er en af finesserne ved VELOVENT – højhastighedssystemet, der ideelt kombinerer opvarmning og ventilation i kontorer, hoteller, hospitaler etc.

- Individuel, hurtig og økonomisk regulering
- Små ledninger – lille pladsbehov
- Ingen blanding af luft fra forskellige rum
- Automatisk luftmængderegulering. Altid samme luftmængde ved samme indstilling

SF LUFTEKNIK AS

DATTERSELSKAB AF AB SVENSKA FLÄKTFABRIKEN

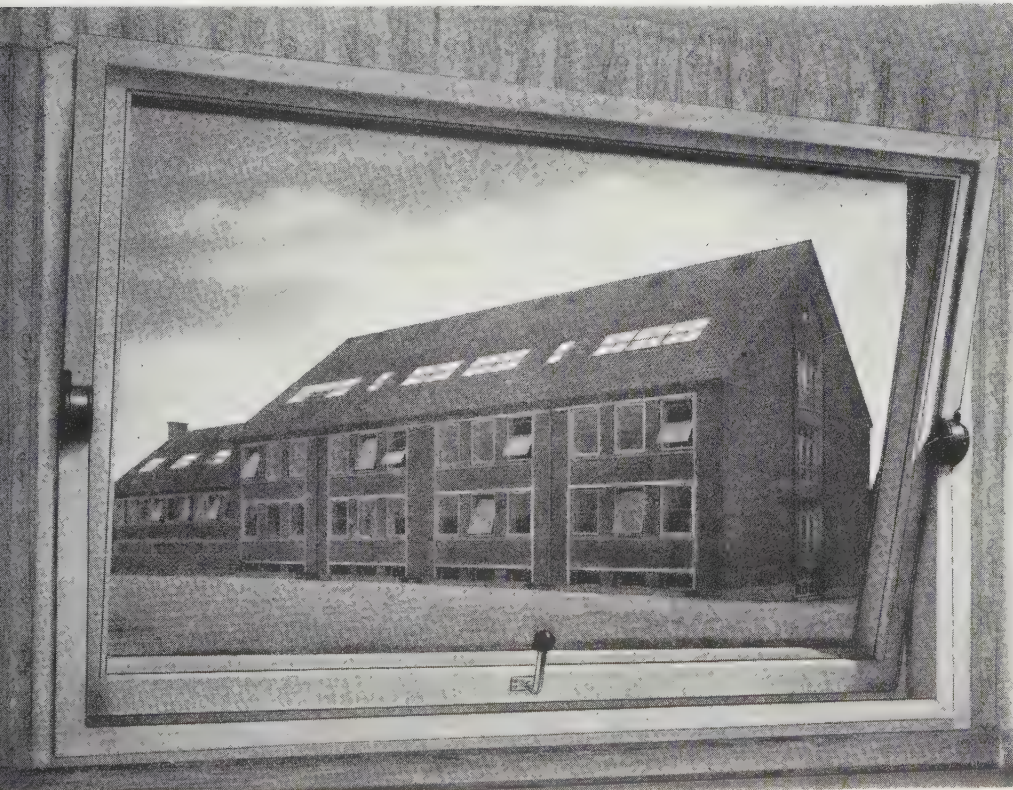
SF LUFTEKNIK A-S • AMALIEGADE 4 • KØBENHAVN K • TELF. MI. 5156

BEBYGGELSE: FLØJ AF NY KOMMUNESKOLE, BRØNDERSLEV

BYGHERRE: BRØNDERSLEV KOMMUNE

ARKITEKT: JENS KNUDSEN, BRØNDERSLEV

Lad vippevinduet indgå i den lokale entrepris! – Det betaler sig

Grundlagt 1877

**BYGNINGS
BESLAG**

og

**Peders Haab
vippevindue**

Beslaget er
patenteret og
godkendt til
statsstøttet
byggeri

Forlang
brochure og
arbejdstegninger
tilsendt

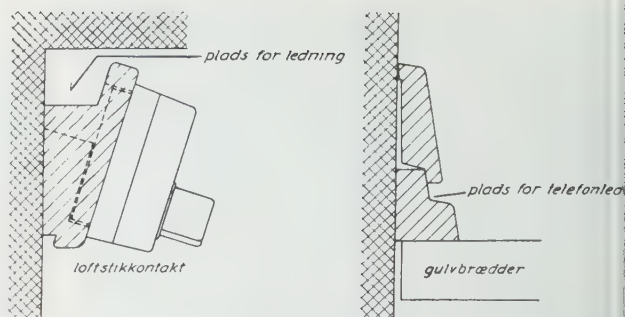
A/s Peder Nielsen

PEDERSHAAB

BRØNDERSLEV

mål, om ikke hele den endnu almindeligt anvendte installationsteknik bør tages op til revision, således at man i langt større udstrækning går over til anvendelse af klemmister, udformning af fodlister, dørindfatninger og lign., på en sådan måde, at de kan anvendes som dæklister for den elektriske ledningsinstallation, og for entreer og underordnede rum evt. i højere grad end hidtil tolerere synlig installation. Evt. kunne man reducere ledningstværsnittet til afbrydere ved at gå over til relæstyring ved svagstrøm for lyset i opholdsstuer og lign. steder.

Hvis man ønsker at ændre installationernes udformelse bør man formentlig stræbe mod to ting. Man bør for det første søge at gøre installationen mere smidig end den er idag, hvor blot det at få opsat en ekstra stikkontakt kan medføre, at 2-3 forskellige håndværkere skal tilkaldes med deraf følgende store udgifter. Såfremt man kunne nå til, at en udvidelse af den elektriske installation var noget, der i de fleste tilfælde kunne klares uden bygningsarbejder, ville meget sikkert være vundet med hensyn til at få direkte tilslutning til den faste installation for *alle elementer og derved få de kortest mulige bevægelige ledninger på gulvet*. Man bør for det andet tilrettelægge installationen således, at elektrikerens tilstedeværelse først behøves på et sent tidspunkt af byggeriet, f. eks. når huset er kommet under tag. Som det er nu, skal elektrikereren være med omtrent fra byggeriets start af hensyn til anbringelse af rør, og dåser m. v. i støbte

Loftsliste udformes som en dækliste. Loftstikdåser anbringes på klemmister mens afbryderen - evt. for flere stikdåser af gangen - placeres på den sædvanlige måde. Listen kan evt. udformes, så den også kan anvendes som bæring for ophængning af billeder (skilderiliste). Til højre ses eksempel på udformning af fodliste med plads til telefonledning

etageadskillelser og vægge, hvilket iøvrigt meget ofte virker hindrende for en virkelig rationel tilrettelæggelse af byggeriet med montering af færdigstøbte bærende skillerum og etageadskillelser. Endvidere kan det ikke undgås, at elektrikereren får en del spildtid ved at være nødt til at arbejde i samme takt som murere og betonfolk.

Endelig kan anføres, at en del af de indstøbte rør og dåser fyldes med vand og må udtørres, eller hvad værre er, løber fulde af beton eller skiller ad i samlinger mellem rør og dåser under støbningen, hvilket kan give store ekstraarbejder og medfører, at elektrikereren bør være tilstede under støbearbejder for evt. at kunne afværge sådanne kalamiteter.

Al isolering bør beskyttes af ALU-KRAFT

Isolér på kraft — med ALU-KRAFT

ALU-KRAFT består af aluminium-folie på kraftpapir med asfalt imellem.

ALU-KRAFT er dampstandsende (diffusionstæt) d.v.s. hindrer vanddampe i at trænge ud og for-tætte i de øvrige isoleringsmaterialer, som her-ved får nedsat isoleringsværdi.

ALU-KRAFT er varmeisolerende, i forbindelse med ca. 2 cm lufthulrum isolerer det lige så godt som f. eks. en 2 cm tyk korkplade.

Det er billigt, effektivt og beskytter al anden isolering.

Forlang brochure og prøve

BOVOCO

Rysensteensgade 14 · København V

Tlf. Minerva 987

-det rette element til byggeri

**HØJHUS VED
KORNBLOMSTVEJ, Aalborg.**

**32 lejligheder.
Ca. 2750 kvdm. etageareal.**

**Etageadskillelser, facade- og
altanbrystninger og bjælker.**

**Bygherre:
Boligselskabet, Østparken,
afd. 4.**

**Arkitekt
Vilh. Bøgh, Aalborg.**

**Ingeniør:
Civiling. Ole Mørch, Aalborg.**

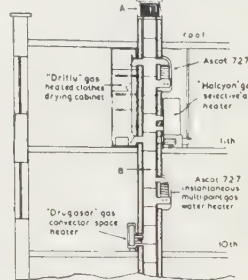

Tre nævneværdige nyheder fra ASCOT

ASCOT 726 CENTRALVARMEOVN

er en gennemstrømningsovn til centralopvarmning af villaer og store lejligheder. Den arbejder efter circulations-princippet ved hjælp af en pumpe og opvarmer ethvert radiatorsystem; den har en høj nyttevirkning og er den mest økonomiske, gasfyrede centralvarmeovn. Type 726 er fuldautomatisk, helt lydløs og sikker, hænger på væggen, dækket af en hvidemaileret kappe, og tager næsten ingen plads. Den forsyner hjemmet med behagelig varme, og temperaturen kan reguleres efter behov.

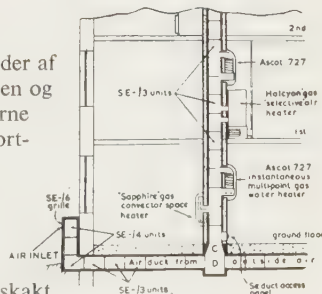
ASCOT 715

Den revolutionerende Ascot type 715 til flere tapsteder med dens enestående selvregulerende aftræk sikrer en økonomisk varmtvandsforsyning i alle moderne bygninger. Aftrækket er helt adskilt fra rummet, så hverken træk eller forbrændingsprodukter påvirker luften i rummet. Foruden til indbygning i ydermur er type 715 særlig egnet til installation i den fornylig opfundne luftskakt, placeret i det indre af huset.

LUFTSKAKTEN

Den lodrette, enkle luftskakt er opbygget af prefabrikerede enheder af ildfast cement og er åben i bunden og i toppen. Den forsyner apparaterne med luft til forbrændingen og bortleder forbrændingsprodukterne. Varmen fra disse forbrændingsprodukter udvikler en luftstrøm gennem skakten, således at mange apparater på forskellige etager kan tilsluttes den samme skakt.

Anvendelsen af luftskakte forenkler installationen og resulterer i en besparelse af byggeomkostningerne.

N. Chr. Hviid & Søn, Østerbrogade 3, København Ø.
(forhen : Dansk Gas Service)

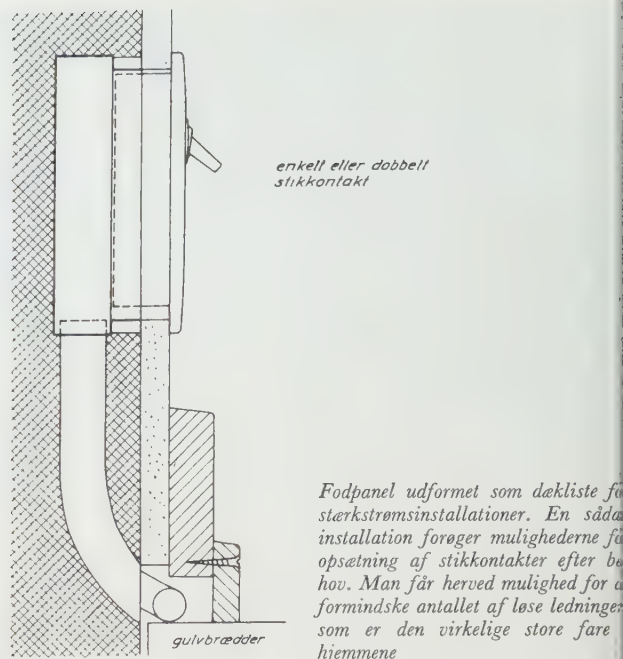
Telefon : 5113/5111

Fionia
DØREN

leveres
med alle
forekommende
træsorter

DANSK MØBELPLADE- & FINERFABRIK
ODENSE AKTIESELSKAB KØBENHAVN

En evt. udformning af installationerne for udførelse på et senere tidspunkt af byggeriet, end vi idag er vant til, vil måske komme til at betyde en forøgelse af såvel elektriker- som snedkerentreprisen, men man kan samtidig komme et skridt videre i byggeriet, rationalisering, vil merudgifterne sikkert – i hver fald på længere sigt – kunne indvindes igen. **SBI-T**

ROSKILDEVEJ - RØDOVRE

I den nyopførte ejendom Roskildevej 272 A – hj. af Veronikavej – er lokaler fra ca. 40 m² til ca. 285 m² brutto tilleje. Nærmere oplysninger ved henvendelse til

Sparekassen for København og Omegn
ØKONOMIKONTORET

Niels Hemmingsensgade 24, K.
Telf. MI 5740 – lokal 88

Arkitekter med afgang fra akademiet og med nogle års tegnestuepraksis, eventuelt med specialkendskab til sygehusbyggeri eller byplanlægning, søges med tiltrædelse snarest.

Aflønning i henhold til overensstemmelse mellem finansministeriet og Danske Arkitekters Landsforbund. Skriftlig ansøgning – mærket nr. 5715 – med fyldestgørende oplysninger om uddannelse og tidligere beskæftigelse, bilagt afskrifter af eksamensbeviser m. v., tilstilles

Ministeriet for Grønland
Grønlands tekniske Organisation
Torvegade 1, København K

C.C. DANMARK

Skyllecisterner

de støjsvage cisterner

RINGSTED
JERNSTØBERI & MASKINFABRIK
AKTIESELSKAB

Repræsentant: Grosserer Agge Brødsgade 2
København K. Telf. Central 1658

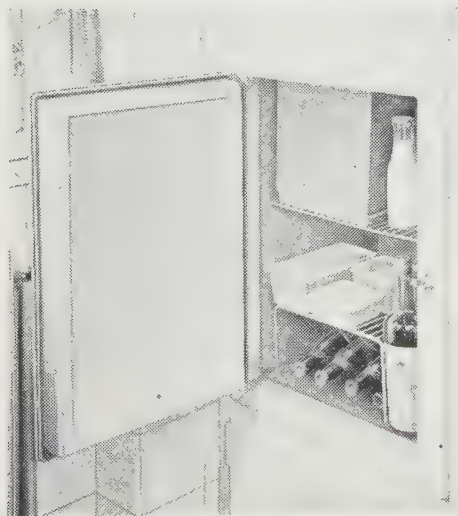

AKITON
tagpap

AKITON harmonerer fuldendt med linjer og farver i moderne bolig-arkitektur. Fremfor alt er det tæt og holdbart. Der ydes 10 års garanti på AKITON B, som fås i smukke og hensigtsmæssige farver: grå, grøn, rød og sort.

- tættere tag findes ikke.

AKTIESELSKABET FOR KEMISK INDUSTRI
Amaliegade 15, København K. - C. 63 88

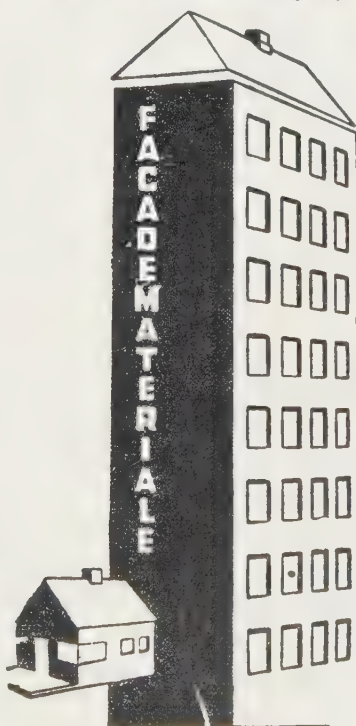
Is-køleskabe i mange modeller

Fritstående og til indbygning

A/s Jersie Maskinsnedkeri

Finsensvej 9 • Fasan 5095

Videx
DANSK PATENT

Deres hus

trænger nu til en opfriskning udvendig.

Videx

13 smukke facade-farver. De kan vælges imellem.

Nyt:

Modefarven er svag rosa nr. 13. Brug Videx facadefarver i stedet for kalk. Er vandafvisende. Farvehandlere og byggematerialeforretninger forhandler Videx.

VANDEX-

B. V. Laboratoriet

Mejlgade 47,
Århus
Tlf. 26477, 26471

Øst for Storebælt:
Civilingeniør
Jørgen Simonsen,
København
Tlf. Hørsholm 1690

CHR. C. RAHR & Co.

SHELL-HUSET

TELEFON 7181

JERN . STAAL

Special

PERSIENNER I LETMETAL OG STÅL

Mørkelægning

Gardinstænger

Vi anbefaler vore persienner for indbygning i dobbelte vinduer. Special-solskærme af aluminium til udvendig montering. Har De en opgave for afblænding eller mørkelægning, så send os den. - Vore specialister er altid til Deres tjeneste med forslag.

Special-persienner er bl. a. leveret og monteret i:

Statens Husholdningsråds
nybygning.

Københavns Militær-
hospital.

Flyvestationen, Værløse.

Dragør Skole.

Tivolis koncertsal.

Postgirokontorets
bygning.

Københavns Kommune-
hospital.

Falkonergårds

gymnasium.

Amtssygehuset, Maribo.

Udvendige solskærme i aluminium er leveret til:

Buddinge skole.

Rødovre rådhus.

Dansk Rullegardin Industri

v/ H. PERSSON

Gl. Kongevej 143, V - Tlf. Eva 6144, 6145. Ve 5180

Persienne monteret i koblet vippevindue og koblet torammet vindue kan ses på vore stande nr. 658 og 659 i Byggecentrum.

Sikkerhedsstillelse

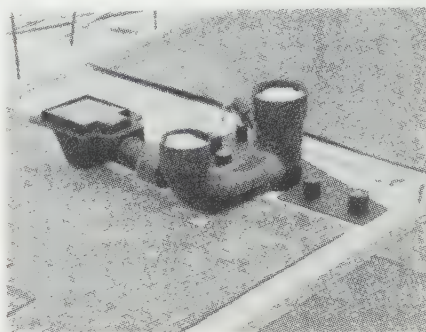
for entrepriser og leverancer

Dansk Kautionsforsikring- Aktieselskab

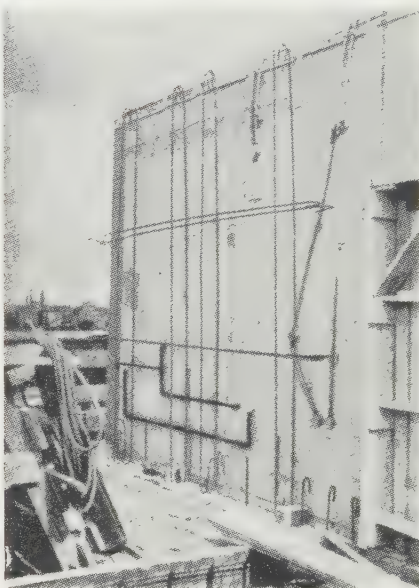
Gl. Torv 14 Telefon 6143 København

Installationsarbejde samtidig med råbygning

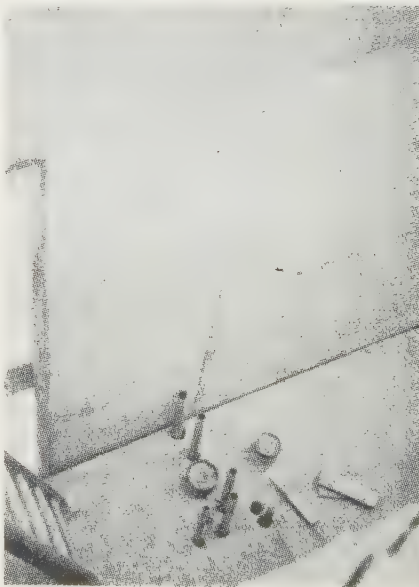
Tre billeder fra et byggeri i Berlin, arkitekt Klau Müller Rehms projekt på „Interbau“ i Berlin, viser en for os nok stadigvæk lidt utraditionel måde at udføre installationsarbejderne på. Ud fra den opfattelse, at en nedskæring af byggetiden kun kan opnås, hvis færdiggørelses- og installationsfag arbejder hånd i hånd med de fag, der står for råbygningen.

Kombinationsdel indeholdende afløbs-skål, faldstammemuffe og bøsning til vandlednings gennemførelse af etageadskillelser bringes på forskallingen for ét badeværelse ad gangen og indstøbes i etageadskillelsen, der er støbt på stedet

Vandinstallation til køkken og bad indstøbes i væggen, udføres af armerede jernbetonplader, støbt på feltfabrik. Den viste væg er tillægsplade støbt på stedet, også her er vandrørene anbragt i væggen

Så snart væggene rejst - allerede inden næste etageadskillelse er udstøbt - dukker rørinstallationerne op gennem gulvet fra etagen nedenunder

VANDTÆT BETON og MØRTEL

SIKA gør beton og mørtel vandtæt og giver beskyttelse mod syreangreb. SIKA gør det muligt at beherske beton og mørtels afbindings- og hærdetid. Der er et SIKA-produkt til ethvert betonproblem. Vor service omfatter ikke alene brochuremateriale, men også instruerende besøg på byggepladser og tegnestuer overalt i Danmark. Vandtætning udføres med garanti. Forhandlere over hele landet.

Dansk Aktieselskab

CHRISTIANI & NIELSEN

Ørstedhus · København V · C. 1223

*Epokegørende nyhed
for aluminiumstage og facader*

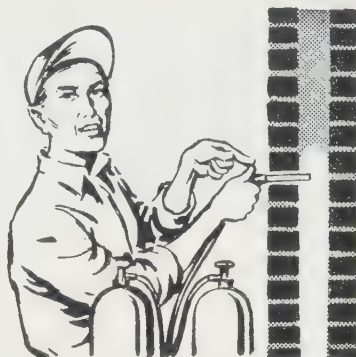
TWN-NITTEN

- ☆ Til vandtæt ritning
- ☆ uden modhold
- ☆ Giver lettere og
- ☆ hurtigere opsætning

Har De fået vor brochure?

Jens Kofods Gade 1 · København K · Minerva *5380

(Tidligere Original Isoskum)

- den højisolerende plasticisolation

- har det laveste varmeledningstal
- udfylder murhulrummene totalt
- isolerer effektivt mod varme og kude
- falder ikke sammen, rådner ikke
- brænder ikke, suger ikke vand
- sætter sig ikke ved ryster
- er syrefast, angribes ikke af utøj

**DANSK FIBERPLASTIC
SALGSKONTOR**

Kohavevej 51 · Trørød pr. Vedbæk · Tlf. Trørød 460 og 461

KEMP & LAURITZEN

VESTER VOLDGADE 9 · CENTRAL 936

løser alle El-problemer

VIKTORIA VIPPE-VINDUER

REPRÆSENTATION OG FABRIKATION FOR JYLLAND

Marcus Pedersen & Sønner

SNEDKERMESTRE

ETABL. 1907

TELF. AALBORG 342-5142

Se **HFB** side 380

**Det er vigtigt
De sidder rigtigt**

**Formgivet
af førende
fysiurger**

AES/2
med armlæn
kr. 181.50

KEVI

TLF. MINERVA 682 KGS. NYTORV 21 KBHVN. K.

NYE MØBLER

så husk
på...

LAUGSPLOMBEN!

Sadelmager- og Tapetsererlaugets **GARANTI**
for 1ste klasses arbejde

opførelse, foretages indstøbning af de forskellige installationer til vand, varme og afløb i det her omfang byggeri i de dels på fabrik, dels på stedet støbt betonelementer. Resultatet er, at installationerne færdige omtrent samtidig med, at taget er lagt: kortere byggetid – hurtigere opvarmning og udtørring af råbygningen.

SBI-T

Kilde: Die Bauzeitung, Nov./1957, Tyskland.

Meddelelse fra Dansk Standardiseringsråd UDKOMNE DS-BLADE

DS 1000, 2. udgave: Faste højder i bygninger; modulhøjdemål (3 sider. kr. 1,50)

Første udgave af DS 1000, som udkom i 1953, er med den nu foreliggende 2. udgave erstattet af en standard, der har væsentligt større rækkevidde, idet den foruden etagehøjder fastsætter højder for døre samt vinduer og brystningshøjder. Ved bladets udarbejdelse er der i videst mulig grad taget hensyn til udenlandske, især nordiske, bestemmelser på dette område, ligesom man har draget omsorg for overensstemmelsen med principperne i den samtidigt udarbejdede standard *Modulordning for byggeindustrien DS 1010*, som er omtalt nedenfor.

Selve etagehøjden er uforandret 280 cm for bolig etager, og for kælderetager angives 260 cm. Ved etagehøjden forstås den lodrette afstand fra „færdigt gulv“ i en etage til „færdigt gulv“ i næste etage, ikke at forveksle med rumhøjden, der er etagehøjden minus etageadskillelsens tykkelse.

DS 1010: Modulordning for byggeindustrien; grundlæggende principper (12 sider. kr. 3,50)

Denne standard er resultatet af et samarbejde mellem myndigheder, forskning, håndværk, arkitekter og ingeniører med det formål at lette og fremme den rationalisering af byggeriet, som er en forudsætning for billigere og bedre boliger.

DS 1010 fremkommer på baggrund af den tekniske udvikling, som er i gang inden for byggeriet, og efter hvilken man mere og mere går over til en industri mæssig fremstilling af bygningens forskellige dele i modsætning til den hidtil i overvejende grad anvendt håndværksmæssige fremstilling på selve byggepladser. Modulordningen er den fælles dimensioneringsplan, som muliggør, at man uden yderligere tildannelse og tilpasning kan sammenbygge og montere dele, der fremkommer til byggepladsen fra vidt forskellige fremstillingssteder.

Den nye standard er i overensstemmelse med lignende publikationer i Finland, Norge og Sverige og i hovedprincipperne også med standards i en række andre lande. Som det fremgår af bladets titel, drejer det sig om grundlæggende principper, og bladet vil derfor også i den kommende tid blive fulgt op med yderligere standards vedrørende udnyttelsen af modulsystemet inden for de mangeartede områder, der falder ind under byggeriet som helhed.

APOTEK, UDFØRT I TEAKTRÆ

KGL. HOFMØBELFABRIKANT

C. B. HANSENS ETABL.

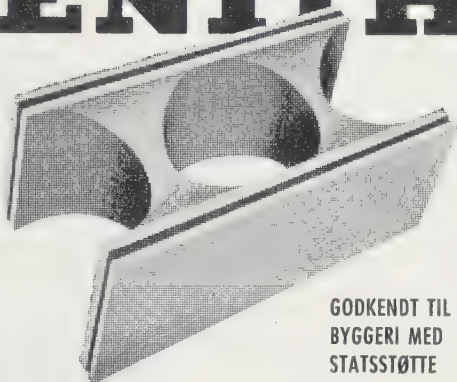
BREDGADE 32 . KØBENHAVN K
TELEFON C. *386

UDFØRER ALT INVENTARARBEJDE:
PANELER, MØBLER, GARDINER, GULVBELÆGNING ETC.

Byg billigere . Byg hurtigere . Byg bedre med

ZENITH

FUNDAMENTBLOKKE

GODKENDT TIL
BYGGERI MED
STATSSTØTTE

Jylland:

Frederikshavn: N. Østergaard
& Søn A/S, tlf. 140.

Skive: Skive Cementstøberi,
tlf. 921

Vejle: C. Bechgaard, Bredballe,
tlf. 57.

Aabenraa: P. Chr. Poulsen, Ha-
derslevvej 24, tlf. 21217.

Aarhus: N. K. Nielsen & Co. A/S,
tlf. 42322.

Sjælland:

Helsingør: Helsingør Betonva-
refabrik, tlf. 2024.

Herlev: Herlev Byggeindustri
A/S, tlf. 942737.

Nivaa: Fr. Reimers, tlf. 1.

Roskilde: C. J. Schledermann &
Sønner, tlf. 122.

Slagelse: ZENITH, Slagelse, tlf.
288.

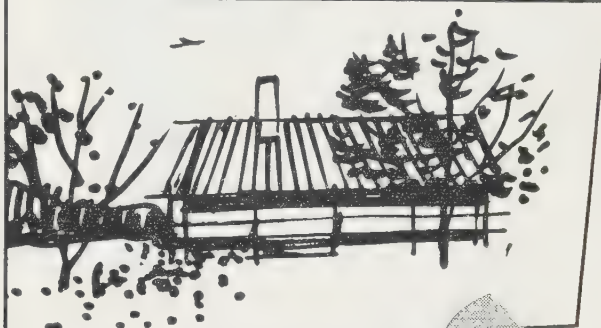
Vanløse, København: ZENITH
Betonvarefabrik A/S, tlf. Da.
1831 og 8711.

Bornholm:

Neksø: Neksø Betonvarefabrik,
tlf. 124 og 381.

EMPEXO

- vandafvisende mürfarve

- den populære forsteningfarve fremstillet på basis af
HVID PORTLAND-CEMENT

Den ideelle overfladebehandling

til bygværker af enhver art.

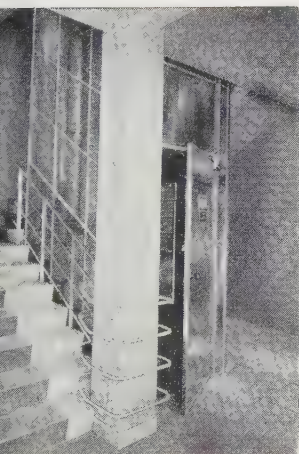
Fås i 8 smukke farver og hvid.

Anvendes på

murværk, puds, beton m. m.

FORHANDLERE OVER HELE LANDET

*Person-, gods- og
båreelevator*

Forlang tilbud

- * Vore elevatorspil er altid rigeligt
- * dimensioneret, hvilket sikrer lang levetid.
- * Snekke og snekkehjul løber i oliebad
- * i støvtæt støbejernshus.
- * Snekken af stål og snekkekrans af fosforbronce
- * arbejder fuldstændig lydløst.

AARHUS FLYDEDOK OG MASKINKOMPAGNI A/S

HANS NIELSENS MASKINFABRIK . TLF. AARHUS 34000 . ORDR. *4616

Tlf. Ml. *4222

Firma R. Reusch

V/ SMEDEMESTER E. S. HANSEN

Herlev Hovedgade 213

Herlev

Tlf. 94 25 64

**Alt smedearbejde udføres
speciale: Bygningsarbejde**

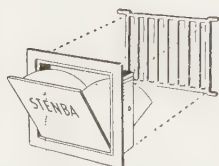
PLENAVISTA *forsatsvinduer*

Pot. onm.
Godkendt til statslånsbyggeri

Består af en glsrude i en gummiramme og fastgøres med specielle vridere. Ses næsten ikke, har fuld lysgennemgang, er nemme at håndtere og er billige. Fremstilles og anbringes af glarmesteren.

A. SCHACK-NIELSEN

Torvet 6 * Horsens * Telefon 2 32 01

Friskluftventilen Stenba

fremstilles i 2 størrelser og benyttes såvel til bolig- som industri- og landbrugsbyggeri. Ventilationsåbning $13\frac{1}{4} \times 13\frac{1}{4}$ cm samt $13\frac{1}{4} \times 36$ cm til brug for industri- og landbrugsbyggeri.

Anvendes af:

Den kgl. grønlandske handel * Arbejdernes Andels-Boligforening * Københavns almindelige Boligselskab * Dansk almennyttigt Boligselskab * Socialt Boligbyggeri * Fagforeningernes Boligforening m. fl.

Maglekilde Maskinfabrik & Jernstøberi
Roskilde * Telefon 41

Meddelelser fra
**DANSKE
ARKITEKTERS
LANDSFORBUND**
Bredgade 66, København K.
Telefon *Minerva 1290

Adresseforandringer

Arkitekt M.A.A. Knud Abell, bolig fra Norgesmindevej 26, Hellerup til 654 South Saltair Avenue, Los Angeles 49, California, U.S.A.

Arkitekt M.A.A. Jørgen Andersen, bolig fra „Klippan“, Drottningholm, Sverige, til: c/o Corr & Mc. Cormick, 7 Ferryquay Street, Londonderry, Northern Ireland.

Arkitekt Steen Bork Jensen, M.A.A. Navneforandring til Steen Bork. Bolig Nissumvej 81, Mørkhøj.

Arkitekt M.A.A. Aage Hartvig Petersen. Bopæl fra Roskildevej 96, Valby til Gylfesvej 17, Helsingør. Tegnestue: Gylfesvej 17, Helsingør.

Meddelelser fra
**AKADEMISK
ARKITEKTFORENING**

Nye medlemmer

Arkitekt M.A.A. Hans Baastrup, Søborg Torv 6⁴, Søborg, Tlf. Søborg 6700, lokal 643.

Arkitekt M.A.A. Kenneth Bentsen, c/o arkitekt Trygve Jensen M.N.A.L. Moss, Norge. Tlf. Moss 3905.

Arkitekt M.A.A. fru Birgit Bille-Hansen, Joachim Rønnowsvej 13, Virum, Tlf. 85 04 95. Arkitekt Sven Jacobsen, Lavendelstræde 13⁴, K. Tlf. Minerva 5261.

Arkitekt M.A.A. Otto Weitling. Aldershvidevej 19, Bagsværd. Tlf. 98 10 42.

FRA TIDSSKRIFTERNE

**Tidsskrifter modtaget
indtil 15. april 1958**

Byggeindustrien 4/1958

Økonomisk skolebyggeri. Byggevirksomheden i USA 1958, af cand. polit. Børge Hansen. Fra Fuller til Eslöv - „hjerteret“ — montageenhed med bad, w.c., fyrrum og køkken. Arbejdstøj til regnvejr, af N. O. Wrist og O. Kampmann, civ.ing.er. Vesteuropæisk boligstandard, af Alvar Westman.

Byggeindustrien 5/1958

Hovedentreprise og totalprojektering. Langelinie Pavillonen, arkitekter Eva og Nils Koppel, M.A.A., ingeniører: Københavns kommunes rådgivende ingeniørkontor. Konjunkturoversigt pr. 1. januar 1958 for byggeriet. Arbejdstøj til regnvejr, fortsat.

METALBOGSTAVER • SKRIFT

**KØBENHAVNS
SKILTEFABRIK**

Knabrostræde 9
C. *693

SIIM MARCUSSEN

LÆSSØESGADEN 11
Tlf. Central 1158
Tlf. Luna 445

CENTRALVARME
Damp . Vand . Luft

HOBENCO A/S, HYLLINGE
TELEFONER 118 - 125

**BOLIGINDRETNING
GEORG JØRGENSEN
UPSTILLINGSMONTAG**

Vesterbrogade 194
Vester 1912

VIGGO DENCKER

SMEDARBEJDE . ELEKTRISKE ANLÆG . LYSREKLAMER

GL. KONGEVEJ 136-138 . KØBENHAVN V CENTRAL 1188

Besøg vor udstilling af el-udstyr

Byens største specialforretning

VERMICULIT

- Danmarks mest solgte
isolationsmateriale til
indblæsning i ydermure

VERMICULIT er godkendt af Boligministeriet, Københavns Magistrat og Bygningskommissionernes Fællesudvalg.

Indhent oplysninger og forlang special-brochure hos en af de over 100 trælast- og bygningsmaterialeforretninger landet over, der disponerer over AERO-indblæsningsmaskiner.

FUTURAL
FREMTIDENS TAG

taget, der byder de store fordele

- udført af letmetal
- hurtigt at oplægge
- økonomisk i anvendelse
- kræver ikke vedligeholdelse
- besidder stor styrke
- fuldstændig stormsikkert
- har god varmeeffekt
- smukt udseende
- intet dilatationsproblem

*godkendt
til anvendelse
i København*

Godkendt af Boligministeriet til byggeri med statsstøtte

BRØDRENE DAHL A/S

KØBENHAVN

EKSPEDITION, BRØDREGAARDEN OTTILIAVEJ 15 VALBY TLF 30 11 44
KONTOR: INDUSTRIBYGNINGEN VESTERBROGADE 1, V CENTRAL 6585

AARHUS

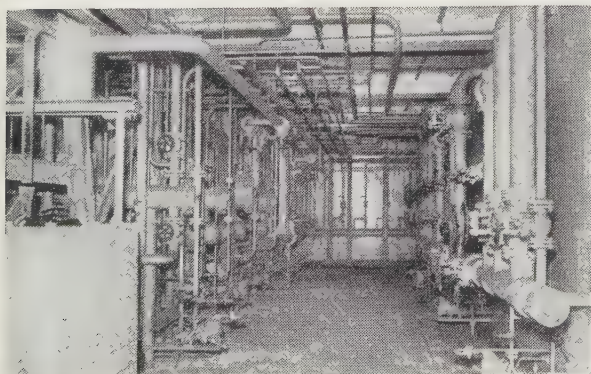
BRØDREGAARDEN
NØRRE ALLÉ 55
TLF 2 70 00

ODENSE

BRØDREGAARDEN
SORTEBRØDRETORV 16
TLF 3795, 8440

NYKØBING F

BRØDREGAARDEN
FRISGADE 18
TLF. 85 36 55

Varmecentralen i Frederiksberg nye Rådhus

Chr. Olsen & Meilgaard Mortensen

CENTRALVARMEANLÆG
FABRIKSANLÆG
HØJTRYKSLEDNINGER

Vodroffs Tværgade 6
TELEFON CENTRAL *3778

Jørgen Risgaard

Gustav Adolfsgade 3 - Øbro 5454

MURERARBEJDER - KLOAK - JERNBETON

Kai Rasmussen & Max Kjeldgaard

TØMRERMESTRE

H. H. BLÜCHER & SØN

SMEDEMESTRE, GAS- OG VANDMESTRE

RENTEMESTERVEJ 78

Telf. C. 3143 & C. 10393

CHR. E. CHRISTENSEN

Tømrermester og Entreprenør - Autoriseret Kloakmester

**Alt Bygnings-, Entreprenør- og
Jernbetonarbejde**

Maltevangen 12 . Gentofte . Telf. Ordруп 4473

E. PIHL MORTENSEN

TØMRERMESTER

MARSALAVEJ 15, KØBENHAVN S
TELEFON: AMAGER 6811

*

FRODE OLSEN & CO. A/S

Maskinsnedkeri -:- Bygnings- og Inventararbejde
ØRESUNDSVEJ 145 -:- TELEFON: CENTRAL 592

ETERNIT

SPØRG VENLIGST

MARTINIT A/S

HILDA *2525

PREVENIT

SE SIDE 77 I SUPPLEMENT TIL GB3

Deutsche Bauzeitschrift 2/1958

Hæftets hovedemne er hospitaler, hvoraf der vises flere tyske eksempler. Desuden et enkelt eenfamiliehuse af arkitekt Heinz Overmann, et punkthus på 18 etager med boliger, arkitekt Dr. ing. Hans Scharoun samt en boligbebyggelse i Köln. Diverse noter og oversigt over inventar til hospitaler.

Deutsche Bauzeitschrift 3/1958

Forskellige skoler og børnehaver i Tyskland. Eksempler på tyske eenfamiliehuse. Bilag: Umwelt - naturens kredsløb. Artikel med tabeller, skemaer, vejrkort m.m. om klima, sol og andre forhold af betydning for byggeriet.

Edilizia Moderna, nr. 62,
december 1957

Eenfamiliehuse i Nikawa af Junzo Sakakura, 8 sider. Administrationsbygning for firmaet Loro og Parisini, arkitekt Luigi Caccia Dominioni og ingeniør Vittorio Dubini, 10 sider. Boligbebyggelse i Mexico, arkitekt Manuel Rosen, eenfamiliehuse i Mexico af samme arkitekt. Boligbebyggelse i Milano, arkitekt Vittorio Gandolfi, 10 sider. Sanatoriet Clinica S. Agnese i Locarno, arkitekt Bruno Brunoni, 8 sider. Kirke i Amstelveen, Holland, arkitekt Marius Dujntjer. Ferie- og hvilehjem i bjergene, arkitekt Sergio Cobolli-Gigli. Administrationsbygning for et forsikringsselskab i Karlsruhe, arkitekter Theodor Kelter med H. Feltes og G. Schneider som medarbejdere. Meravigli, garagehus i Milano, arkitekt Gian Angelini. Pigeskole i Hurlingham, arkitekt Richard Sheppard og medarbejdere. En villa i bjergene, eenfamiliehuse af Leomberto Della Toffola. Form og farve i et kunstmaleri, arkitekt Camillo Magni i samarbejde med maleren Aldo Cerchiari. En hurtig gennemgang af den XI. Triennale, billedserie med korte tekster.

Forum 12/1957

Hæftet viser forskellige eksempler på byggeri i Holland, eenfamiliehuse, skoler, kontor- og forretningsbygninger samt en garagebygning med boliger. De viste eksempler kommenteres af arkitekt D. C. Apon, som bl. a. beskæftiger sig med visse teoretiske spørgsmål. Denne artikel resumeres meget kort på engelsk, fransk og tysk. Desuden vises nogle billeder fra kongreshallen i Berlin.

Aug. Harders Eff.

ALFR. JENSEN

✱

Gelændersnedker

✱

Allersgade 4 . Taga 3765

Privat: Valby 3399

Hjalmar Bald

Tømrermester

Fælledvej 6

Tlf. 9677

Aktieselskabet

SILVAN

Maskinsnedkeri

og

Trælasthandel

Vagtely. 21

København F

Telefon: *1978

GOTH. 9212
GOTH. 2441

HOVERBY

Malerfirma

ALLEGADE 23

KØBENHAVNS TØMRERLAUG

TØMRERMESTER-, SNEDKERMESTER- og
BYGMESTERFORENING

Nybrogade 20 ★ København K

Lauget har organisationsmæssig overenskomst med:

HUSTØMRERNE
BYGNINGSSNEDKERNE
JORD- & BETONARBEJDERNE

MALERFIRMA

**ROBERT
RASMUSSEN**

Skt. Gjertrudsstræde 6
Central 202 og 11.302

A/S KORSØR GLASVÆRK

FABRIKATION AF VINDUESGLAS

A/S CUDOGLAS

FABRIKATION AF DOBBELT-RUDER
TEKN. AFD.: EWALDSGADE 9. LU. 2801

5 ÅRS GARANTI

Sintrede og Glaserede

MOSAIKSTIFTER

Mange lagerfarver

Levering i mønstre efter ønske med kort varsel

VENG CHRISTENSEN & CO. A/S

tidl. Københavns Væg- & Gulvfliselager A/S

GL. KONGEVEJ 33 . KØBENHAVN V . TELF. C. 7890

TERRACOL

Façadepuds . Murmaling . Stænkpuds
I FORSKELLIGE FARVER

Forlang brochure hos

A/S TERRACOL

Englandsvej 274, Kastrup . Tlf. 50 52 18

Fabrikant Chr. Ørum . Tlf. 50 62 02

eller hos Deres forhandler

Se vor stand på Byggecentrum nr. 122 samt Aarhus permanente udstilling

TØMRERSVENDENES AKTIESELSKAB

Alt tømrerarbejde udføres

DEGNEMOSE ALLÉ 28 TELEFON BELLA 7170

AXEL PRIOR

AKTIESELSKAB

TRÆFIBER ISOLERINGSPLADER

Den danske »DANATEX« med den glatte overflade
bløde ca. 12 mm tykke — halvhårde ca. 6 mm tykke
12 mm bløde fasede DANATEX loftsplader

★ ★ ★

HÅRDE OG HÆRDEDE TRÆFIBERPLADER

De originale »MASONITE« 3 1/2 og 5 mm tykke
PERFOREREDE hårde TRÆFIBERPLADER til akustiske formål

Bredgade 33

Telf. C. 23

København K

Fundamentforstærkning

med hydraulisk nedpressede megapæle
(forlang vor udførlige brochure)

Grundundersøgelser

med sondebor, vingebor, kandebor,
fjedervægtsglede etc.

Pilotering

(også indendørs, i kælderrum etc.)

C. T. WINKEL A/S

HELLERUPLUND ALLÉ 21 - TEL. ME. 7103

TEKNIKERBYEN, UNIVERSITETSBYEN –
OG BYEN KØBENHAVN
af Ole Buhl

Forfatteren mener, at en flytning af de højere læreanstalter bort fra Københavns indre by vil få katastrofale følger for byen.

Arkitekten nr. 9/1958, side 145

KOLLEKTIVHUS I ÅLBORG
Arkitekter: Torben Poulsen og Jacob Blegvad

Huset indeholder 90 lejligheder på 1 værelse og kammer samt 2 større lejligheder i tagetagen. Desuden har huset kollektive foranstaltninger som restaurant med selskabslokaler, portnerloge med butik, beboerhotel, rengøringscentral, vaskeri og tøjreparationscentral samt budtjeneste. Desuden er der forretnings- og kontorlokaler i stueetagen og garageanlæg, servicestation og lagerlokaler i underetagen.

Arkitekten nr. 9/1958, side 152

LETTE TRÆSKELETYDERVÆGGE I NORGE
af civilingeniør J. Bryrup

Anmeldelse af *Moderne trehusbygning* udsendt i Oslo, 1957 som specialnummer af BD-orientering af det norske boligministerium (Boligdirektoratet).

Arkitekten nr. 9/1958, side 156

De grafiske fag 2/1958
Foreningen for Boghåndværk gennem 70 år. Eksempler på nye tryk. Danmarks mærkeligste avis – Krybskyttebladet *Jagtforeningens vejviser*. Bogtrykfabrikens uudnyttede muligheder. Endelig en anmeldelse af Walter Marti's bog *typographie* – en samling af eksempler på typografi, anmeldelsen har titlen *En ødslen af typografisk inspiration*.

De grafiske fag 3/1958
Om registrering af vandmærker og aldersbedømmelse af papir. Cellophantryk til dybtryk. De komponerede shirtingsbind. Et banebrydende værk om bogtrykkunsten i Grønland. En 250 års dag – bogtrykker Ernst Henrich Berling. *Nye tryk* – eksempler.

Havekunst 1/1958
Dette nummer af *Havekunst* var anmeldt i *Arkitekten* nr. 6/1958 side 107. Bladet vil herefter blive nævnt i disse spalter. Nr. 1 bragte omtale af en rækkehushave af Palle J. Schmidt, konkurrencen om en idrætsplads i Herlev, have- rum for biler i Herlev og Elverhøjskolen i Herlev.

TEGNESTUE TIL LEJE

Tegnestue 6x6 m med egen indgang og lille entre tilleje. Nyhavn 20^a. Oplysninger fås på PA 4696.

KØB OG SALG

Arkitekten 1907-57. Henv. GE. 6880.

Original Wienerstol sælges, kr. 225.-. Billet mrk. 937 til *Arkitekten*, Bredgade 66, K.

STILLING TILBYDES

Arkitekt. Til projektering af hospitalsbyggeri o. l. søges erfaren og selvstændigt arbejdende medarbejder med afgangseksamen fra akademiet. Skriftlig henvendelse med referencer. Poul Clausen, Rosenvængets Sideallé 3, København Ø.

Erfaren arkitekt søges til projektering af større sygehusbyggeri. Løn efter kvalifikationer. Skriftlig henvendelse. Arkitekter M.A.A. E. Glahn, N. J. Dam, K. Dirckinck-Holmfeld, Boulevarden 9, Aalborg.

Til projektering af større boligbebyggelse søges 1 à 2 dygtige medarbejdere. Leopold Teschl, arkitekt M.A.A., kgl. bygningsinspektør, Søndergade 21, Frederikshavn.

**ALHOLM
KIT**
TERMOKIT
specialkit for isolationsruder
JERNKIT
specialkit for jernvinduer
ÅFFA-PLAST
specialkit for ovenlys-vinduer

Ålholm Farve- & Kitfabrik A/S
Specialfabrik for kit
ROSKILDEVEJ 42 C – VALBY
TELF. VALBY 1942 – 4103

**JOHAN
BIRK OG SØN**

MALERFIRMA
DANASVEJ 29 - VESTER 4873

Malerfirmaet
L. WISMANN
v/ KNIGGE OLSEN
★
KONTOR OG VÆRKSTED,
DUEVEJ 108
TELEFON:
GOTHÅB 1479

AAGE HANSEN
Malermester

Ryesgade 27B
Telefon Cent. 11091

Linktryk og Lystryk
 *Byen 7457 - Byen 3514
ATELIER ALFA
 Lyskopieringsanstalt
 Frederiksborggade 1

FJEDRENDE *Elasto gulve*

til gymnastiksale og sportshaller

ELASTO GULVKOMPAGNI

NYKØBING F . TELEFON 85 01 20

LØGSTRUP & HØYER
 ÆGIR *8700 FREDERIKSBORGVEJ 1 . NV
 INGENIØRFIRMA **VARME**

Til: SKILLERUM
 LOFT, INDSKUD
 GULVUNDERLAG
 VÆG OG TAG

GE *4500

Dimensioner: Tykkelse 5 cm, bredde
 122 cm. Alle længder indtil 500 cm

Hegn . Gitre
 Trådkurve . Gelændere
 Porte og låger
 Alt smedearbejde

EMIL DEDERDING
 Glasvej 10 . Tlf. Ægir 103

BYGNINGSSNEDKERNES A/S

Hillerødgade 30 — København N

Maskinsnedkeri og Listefabrik

Alt Bygningsarbejde udføres Telefon 14769. 11284

ANDREASEN & HENNINGSEN

CENTRALVARME • SANITÆRE ANLÆG

Se **HFB** side 450

Firma CHR. HANSEN

ENTREPRENØR

Vi er specialiseret i hel
 eller delvis nedrivning
 af gamle ejendomme og
 bygningsforandringer af
 enhver art.

Tilbud og overslag gives
 med kort varsel uden
 forbindende.

Køb og salg af brugte
 materialer

Frederikssundsvej 129
 Telefon: Bella 129

Gentofte
 4314

MALER
 FIRMA

STENSLER THOMSEN's Eff.
 J. VENDELBO JENSEN

PETERSEN & OLSEN A/s

(Dansk Rør og Fittingsfabrik)

Kildebakkegårds Allé 150, Søborg . Tlf. Søborg 8686

CENTRALVARMEANLÆG

SANITET & BLIKKENS LAGERARBEJDE

Firma

H. Schübelers Sønner

Malermestre

Kontor og Værksted
 Slagelsegade 5 . C. 4206

**Efter Deres
 Tegning**

udfører vi Støbnin-
 ger i ethvert Metal.

Bogstaver leverer
 vi i alle Størrel-
 ser og Stilarter.

Lauritz Rasmussen

Kgl. Hof-Broncestøber

Raadmandsgade 16 Tlf.C. 5762

1/5 KLEINSMEDEN

v/ Holger Petersen

Marienburgallé 69-71 • Telefon Søborg 2383

CARL J. HANSEN & SØN

Murermestre og Entreprenører

Omøgade 13 . Telf. Ryvang 2370 - 2379

Privat Telf. Helrup 2501

H. NIELSEN OG SØN • MASKINFABRIK A/s

PORTE

ALDERSROGADE 37 . KØBENHAVN N . TLF. ÆGIR 3303

DEN SPLITTEDE HOVEDSTAD ER EN SVAG HOVEDSTAD Leder

Forfatteren foreslår oprettelsen af et folkevalgt hovedstadsråd allieret med et planlægningskontor som den eneste mulighed for en rationel løsning af de mange problemer, erhvervslivets strukturændring og den hastigt voksende automobilisme vil påføre hovedstaden i de kommende år.

Arkitekten nr. 10/1958, side 161

THE WOODSIDE COUNTY JUNIOR SCHOOL, AMERSHAM, BUCKINGHAMSHIRE

The Architects and Building Branch, Ministry of Education ved David Medd og Mary Crowley, A.R.I.B.A. Beskrevet af Henning Meyer

Den viste skole er planlagt som et rationaliseret *traditionelt* byggeri baseret på pædagogiske og tekniske forarbejder. Der vises plan samt eksterior- og interiorfotografier.

Arkitekten nr. 10/1958, side 162

INDBUDT KONKURRENCE OM ET RÅDHUS I MARL

Byen Marl i Tyskland udskrev sidste år en indbudt konkurrence om et rådhus. Af de tolv indbudte arkitekter var 9 fra Tyskland og de tre udlændinge var Alvar Aalto, Finland, Van den Broek og Bakema fra Holland og Arne Jacobsen fra Danmark. Van den Broek og Bakema tildeltes 1. præmie, professor Scharoun fra Berlin fik 2. præmie og 2 tyske projekter samt Arne Jacobsens projekt indkøbtes. De præmierede projekter, Arne Jacobsens projekt samt Alvar Aaltos ikke præmierede projekt vises.

Arkitekten nr. 10/1958 side 166

KOCKUMS NYE HOVEDKONTOR I MALMÖ

Arkitekt: Professor Paul Hedqvist

Kockums nye kontorhus er et 15-etagers højhus, der rummer virksomhedens administration og tegnestuer. Der vises plan og eksterior- og interiorfotografier og bygningen og dens anvendelse beskrives.

Arkitekten nr. 10/1958, side 170

Tømrerfirmaet

H. P. KASTRUP-NIELSEN

v/ AXEL KASTRUP-NIELSEN

C. F. RICHESVEJ 65
TELEFON GODTHAAB 143
PRIVAT: - 4379

K.T. DAMGÅRD-JENSEN

TELEFON *315 55 • ÅRHUS • ROSENKRANTZG. 12
LYSKOP • ZINKTEYK • TEKNISK FOTO • MASKINSKRIVNING

L.A. LARSEN & SØN

Blikkenslager og aut. gas- & vandmester
LØNGANGSTRÆDE 21

Telefon Byen 6946

anbefaler sig med alt til faget henhørende

ALVA JØRGENSEN
TØMRERMESTER

Rosenørnsallé 27, V . Telefon Nora 6685

Alt bygningsarbejde . Fabriks- og lagerinventar
Udstillingsarbejde . Maskinforarbejdning

**MURERSVENDENES
AKTIESELSKAB**

TIKØBGÅDE 9
C. 6416

CARL V. CHRISTIANSEN

Malermester

Runebergs Allé 6, Søborg

Tlf. Søborg 2780

Firmaet

P. J. STORM

TØMRERMESTRE

Tesdorpsvej 44

Central 5172

Se **HFB** side 52

Nybygninger
Akustisk Regulering
Inventar til Fabriker
og en Gros Virksomheder
Radiomaster
Opstilling til Jernbeton

Jernbeton

RASMUS SØRENSEN

Murermester og Entreprenør

ROSKILDE

TELF. 550

Malerfirmaet
PETERSEN & ANDERSEN
 GRUNDLAET 1896 INDEHAVER SVENERIK RUFF
 H. C. ØRSTEDSVEJ 22 B · CENTRAL 2365
 KØBENHAVN V

VED H. E. JAKOBSEN
 KVÆRKEBY SJÆLL
 TELF. KVÆRKEBY 90

ROSENGAARDEN 14
 KØBENHAVN K
 TELEFON PALÆ 72

DANSK PORTFABRIK

**Prima
 TRÆTJÆRE**
 fremstillet af
 NÅLETRÆ

– velegnet til påstrykning
 og imprægnering af træ.
 Fås hos Deres leverandør af
 bygningsmaterialer i trom-
 ler à 20 kg, 55 kg, 110 kg
 og 220 kg br.

**DET DANSKE
 HEDESELSKAB**

Brande tlf. 147
 Viborg tlf. 1583

F. Friedmann & Søn
 v/ HARALD FRIEDMANN

☞
Malerfirma
 ☞

NYTORV 11
 Telefon Minerva 1760

JULIUS NIELSEN & SØN

TØMRER- OG SNEDKERARBEJDE

Fortunstræde 4 · Telefon 2716

Tage Christensen

Murermester

★

Anlægsvej 33
 Telf. Søborg 6591

Speciale: Flisearbejde
 Mosaikgulve

Ingemann Larsen

MASKINSNEDKERI

Alt bygningsarbejde udføres

Lindgrens Alle 5 · Telf. Amager 2926 · Privat Amager 7746

MALERFIRMAET

AXEL SEEHUSEN

Central 3670

Malerfirmaet

JOHAN N. SCHRØDER

Griffenfeldsgade 13 — Telefon Central 974

P. K. Hvid
 & Søn

MASKINSNEDKERI

BYGNINGS- &
 INVENTARSNEDKERI

Fenrisgade 6 - N
 Telefon Central 14084

Tømrerfirmaet

Th. P. Stillinge & Co. A/S

Sejrosgade 11 · Rhyvang 1225

Anbefaler sig med udførelsen af tømrerarbejde
 Alt bygningsarbejde overtages i entreprise

A/s E. NIELSENS

mekaniske
 stenhuggeri

grundl. 1797

★

Tlf. Central 3006 - 8506
 ALDERSROGADE

ZINKTRYK
 LYSKOPI
 REFLEKSKOPI

FOTOKOPI
 MASKINSKRIVNING
 DUPLIKERING

VESTERPORT PALÆ ★ 507

LUFT-
 VARME

HEKLA KEDELFABRIK

KØBENH. NV. ÆGIR 2870

Cupran

Brand-Imprægneringsvædske

Cupran F. til Overtrækstøj, Tekstilstoffer, Teaterkulisser, Lærred, Papir o.l.

Cupran FF. til Træværk, Tagkonstruktioner, Skillerum, Gulve e. l.

Cupran FFF. skumdannende, brandhæmmende Maling til Træsorter, Finerplader o. lign., der ikke kan absorbere Vædske.

Cupran-Brand-Imprægneringsvædske er brugt af talrige Firmaer og offentlige Institutioner, bl. a.

Danmarks Nationalbank, De danske Spritfabrikkers afdelinger i København og Provinsen, Landsarkivet for Sjælland, Københavns Universitet, Elers Kollegium, Polyteknisk Læreanstalt, H. C. Ørstedsværket, Domhuset, Nytorv.

Bestaat Statsprøveanstaltens Forsøg efter nyeste svenske Normer.

Brochurer og Forsøgssattester sendes gerne paa Forlangende.

**BENTZONSVEJ 47
KØBENHAVN F**

FASAN *45

HVORFOR ISOLERES DETTE **FRYSERUM** MED FLAMINGO...

FORDI man allerede havde gode erfaringer med materialet.

Slakteriernes Central A/S på Højbroplads i København havde nogen tid i forvejen omisoleret et af deres fryserum med Flamingo, og resultatet havde svaret til forventningerne.

Ved at udskifte den gamle, fugtige isolering med **vandskyende** Flamingo var kølemaskinens elektricitetsforbrug gået betydeligt ned.

Da materialet er højisolierende (λ 0,026 v. 0°) kunne man i det nye rum anvende et tyndere lag isolering end normalt, hvilket betød ca. 20 % større brugsareal. Opsætningen lettedes ved at pladerne er hurtige at tilskære, og da de også er renlige, undgik man et stort rengøringsarbejde.

Bedst af alt: Isoleringsinvesteringen var betydeligt lavere end normalt.

Ring eller skriv allerede i dag efter plade- og kugleprøver, teknisk beskrivelse samt vor nye detaljerede **opsætningsanvisning** for køle- og fryserum, hør også om tapetsering med tynde Flamingo plader og Flamingo hulmursfyld.

FLAMINGO FOAM AKTS.

Gustav Adolfsgade 3, Ø . Tria *940 . Øbro 7646

JYDSK FLAMINGO

Borgergade 2 . Randers . Telefon Randers 4719

